THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
NOV 11

אלע זיינען בעלארן פון אלע

קאנצערט און בילד אין קאלעדזש טעאטער, זונטאג 8-טן נאָוועמבער

8.30 אוונט. סארא לעווין און בלו בעלם
ארקעסטער; בענדזשא טריא; טאם מור
א.א.וו. אויפזיכט, מוטער פאראיין פאלקס־שול

זון אויפגאנג — 7.24.
זון אונטערגאנג — 4.58.

דאס אידישע וואָרט

The Israelite Daily Press

וועטער:
ווינטיק, מילד

Largest Circulation
of any Newspaper entering Jewish Homes in Western Canada.

מער פארשפרייט
אין די אידישע היימען פון מערב קאנאדע
ווי אלע אנדערע אידישע און ענגלישע
צייטונגען צוזאמען

Vol. 21, No. 250. Friday Nov. 6, 1931. Published Daily except Saturday and Sunday. רעדאקציע יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג פרייטאג כו׳ חשון, תרצ״ב.

אטאקעס אויף אידישע סטודענטן אין פוילן האלטן אן

אנטיסעמיטישע סטודענטן בושעווען פריי אין די וועגן פון אניווערסיטעט, וואו פא־ליציי קאן צו זיי ניט צוקומען. — ענדעקישע צייטונג זעצט פאר אירע העצעס

מער איינצלהייטן וועגן אטאקע אויף אידן אין גראדזיסק

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

וואַרשע, נאוו. 6 (איטא). — אין אנקלאנג מיט דער רעגירונגס אנזאגע, דערלאזט ניט די פאליציי צו קיין סטור־דענטישע דעמאנסטראציעס און דרור־סנדיקע פראזאמלונגען. די פאליציי קאן אבער גארנישט ניט טאן קעגן די אומ־קעס, בעת די אידן האבן איינגעגעב־דענט זייערע טיש־לאך פארן מאדגעדריקן יאריר אין שטעטל. די אידן זיינען זיך צעלאפן און אויסבאהאלטן זיך ביי זייערע באקאנטע קריסטן אין די קע־לערס פון רעסטאראנען און אנדערע פלעצער. און די שרעקגעשריי־ען פון דער אין זייערע בקשות צו דער פאליציי זי זאל זיי באשיצן האבן זיך געהערט דורך דער נאכט.

די פאליציי האט זיך אבער געראלטן פון דערווייזן די גאנצע נאכט. ארום 2 אזייגער פארטאג האט זיך א אי־דישער דעלעגאציע דערשלאגן צום הויז פונם פאליציי קאמיסאר, אבער זיי האבן געפונען די טיר פארשפארט און אויף זייער פארצו־ייפלען קלאפן האבן זיי ניט געקראגן קיין עונטפער.

ערשט 7 אזייגער אינדערפרי, ווען די פאליציי קווארטיר האט זיך גע־עפנט, האבן די אידן געקאנט קריגן פאליציי־אישע שוץ.

די פוילישע באשיצער זיינען פארוואונ־דעט געווארן אין א אטאקע פון כולי־גאנצע.

ווי די צייטונגען דערציילן, זיינען די כולינאנעס אנגעקומען אויפן מארק נוט באוואפנט מיט מעסער און שטע־קעס, בעת די אידן האבן איינגעגעב־דענט זייערע טישלאך פארן מאדגעדריקן יאריר אין שטעטל. די אידן זיינען זיך צעלאפן און אויסבאהאלטן זיך ביי זייערע באקאנטע קריסטן אין די קע־לערס פון רעסטאראנען און אנדערע פלעצער. און די שרעקגעשריי־ען פון די אידן אין זייערע בקשות צו דער פאליציי זי זאל זיי באשיצן האבן זיך געהערט דורך דער נאכט.

די פאליציי האט זיך אבער געראלטן פון דערווייזן די גאנצע נאכט. ארום 2 אזייגער פארטאג האט זיך א אי־דישער דעלעגאציע דערשלאגן צום הויז פונם פאליציי קאמיסאר, אבער זיי האבן געפונען די טיר פארשפארט און אויף זייער פארצו־ייפלען קלאפן האבן זיי ניט געקראגן קיין עונטפער.

ערשט 7 אזייגער אינדערפרי, ווען די פאליציי קווארטיר האט זיך גע־עפנט, האבן די אידן געקאנט קריגן פאליציי־אישע שוץ.

חזן ל. נלאנץ אין עטרת ישראל

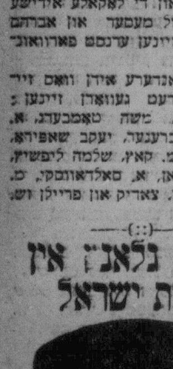

דער יונגער חזן ל. נלאנץ, איינער פון די גלענצנדסטע עמוד קינסטלער פון דער מוזיקער צייט, וועלכער איז א גאסט אין שאבס, דאוונט ביינטן (פרי־טאג) קבלת שבת און מארגן אינדער־פרי אין עטרת ישראל שול, קאר. מעד־נום און אפעורדס. ביילעגן צו אפאולע־רע פרייזן וועלן פארקויפט אין פיפלס בוק סטאר, ביי מיטגלידער פון שול און אין שול בופא.

חיינט י. מ. ח. א. פארום

דער צווייטער פארום פון די י. מ. ח. א.־יאנג דזשודעא וועט פארקומען חיינט, 8.30 נ.מ. אין די קלוב צימערן פון דער י. מ. ח. א. מר. א. מ. שינ־ביין וועט האלטן א לעקציע וועגן "די אידן אין מיטלאלטער".

עס איז מעגלאך, אז מר. מעקס הע־לבערשטאם, פארגעסט ניט צו קומען אויפן הייגיקן עוועניו, ארום סי. פי. אר. סטאנ־ציע, וואו זיי האבן זיך באנוצט מיט שטיינער קעגן דער פאליציי.

אנב-אורדא

פון מארק

וועגן פארשיידענע זאכן

דער זונדאונטעראנגס פון ברייטשין ליפעראר־ליזם. — דער אמטער הערט און עסק. — ווי פארט צו ווערן פון איבעריגע עפלאכע דאיאר. — האט מען זיך, האט שייך מען. — דאס שוואנעליד פון די פיסיקס

אונזער חכמה אז די ברייטשע ליבע דאלע פארטיי האלט ניט ווייט פון איינגעשלוגען ווערן צווישן די מאנ־סערוואטיוען און די ארבעטער, ווערט זייער שנעל פארווירקלאכט.

פון איין זייט האט סער דזשאן סיי־מאן מיט זיין שטארקסטער גדולה אפ־געשפאלטן זיך פון דער פארטיי און האט זיך פאקטיש אריינגעוואָרפן אין די ארמס פון די אינסעריוואטיוון.

פון דער צווייטער זייט האט לאנד דזשארדזש, מיט זיין קליינער גרופּע, צוריקגעצויגן זיך פון דער פירערשאפט פון דער פארטיי, האט אנערקענט אז אונזער סאציאלע אנדערונג איז אין אומארדענונג און האט אויסגעשטעלט א האנט צו דער ארבעטער פארטיי, מיט אן אנצוהערעניש, אז ער איז גרייט ניט נאר צו ארבעטן מיט איר, נאר זי אויף אנפירן.

אינמיטן שטייט נאך דערווייל די אפיציעלע פארטיי, אונטער דער פי־דערשאפט פון סער הערבערט סעמועל, וועלכע ארבעט ניט באזונדערס פול־הארציק מיט דער קאנסערוואטיוו־נא־ציאנאלער רעגירונג, און זי וועט זיך נאקלען אחרן און אחער מסתמא אזוי לאנג, ביז זי וועט אויף צעשאטן ווערן ערנסטאלס זעט עס אויס, אז די דאל פון א מיטל־פארטיי האט זי שוין אויסגעשפילט.

* * *

"און וואסקא הערט און קייט אויף ביידע באקן".

ביי קרוקאוון איז דא א פאבל פון א קאטער מיטן נאמען וואסקא, וואס האט זיך גענומען עסן זיין באלעבאס גע־בראטענעם עוף, ווען יענער איז אריין פון שטוב. דער באלעבאס איז אריין אין גענאטם דעם קאטער איינמיט־מלאכה, האט ער אים אנגעהויבן מוסר׳ן: "דו אזוינער און אזוינער, סייטיט, גנבעניע׳ן, שאיז דאך ד׳ חרפה פון א בזיון פאר ליינט!"

האט וואסקא געהערט דעם באלע־באס מוסר און האט דערווייל נעקייט, — פון נעבראטענעם עוף קאן מען קיין חזנגעריקן קאטער ניט פארטרייבן מיט מאראל פרייזיקונג . . .

דער שטל איז קבוי יאפאן. אריסטיד בריאן, פארציצער פון פעדעראליזם, דערמאנט יאפאן, אז ס׳איז איר מאר־ראלישער חוב צו אמריקאן מאנדשור־ריע, היות ווי כינע האט שוין דערפיולט די פינף פארערונגען וואס האט פריער ארויסגעשטעלט אז היות ווי די כינע האט אפגע׳סק׳נט, אז יאפאן דארף צונעמען אירע סאלדאטן פון מאנדשוריע בין נאוועמבער 16טן.

הערט יאפאן די מאראל פרייזיקונג "ווי די קאץ" און ווי פאראיאריקן שניי. מאנדשוריע איז זייער א בעשמאקער בייזיק ... יאפאן, פון וועלכן מען קאן ניט ... מיט בוטר הקדמה, נאר סיידן מיט א גוטן שטעקן.

און אזוי ווי קיין שטעקן איז ניטא, בייסט זי איין אירע ציין אין דעם פעטן בינס אלץ טיפער און טיפער . . .

* * *

א. וו. קאטען, באקאנטער שיקאגער ווייץ ספעקולאנט, גלייטס, אז דער ווייץ מארק איז איצט נוט.

מען זאגט טאקע, אז ער האט גע־מאכט לעצטנס נאר א פיינע אפשרתיקי מיט דער אמת׳ע מיליאנען, און זיין אפטיזיס איז אזוי בארעכ־טיקט.

אויב אבער ביי אייך באמבלען זיך נאך ערגעץ אין א קיפל עטלאכע אר־בעריטע דאלאר, וואלט אויך אייך גע־ראטן בעסער שפיל א פויקערל מיט אייערע פריינט.

אין סמה־נפשך: וועט איר געווינען, אין דאך אוואדע גוט, און טאכער ניט, טא זאל עס כאטש בלייבן צווישן אייך, גענע מענשן, אין ניט צווישן פרעמדע...

* * *

די קאמוניסטן זיינען זייער פרייזיג־ביק מיט דעם טיטול "פאליציי אנענט" און וועלכע אלע וואס האבן אויף א האר אפגעטראטן פון דער אפי־ציעלער ליניע און האבן זיך דערלויבט צו האבן אן איינענע מיינונג.

אפילו בען גיטלאוו, דער געווענענער קאמוניסטישער פירער אין אמעריקע און זייער פרעזידענט קאנדידאט, איז איצט, נאכדעם ווי ער איז אוועק אין אן אנדער קאמוניסטישער ריכטונג, באצייכנט געווארן מיטן טיטול "פאר־ליציי אגענט".

און באלד ווי די מאס פון דער פייג־קייט פון א פערזאן איז אויף וויפל די באטרעפנדיקע פערזאן פאלגט אויס די באשלוסן פון די פארטיי באלעבאטים, קאן דאך אן אמת׳ער פאליציי אגענט זיין א גוטער קאמוניסט, אזוי לאנג ווי ער פאלגט אויס אלע באפעלן.

אוואדע איז זיין פארבינדונג מיט דער פאליציי א שטיקל ברוך פון פאר־דערוויסט זיך פון זיינע פאליציי פאר־ביכרונגען קאן עס געדויערן זיכן יאר, און דערווייל קאן זיך דער פאליציי אגענט זיין א פיינער, איבערגעגעבענער "דויסטער פון דייטש" סעקרעטאר פון א פארטיי פאראיין, דיינעניק גלייב־ליק איר די קאמוניסטישע סודות, — ווי ס׳איז געווען דער פאל פון סארד זשענט לעאפארד אין רעדזשיינע.

אזוי איז דער גורל פון א פארטיי וועלן פארניכטעט ווערן . . .

באריכט וועגן כרוניגע — היטלער קאאליציע אפנעלייקנט

צענטרום פארטיי איז קעגן היטלעריסטן אין קאבינעט

ספעצ. טעלעג. צו ד. א. וו. פון "איטא"

בערלין, נאוו. 6 (איטא). — דער באריכט וועגן א מעגלאכער קאאלי־ציע צווישן קאנצלער בריונינג און אדאלף היטלער האט קיין שום גרונד ניט, — האט דערקלערט דער פירער פון דער צענטרום פארטיי, פרעלאט קאס, ביי א זיצונג פון דער פארטיי עזקוטיווע.

אזא קאאליציע איז אן אומעגלאכ־קייט, האט ער דערקלערט, ווייל די צענטרום פארטיי, די וויכטיקסטע פארטיי אין דער רעגירונג, קעמפט קעגן ראסן האס, און זי האט ניט בדעה צו ענדערן די דאזיקע ליניע. עס איז פאר איר דערפאר אומעגלאך מיטצו־ארבעטן מיט היטלערן.

—(::)—

"דאס באנינען פון אידיש", טעמע פון פארום

"דאס באנינען פון אידיש", וועט זיין די טעמע פונם וועכנטלאכן פא־רום פון דער אידישער קולטור גע־וועלשאפט דעם זונטאג, נאוו. 8טן, 8.45 אוונט פונקט, אין פרידזאל. מ. לאנטאר וועט באהאנדלען די טעמע, בענדיק א היסטארישן אינערבליק אויף דעם נעבורט פון דער מאדער־נער אידישער שפראך אין איר ליטע־ראטור אונם טיפן מיטלאלטער.

דער פארום קאמיטעט בעט אונז צו פאררייכן א טעות אינם באריכט אין דער צייטונג וועגן פראפ. אסבארנס פארטראג אויף דער טעמע "סאציאלע באדיינונגען אין סאוועטן פארבאנד": ער וועט ריידן ביים פארום ניט דעם 18טן, ווי עס איז געמאלדן געווארן, נאר פרייטאג, נאוו. 20טן.

דזשורי ביים קאמוניסטישן פראצעס הערט אויסצוגן פון מארקס, ענגעלס און לענין

אנקלאגע פארענדיקט באלד אירע באווייזן

טארנאטא, נאוו. 6. — "איך גלויב ניט אז די דזשוראָרס זיינען גרייט צו פארבלייבן אינם דזשורי־ציימער ביזן סוף ווינטער," — האט ריכטער רייט, פארזיצער פונם גריכט וואו עס ווערן פראצעסירט די ניין קמוניסטישע פיר־רער, דערקלערט, פראטעסטירנדיק קעגן די לאנגע אויסצוגן פון קארל מארקס, פרידריך ענגעלס און ניקלאי לענין, וואס די אנלאגע, אנגעפירט פון פראָ־קוראָר סאמערוויל, האט פארגעליינט מיטן צוועק צו דערווייזן אז די קא־מוניסטישע באוועגונג איז אן אומעג־זעצלאכע.

דער הויפט עדות פון דער אנקלאגע איז ווידער געווען סאארדזשענט לעאָ־פאלד, פון דער "ראיאל קענעדיען מאונטער פאליס", וועלכער איז 7 יאר צייט געווען פארשטעלט פאר א מיט־גליד פון דער קאמוניסטישער פאר־טיי און איז געווען סעקרעטאר פון דער דעם רעדזשיינער ברענטש פון דער פארטיי פאר א צאל מיט יאר.

סארדזשענט לעאפאלד האט דער־ציילט די "אינערלאכע סודות" פון דער פארטיי. צווישן אנדערש האט ער דער־ציילט ווי דזשעק מאקראנאלד, מייק בויהיי און א געוויסער מארגאלים זיי־נען אויסגעשלאסן געווארן פון דער פארטיי פאר זייער "רעכטן אפּוניז" און וועגן א מעלעגראמע פון מאסקווע צו מאקראנאלדן, וואס האט אים גע־ווארנט אז ער וועט ניט נאכפאלגן די רעגן. אויב ער וועט ניט נאכפאלגן די פארטיי ליניע, ער האט אויף דעריציילט וועגן א באשלוס אנגענומען ביי דער פארטיי קאנווענשאן אין 1929, צו קאנצענטרירן די ארבעט צווישן די פראנצויזישע קאנאדער, וועלכע ווערן באזונדערס געדריקט פון דער קאטוי־לישער קירך.

די אנקלאגע פארענדיקט באלד אי־רע באוויזן, און דער פארטיידיגונג וועט געגעבן ווערן א געלעגענהייט פארצולייגן איר צד.

—(::)—

"מואווי" און קאנצערט דעם זונטאג

דער מוטער פאראיין פון דער אי־דישער פאלקס שול בעט אונז צו דער־מאנען דעם עולם, אז זונטאג דעם 8טן נאוועמבער וועט דורכגעפירט ווערן א קאנצערט און "מואווינג פיקטשער" אין קאלעדזש טעאטער.

די פראנראם אנטהאלט: א שפאנע־דע "פיטשער" בילד: אן אמעריקאנ־דיק מיליאנער, בילד: ד׳ בלו בעל ארקעס־טרא, מיט סארא לעווין, לידער: די בעדזשיא טריא, — ביל מור, לידער: מיס עטל שווארץ, געזאנג: מיס סארא לעווין, וויאלין סאלא.

פרוי רעוואוצקי דער־לויכט צו לאנדן אין ארץ־ישראל

ארלאזאראָוו האט אבער גע־מוזט גאראנטירן פאר איר

ספעצ. טעלעג. צו ד. א. וו. פון "איטא"

ירושלים, נאוו. 6 (איטא). — די צייונסטישע עקזעקוטיווע האט גע־קראגן א דערלויבענישן פון דער רעגי־רונג פאר מאדאם רעוואוצקי, פרוי פון א. רעוואוצקי, באוואוסטער זשורנא־ליסט און לינקער פועלי־ציוניסט, צו לאנדן אין ארץ־ישראל. די דערלויבע־ניש איז אבער ארויסגעגעבן געווארן ערשט נאכדעם, ווי דר. ארלאזאראָוו האט ניט נאכבלייבן מער ווי דרייי חדשים צייט אין לאנד.

מאדאם רעוואוצקי, וועלכע מען האט פריער ניט דערלויבט צו לאנדן, איז דערווייל אראפגעשטיגן אין ביי־רוט, סיריע, ניט ווייטניק נאך. אז מ׳איז שוין דא פאר איר א דערלויבע־ניש אריינצוקומען קיין ארץ־ישראל.

פרעמיער מאקדאנאלד צייכנט אן ליסט פון זיינע נייע מיניסטארן

געוויל טשעמבערלען וועט זין פינאנץ מיניסטער. — סער דזשאן סיימאן וועט פארנעמען פאסטן פון אויסערן מיניסטער אויף לארד דירבינגס פלאץ

לאנדאן, ענגלאנד, נאוו. 5. — פרעמ־מיער ראמזי מאקדאנאלד האט שוין באשטימט זיין נייעם נאציאנאלן קאב־ינעט פון צווייענדיק וואס וועט פאר־ענעמען דעם פלאץ פון די צייטווייליקע צען, וועלכע זיינען געווען פריער באר־שטימט אלס עמערדזשענסי קאבינעט.

דער נייער קאבינעט באשטייט פון די פאלגנדיקע:

פרעמיער מיניסטער און ערשטער לארד פון דער טרעשורי, רייט. האנ. ראמזי מאקדאנאלד, נעשאנאל ליי־באר.

לארד פרעזידענט פון קאונסיל, רייט. האנ. סטענלי באלדווין, קאנ־סערוואטיוו.

לארד האי טשענסעלאר, לארד סאנ־קי, נעשאנאל ליבער.

לארד פריווי סיל, רייט. האנ. פיליפ סנאודון, נעשאנאל ליבער.

טשענסעלאר פון דער עקסטשעקער, רייט. האנ. נעוויל טשעמבערליין, קאנ־סערוואטיוו.

שטאטס סעקרעטאר פאר אינדלאר בע ענינים, סער הערבערט סעמועל, ליבעראל.

שטאטס סעקרעטאר: פאר אויסלענ־דישע ענינים, סער דזשאן סיימאן, ליבעראל.

שטאטס סעקרעטאר פאר די דאמי־ניאנס, ריין. האנ. דזש. ה. טאמאס, נעשאנאל ליבער.

שטאטס סעקרעטאר פאר די קאלא־ניעס, סער פיליפ קאנליף־ליסטער, קאנסערוואטיוו.

קריגס מיניסטער, לארד היילשאם, קאנסערוואטיוו.

שטאטס סעקרעטאר פאר אינדיע, סער סעמועל האאר, קאנסערוואטיוו.

שטאטס סעקרעטאר פאר שאטלאנד, סער לאנדאנדערי, קאנסערוואטיוו.

ערשטער לארד פון דער אדמיראלי־טעט, סער באלאטאן איירים־מאנסעל, קאנסערוואטיוו.

פרעזידענט פון דער באָרד אוו טרייד, רייט. האנ. וואלטער ראונסי־מאן, ליבעראל.

נעזונטהייט מיניסטער, סער ה. היל־טאן יאנג, קאנסערוואטיוו.

פרעזידענט באָרד אף עדיוקיישאן, סער דאנאלד מעקלין, ליבעראל.

מיניסטער פון אגריקולטור און פי־שעריי־ען, סער דזשאן גילמאור, קאנ־סערוואטיוו.

ארבעטס מיניסטער, סער הענרי בע־טרטאן, קאנסערוואטיוו.

ערשטער קאמישענער פון ארבעט, רייט. האנ. וויליאם אדמעסבי־גאר, קאנסערוואטיוו.

12 פארוואונדעט אין באן קאטאסטראפע

זיבן וואגאנען איבערגעקערט זיך אין גראבן וועגן סי. ען. אר. קוריער צוג גייט אראפ פון די רעלסן ארום דוגלאס

דער סי. ען. אר. טראנסקאנטינע־טאלער שנעל־צוג "דחי נעשאנאל" אויפן וועג פון ווינניפעג קיין טאראנ־טא איז אראפ פון די רעלסן 4 מייל צו מזרח פון דוגלאס ארום 7 אזייגער לעצטן אונטן. אין 12 פאסאזשירן זיי־נען פארוואונדעט געווארן, וועגן זיבן וואגאנען האבן זיך איבערגעקערט אין גראבן. צום גליק זיינען קיין טוט־פאלן ניט געווען.

די פארוואונדעטע זיינען: טשארלס קערי, קינגסטאן, אנט.; דזש. סי. קאר, פארט דאלהאוזי, אנט.; אברי וועב־סטער, דעריט אנט.; עדווין קייוואוד, מאנטרעאל; דזשארדזש פיט, קאלונ־וואוד, אנט.; דזשיימס קלעיטאן; עני דוראיעוונטש; וויליאם הארטאן, ליס־קאם, נ. ס.; דזשארדזש והיטשארט; קלעמענט פעטיפאס, טאראנטא; א. ס. דייווידסאן, טאראנטא; ר. פ. סטיוארט טאראנטא.

די פארוואונדעטע זיינען באלד אפ־געפירט געווארן קיין ווינניפעג, וואו זיי זיינען גענומען געווארן אין שפיטאל דער לאקאמאטיוו איז דורכגעגאנ־גען בשלום אויף דעם פלאץ, וואו, ווי עס האט זיך ארויסגעוויזן, ס׳איז גע־ווען א צעבראָכענער רעלס. אבער אלע 7 לעצטע וואגאנען זיינען אראפ פון די רעלסן. דער לאקאמאטיוו און צוויי וואגאנען זיינען געבליבן וויטער, און איז אפגעלאפן עטלאכע הונדערט פוס, איידער ס׳איז געלונגען אים אפשטעלן.

די וואגאנען זיינען צעשעדיקט גע־ווארן, אבער א ראנק דעם וואס דער צוג איז דא ניט באזונדערס שנעל גע־גאנגען, זיינען זיי ניט צעשמעטערט געווארן. די איבערגעשראקענע אויף מוטיג פאסאזשירן האבן זיך ארויסגע־ריסן פונם בחוך דורך די פענסטער.

אמשווערסטן האבן געליטן די פאר־מאזשירן וואס זיינען דאן געזעסן אין עס־וואגאן, ווערט באהויפטעט.

א צוג מיט דאקטוירים און נוער־סעס איז געווען אויפן פלאץ מיט א שעה שפעטער נאך דער קאטאסטראפע.

פאראייניקטער בודזשעט קאמפיין וועט פארנעמען ווערן

די וואך פונם פעדערייטער בור־דזשעט קאמפיין האלט שוין ביים סוף, און די פופצן הונדערט זאמלער פונם בודזשעט גיבן שוין אפ זייערע באריכטן.

דערווייל איז אבער די זאמלער, פונקט ווי אין די פריעריקע יארן, נאך ניט געלונגען צו דעקן מער ווי האלב פון זייערע טערימאראיס אין משך פון דער אפציעלער קאמפיין וואך, און די זאמלונגען וועלן דערפאר ווייטער פארנעמען ווערן אין משך פון די קומענדיקע צוויי אדער דריי וואָ־כען.

אויף די קארטלאך ווערט דאס יאר פאראייזנט, אויב מען האט דא באַ־טרעפנדיקע פערזאן ניט געפונען אין דער היים, און אט די פערזאנען וועלן שפעטער באזוכט ווערן.

כאטש דערווייל איז נאך ניט אונ־טערגעפירט געווארן קיין סך הכל פון די זאמלונגען, זיינען אבער די באַ־אמטע פון דער בודזשעט ביורא אפ־טימיסטיש, אז די געלעגענהייט איז גוט אז אלע ווערן אויך פאר־ליכטן אין דער פארגעלעגענהייט אין דער פארטיי־ליטעראטור.

דער פארום קאמיטעט בעט אונז צו פאר־ריכטן א טעות אינם באריכט אין דער צייטונג וועגן פראפ. אסבארנס פארטראג אויף דער טעמע "סאציאלע באדיינונגען אין סאוועטן פארבאנד": ער וועט ריידן ביים פארום ניט דעם 18טן, ווי עס איז געמאלדן געווארן, נאר פרייטאג, נאוו. 20טן.

מאטאר סטרייק אין א״י גייט אן

ירושלים, נאוו. 6 (איטא). — דער מאטאר סטרייק גייט ווייטער אן אז וועלכע ס׳איז אינצידענט, און ער איז כמעט ווי פולע הונדערט פראצענט ווירקזאם.

די אידישע קהלה פון חיפה און די אידישע האנדלס קאמער פון תל־אביב און יפו זיינען געווען די ערשטע צו וועגן זי דאז דער רעגירונג מיט דער פארערונג צו פארענדיגן דעם סטרייק, אננעמענדיק די רעקאמענדאציעס פון דער אויספארשונג קאמיסיע בנוגע פארקלענערונגען פון "ליסנסס" פרייזן און אנדערע מאטאר שטייערן.

נאמינאציע פארזאמלונג אין מושב זקנים דעם זונטאג ב״טאג

זונטאג, דעם 8טן נאוועמבער, 2 אויינער נ.מ. וועט פארקומען די יער־לאכע פארזאמלונג אין מושב זקנים, 426 מאניטאבא עוועניו. פארשיידענע באריכטן פון אלע קאמיטעטן וועלן

וואס אורטיילט ווען מענשן לוים נאך דעם, ווי זיי דערפילן באפעלן . . .

* * *

א ניריאיקער פראפעסאר, ווערט באריכטעט, האט דערפונדן א מיטל קעגן פליעס.

וועט דער מיטל ארויסצייגן זיך צו זיין ווירקזאם, וועלן א סך מדבריות באפרוכטפערט ווערן.

אבער א סך אלטע "לאנדמארקס" וועלן פארניכטעט ווערן . . .

דאס באנינען פון אידיש" דעם זונטאג, נאוועמ. 8 אין פרץ זא.

8.45 אוונט פונקט

הדען און ווי אזוי די מאדערנע אידישע שפראך האט זיך אנטוויקלט — פון מ. קאנטאר

אויפזיכט, פארום קאמיטעט פון איד. קולט. געזעלשאפט איינטריט — פרייע זאמלונג

א גוטער פראָצענט פון ווינטערדיגער קאַלט נאָך מאַכן קיין טעות!

COLD SNAP

דער נייער אייד־קרים פּראָדוקט איז גוט.

די פאַרבאַטענע ליבע

א העכסט שפּאַנענדער ראָמאַן פון אידישן פאַמיליען לעבן אין אמעריקע

פון א. ר.

(פאָרזעצונג)

און ער האט געוויינט פאר פרייד, גליק, בענקעניש, און ליבע.

עסטעלא רובינזאן האט ניט געקאָנט איבערטראָגן די עלנטסייט ביי זיך אויף דער ווילע. און זי איז געקומען צו די סעלווערס כמעט יעדן טאָג, כאָטש די סילווערס וואָס האבן דאָ אויף אויף דער גרויסער פארם זייערער געפירט אן אפּגעשטאנען פראָווינציעל לעבן, האָט זיינען זיי פאר עסטעלאָן געווען אן אנגענעמע געזעלשאפט. א חוץ דעם איז זייער געזעלשאפט פאר איר געווען וויכטיק צוליב דעם, וואָס שוין יאָרן זינט זי איז געווען דאָקטער גאָלדס געליבטע, האָט זי זיך אפּגעהאלטן פון קומען אין געזעלשאפט די רייכע פאַמיליעס האבן זי פּשוט אויסגעמיטן. און דאָ האָט זי אין די רייכע סילווערס צוריק געפונען א פאר מיליע וואו מען האָט איר אויפגענומען מיט גרויס רעספּעקט און מיט פרייד. פאר מיסעס סילווער איז זי געווען א דאמע פון דער אריסטאָקראַטישער געזעלשאפט נאָך וועלכער זי האָט אזוי שטארק געבענקט זייענדיק פארוואָרפן אויפן דאָרף. מיסטער סילווער ווידער — וואָס האָט דאָ אויף דער פארם געלעבט אפּגעזונדערט פון דער וועלט, און אלע זיינע יוגנט חלומות זיינען אין אים איינגעשלאפן, האָט זיך דער־פילט אינגער, אויפגעלייגטער זינט עסטעלא האָט זיך דאָ באוויזן. עפּעס איז ער געווארן אויפגעלעבט. האָט אויפגעהערט זיפצן און זיך באקלאגן אויף זיין רעוומאַטיזם. האָט אנגעהויבען מער אכטונג צו געבן אויף זיין אנטאָן, איז געווארן גלייכער, מען האָט שוין אפּט געהערט ווי ער לאַכט און אפילו מיסעס סילווער האָט עס באמערקט:

— ווייסטו פריינט מיינער! ביזט עפּעס גאָר אן אנדער מענש געווארן, — האָט זי איינמאָל צו אים געזאָגט.

— אן אנדער מענש זאָגסטו? — האָט ער מיט פארדרוס איבערגעפרעגט.

— איך מיין עס. ביזט גאָר ניט דער זעלבער.

— אין וואָס פאר א זין?

— דו ביזט פרייליכער געווארן, — האָסט זיך אויפגעהערט צו באקלאגן.

— מיר איז ווירקלאך געווארן לייכטער.

— און איך פארשטיי פאר וואָס.

— וואָס מיינסטו?

— נו געוויס. א פרישער מענש, אן אינטערעסאנטער מענש איז צוגעקומען...

מיסטער סילווער איז געשטאנען מיט א לייכט צערודערט פּנים. זאָל זיין פרוי האבן דערפילט וואָס עס קומט פאר אין אים? אין עס מעגלאך, א זי ווייס וואָס ער טראַכט? אז ער אליין ווייסט עס נאָך ניט... אמת אים געפעלט זייער עסטעלאָס באזוכן זייער הויז. ער כאַפּט זיך אויף אין דער פרי מיט דעם באוואוסטזיין: "הייגנט וועט זי דאָ זיין"... ער האָט פארגעניגן פון איר געזעלשאפט, אבער ניט מער.

אבער מיסעס סילווער האָט גלייך אפּגעווישט זיין צערודערקייט:

— איך מיין עס ערנסט. מיר אליין איז געווארן פרייליכער אויפן האַרצן זינט מיסעס רובינזאן קומט אריין צו אונז... עס איז דאָך אנגענעם צו טרעפן זיך מיט א מענשן פון אונזער שטאנד... אן אריסטאָקראַטישע פרוי... מען ווערט ביי זיך געהויבענער, מען דאַרף ניט בלויז האבן צו טאָן מיט פארמערס...

— דאָס איז אמת... ווירקלאך אזוי.

— און פאר מאריסן איז עס אויך א טובה.

— דהיינו?

— ער איז געווארן געזעצטער. ער לויפט ניט ארום אזוי מיט די דאָרפ־שע אינגלאך... זיצט מער ביי דער פיאנאָ...

— דאָס איז זייער פיין.

— איך זאָל עס דענקען, אז עס איז פיין.

אין שטוב איז זעפּעס געווארן ליכטיקער ווי מען וואָלט מיט אמאָל געפונען אלע לאַרנס און אריינגעלאָזט די זון. עסטעלא איז כמעט אלע טאָג געקומען אהין, און אלע טאָג האָט מאָרים געשפּילט. זיין שפּילן האָט זיך איינגעוויגט איר טרויער און אומעט. שעה'ן לאַנג האָט מאָרים געשפּילט און שעה'ן לאַנג האָט עסטעלא געקאָנט אזוי זיצן און הערן.

זי איז געווען אין גרויסן זאָל, געוועסן לעבן מיסטער סילווער, האָט פאר־ווארפן דעם קאָפּ אויף דער געבעטער שטול, האָט פארמאכט די אויגן און הערנדיק מאָרים'ס שפּילן, האָט זי זיך פארטראַכט וועגן איר אייגן לעבן. האָט זיך פארטיפט אין איר נשמה מיט גרויס טרויער. מאָרים, גליקלאך פון דעם באוואוסטזיין, אז ער געפעלט איר, האָט געשפּילט מיט וואונדערלאַכער געשיקליכקייט. האָט געשפּילט בעטהאָווען, באַכ'ן און באזונדערס שופּאן.

אפּט איז מיסטער סילווער געווען דערביי. זיינע אויגן זיינען געווען טיפער, ליכטיקער און ער האָט אפּט געקוקט אויף עסטעלאָס וואונדערלאך שיינעס געזיכט מיט די פארמאכטע אויגן, און די קאַלירן אויפן פּנים האָבן זיך לייכט געביטן: אמאָל בלייכער און אמאָל רויטלאך. ער איז געווארן זייער אויפמערקזאַם צו איר. און דער־ביי זיך כסדר געהיט פאר דער פרוי, ווי ער וואָלט עפּעס א גנבה באהאלטן.

נאָכ'ן שפּילן פלעגן זיי מאַכן לאַנגע שפּאַציר. מיסטער סילווער איז געווען זייער ליבלאך צו איר. פון צייט צו צייט האָט ער זי באגלייט אויפן שפּאַציר. אמאָל זיינען זיי אלע אוועק אין פעלד זעען ווי מען באַארבעט די פעלדער.

טיילמאָל איז מאָרים געבליבן אליין מיט עסטעלאָן. זיי פלעגן דאַן זיצן אויף א לאַנקע, אדער אונטער א בוים, און מאָרים האָט פאר איר דעקלאַמירט פארשיידענע לידער וואָס ער האָט געקאָנט אויסנווייניק. די לידער האָבן באזונגען ליכטיקע געכט, גרינע פעלדער אדער צעבליטע בלומען. זיין קול האָט דערביי געציטערט. דאָס פּנים איז אים געווען בלייך און עפּעס אויסגעצערט. יעדער איינער וואָלט אין די מיי גוט געקאָנט דערקאָנען וואָס אין דעם יונגן בחור'ל קומט פאָר, — אבער עסטעלא האָט זיך ניט אנגעשטויסן.

זי איז געווען צופיל פארטיפט אין איר אייגענעם לעבן, אין איר אייגענעם גורל, זי האָט געטראַכט פון איר יוגנט וואָס איז גרייט איר אוועקצואווארפן, געטראַכט וועגן איר איינזאַמען טרויעריקן לעבן, געבענקט נאָך איר געליבטן, וואָס איז ניט געקומען, און זי איז געזעסן ווי 'פאר'שיכור'ט פון מאריסעס יונגער פרישער שטימע. און זיך דער־זייל צוגעהערט צום געזאַנג פון נאַטור אַרום איר.

די געבליטע טעג פון מאַנאָט יולי זיינען געווען אזעלכע ליכטיקע, שטר־לע. אופעטמס — גרין און ליכטיקע זון. די פייגל האָבן געפּוויטשערט, די פלוגן האָבן געזשומעט, פון ווייטן האָבן זיך דערטראָגן די טויבע געריישן פון אומ־ריאַזן ים. און מאָרים האָט דעקלאַ־מירט לידער מיט פארמאכטע אויגן, מיט טיפן געפיל און אין זיין קול איז געווען עפּעס א פריידיק געוויין, עפּעס א שטיל געבעט.

געזעסן אויף א גרינער לאַנקע, האָט געזעסן אזי הא גרינער לאַנקע, האָט ער אזוי דעקלאַמירט פאר איר לידער. דאָס כאַל האָט ער דערקלאַמירט פון א בוך. נאָר מיט אמאָל האָט ער אויפגע־הויבן די אויגן פון בוך. דאָס בוך איז אראָפּגעפאַלן אויפן גראָז און ער האָט באַקומען געשראָקענע אויגן. ער האָט דערזעען לעבן זיך די וואונדער שיינע פרוי וואָס זעט אים אויס ווי א רעטער ניש. זי איז געזעסן שווייגנדיק, שלאָנק אין איר העלן קלייד. און אירע אויגן זיינען געווען ווי פארברויזן. זי איז געזעסן שווייגנדיק, זי האָט ערגעץ גע־קוקט און עס האָט אויסגעזעען אז אר־רע בליקן זיינען אן עפּעס פארטשעפּעט.

א ווייל האָט ער שווייגנדיק געקוקט אויף איר. מיט אמאָל האָט זי דערפילט אויף זיך זיין בליק, זי האָט אויסגעדרייט דעם קאָפּ צו אים, און עפּעס א מאָדנער אויסדרוק איז געווען אויף איר געזיכט. דאָס פּנים איז געווען פול מיט דאַנקבארקייט צו אים. זי האָט אויף אים געקוקט ווי מען קוקט אויף א פאָטער. וואָס טרייסט דאָס שווערע האַרץ. א דאַנקבארער גוט־מוטיקער שמייכל האָט אויף א ווייל באַלויכטן אירע ציין. און אירע אויגן זיינען זייער יונג און פריש געווארן.... פון אט דעם גוטן בליק און גוטן שמייכל, האָט זיך מאריסן אויש דער קאָפּ פארדרייט. ער האָט געפילט ווי דאָס בליק זיינט האָט אים מיט א היץ א שלאָג געטאָן אין פּנים אריין. דער האַלץ איז אים געווארן צוזאַמענגעצויגן... כדי צו באהאלטן זיין צעטומלטקייט האָט ער געוואָלט עפּעס זאָגן, און ער האָט אויסגעשעפּטשעט.

— ווי גוט עס שמעקט פון אייך!

אין אט דער קורצער קינדערשער פראַזע, האָט ער אויסגעדריקט פון א צע נשמה, זיין גאַנצע גאַרונג, פאַר־ערונג און שרעק.

וויסענשאַפט געפינט נייע אורזאַכען פאר קעלאָגס אָל־ברען

מיליאָנען מענשען האָבען געפונען אין קעלאָגס אָל־ברען א מיטעל צו באַ־קעמפן געוועהנליכע פאַרשטאָפּונג. יעצט באַווייזט די וויסענשאַפט אז דיע־זער מחית'דיגער סיריעל ברייטגט דריי גוטע זאַכען צום דייעט: „קלעפּטיג־קייט", וויינטאַמין בי, איזיזן.

די „קרעפטיגקייט" אין אָל־ברען איז זעהר וחכליך צו דער קרעפטיג־קייט" אין לעפטוס — נאָר עס איז קאָנצענטרירט אין א באקוועמערער פאָרם צו באַזייטיגען פאַרשטאָפּונג. עס נעהמט אריין פויכטקייט, פאַרטרירט א ווייכען שטאָף, וואָס רייניגט אָפּ דעם אָפּפאַל אויף א מילדען אופן.

ווייטאַמין בי גיט די געדערים דעם ריכטיגען טאָן, און שאַפט רעגעלמעסיג־גע געוואוינהייטען. אייזען בויט בלוט און העלפט דאָס געזונט אין אַלגעמיין.

קיין וואונדער כיט וואָס אָל־ברען ווערט פאַרדעקענט אלס א פיעל צו אייגן ליכערער מיטעל ווי פילען און דראָגס — וואָס פאַרמירען אָפּט געוואוינהייט־טען. פרובירט צוויי עס־לעפעל טעגלאך. אויב איהר לייזט פון געדערים אונ־אָרדענונגען וואָס ווערען ניט באַזייטיגט אויף דיעזען אופן, זאָלט איהר זעהן אייער דאָקטאָר.

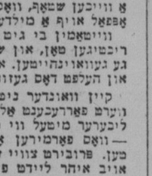

קעלאָגס'ס אָל־ברען איז אַב־סאָלוט בעסער אונטער דער השגחת פון אגודת הרבנים פון פאַראַנטאָ.

עס העלפט אייך זיך צו האַלטען אין גוטען צושטאַנד

סערוויריט אַלס א סיריעל אדער געברויכט עס אין געקעכען. פאַר־שריפטען אויף דעם רויפען־אין־גרונעס פעקעדזש. ביי אלע גראָסערס. געמאַכט פון קעלאָגג אין לאָנדאָן, אָנטאַריאָ.

ניוריטיס איז אוועק!

אפּגעשאפן דורך קרושען

"איך האָב געהאַט א שארפע ניוריטיס אין פּלייצע, און לייגן אַרום, צו־ליב דער אויסזעצונג פון געפאר אין שלעכטן וועטער", שרייבט דער רעוו. ה. ע. ט.

"עס איז געווען אומעגלאך אויפ־צוהו־בן די האַנט אנצוטאָן זיך, אדער צו נוצן עס אויף וועלכן עס איז אויפן, פארשטענדלאך, דער וויטיק איז געווען א שרעקלאכער. אלע אויסערלאַ־כע מיטלען זיינען געווען נוצלאָז, איך האָב עס איצט ווידער פּרישטענדיק גאַרמאַך דורך האַלטן די באַוויזקטע טייטן וואָרעם אין דורך נעמען טעגלאך, יעדן פרימאָרגן, קרושען זאָלצן אין א גלאָז הייסע וואַסער. עס האָט כמעט געווירקט א כאַנאָס. אבער יעדער שפּור פון ניוריטיס איז פארשוואונדן."

ניוריטיס איז כאַראַקטעריסטיש פון א דאָזן אנדערע קאָמפּליקאַציעס — אייר־ניקע קלענערע, איינינקע זייער ערנסטע — וואָס אלע ווערן פאַראורזאַכט פון אומריינקייטען אין די בלוטן. און דאָס איז אומריינע בלוט, וואָס צירקולירט איבער'ן גאַנצן קערפּער און זיי מאַכט אנטצינדונגען אין די געוועבן, וואָס פאַראורזאַכט יענע אומערטרעגלאַכע וויטיקן.

אויף קרושען זאָלצן קאָן מען מטן זיכערקייט זיך פאַרלאָזן צו אויסהייל־ן דאָס ווייל קרושען. אנטהאַלט פּונקט וואָס די נאַטור דאַרף צו ברויינגען אייר ערע אינערלאַכע אָרגאַנען צוריק צו א געזונטן, נאָרמאַל צושטאַנד.

זי האָט זיך פרייליך געלאַכט, דאָס געלעכטער איז געווען אזוי קליינגענדיק ווי גלאָקן וואָלטן געהיילט אין זיינע אויערן:

— אזוי מיינט איר?

זי האָט געלאַכט מיט פרייד, מיט נוטסקייט, אירע אויגן האָבן געלייכטן מיט אזוי פיל יוגנט.

מאַרים האָט אויך געשמייכלט און דערביי האָט ער זיך געטראַכט:

"איך וועל איר זאָגן!... איך וועל איר זאָגן, אז איך האָב זי ליב... אז איך ליב בלויז זי אליין אויף דער גאַנצער וועלט... אך! איך וואָלט געוואָלט אטעמען בלויז מיט איר... פאַרמאַכן איר ברוסט, ווייגען קיינענדיק פאַר איר, ווייגען לאַנג און זיך טוליען צו אירע פיס".

ער איז געשטאַנען געקוקט אויף איר און האָט געהאַט אן אויסזעען פון א מענש, וואָס האָט זיך פלוצלונג אויף עפּעס באשלאָסן. אבער מער ווי רויט ווערן און שווייגן האָט ער ניט גע־מאַכט.

אין עסטעלא האָט געלאַכט. זי האָט ניט געזעען וואָס מיט מאַריסן קומט פאָר. איר האָט בלויז פארשאַפן פאַר־גענען די פראַזע זיינע. איר איז גע־ווען אנגענעם צו הערן זיין פראַזע אין דערביי זיך געפילט אביסל געטרייסט פון איר אומעט, ניט מער.

און איינמאָל ווען איר שאָופער — א געגער שוין אן עלטערער מענש — איז מיט דער מאַשין געקומען נאָך איר, האָט זי זיך פלוצלונג געווענדעט צו מאַריסן:

— איך הויז אין דאָך איצט קיינער נישט. די מוטער אייערע שלאָפט, האָט איר דאָך צייט...

— יא... איך האָב צייט,

— צו סאַפּער איז נאָך א פאַר שעה.

— יא.

— ווילט איר מיט מיר מיטפאָרן צו מיר אהיים?

(ווייטערעס קומט)

מאַס-מיטינג

אין די אינטערעסן פון דער ארבעטער פּאַרטיי קאַנדידאַטן

זונטאָג אָוונט, נאָוו. דעם 22-טן

— אין —

תלמוד תורה האַל

(טשארלס און פלאָראַ)

ארעסירט פון:

אלדערמאַן דוש. בלומבערג אלדערמאַן ר. דוירוואַרד

סקול טראַסטי ע. מעקגרעט סקול טראַסטי מרס. מ. לאַוו

קאַנדידאַט פאַר סקול טראַסטי, מ. אוועראַך

י. א. טשערניאַק א. א. היפּס

מ. א. גרעי, פּאַרזיצער

אנדערע מיטינגען אין די פאָלגנדע סקולס:

לאָקסטאָן סקול ---------- נאָוועמבער 16טן
קינג דושאָרדוש ---------- נאָוועמבער 17טן
לאָרד סעלקירק ---------- נאָוועמבער 18טן
עלמוואוד סקול ---------- נאָוועמבער 18טן
פלאָרענס נייטינגעל ---------- נאָוועמבער 19טן
סט דושאָנס טעכניקאַל ---------- נאָוועמבער 25טן
פּרינ שול ---------- נאָוועמבער 26טן

טיזנט אָן פאַר א פראָגראַם מאָרגן

... מיט דער דאָזיקער נייעסטער נאָרדערן עלעקטריק

Superheterodyne

The JASPER

$119. COMPLETE WITH TUBES

א סעט וואָס וועט זיין אזוי נייי אין פּערפאָרמענס קומענדיקן יאָר אזוי ווי עס איז היינט — א סעט וואָס אינ־קאָרפּאָרירט יעדע אפּ־טו־דייט פאַר־פיינערונג אין ראַדיאָ . . . פאַרפול־קאָמט און אויסגעבעסערט.

אכט־טייוב סופּערהעטעראַדיין טשעסיס, איינגעגעפּאַסט אין ראָבער, נוצדיק די נייע פענטאַד און עקספּאַנענשאַל טייפּ טיוּבס — לייַן וואָלטעדזש אדזשאַסטמענט — באַ־שיצונג פיזיז און פאַווער לייַן — גלאַטער וואָליום קאָנטראָל — טאָן סעלעקטאָר — לייַן־אַליין טיוּנינג — לייכטע רעגולי־רונג צו וועלכער עס איז אנטענא.

. . . און מ י נ א ק י, א 5־טיוב סעט (איינשליסנדיק 3 פּסרינ־גריד אין דעם נייעם פענטאַד טיוב) אין געפאָלשטן סאַליר מאַ־האָגאַני קעבינעט. ראַדיאָ סענסאַציע פון'ם יאָר ---------- $69.75

אייער טעלעפאָן . . . דער קאָנג אפּאַראַט אין אייער באַליבטן טעאַטער . . . דער קאָנאַדער בראַדקעסטינג סטיישאָן אין וועלכן איר טיזנט אָן . . . יעדערער פון זיי אין א באַוויזן פון דער פעאיקייט פון נאָרדערן עלעקטריק און די דערפאַרונג אין עלעקטרישער קאָנג טראַנסמישאָן און רעפּראָדוקציע. אָן אויסגעצייכנטער הינ־טערגרונט פון דערגרייכונג וואָס האָט גע־פירט צו דער הויכער פּערפאָרמענס און פיינעם טאָן פון נאָרדערן עלעקטריק ראַדיאָס.

אנדערע אַרויסצייכנדיקע נאָרדערן עלעק־טריק סעטס זיינען:

בענד	$159.50
פּיקטאָר	149.50
לוסטרן	109.50
ניפּינאָן	89.50

סופּרעם אין קלאָנג טראַנסמישאָן און רע־פּראָדוקציע . . . פאַר איבער פופציק יאָר

NORTHERN ELECTRIC RADIO DEALERS

MANITOBA
AURORA RADIO & ELECTRIC CO., The Pas
BAJUS BROS., Minnedosa
CAMPBELL, A. L., Brandon
GRAHAM, M. A., Binscarth
McCAPPIN, J. C., Killarney
McNAIR HARDWARE CO., Swan River
MOORES, C. P., Manitou
STOREY, F. T., Russell
VERNES ELECTRIC CO., Neepawa
YEO BROS., Roblin

ONTARIO
CAMPBELL HEATING CO., Kenora
OLSON ELMER O., Sioux Lookout
PEARSON ELECTRIC & HARDWARE, Fort Frances
PRONGER & ARMSTRONG, Dryden

WINNIPEG
CAMERON BROS., RADIO SUPPLIES, 1417 Main St.
CAPITOL RADIO & ELECTRIC CO., 260 Kennedy St.
CORYDON ELECTRIC CO., 807 Corydon Ave.
T. EATON CO. LTD., Portage Ave.
GENSER & SONS LTD., Portage Ave.
HALES ELECTRIC SHOP, Main and Burrin
HUDSON'S BAY CO., Portage Ave.
IDEAL REPAIR SHOP, 41 Regent Ave. (Transcona)
KUMMEN-SHIPMAN ELECTRIC LTD., 309 Fort St.
McRAE & GRIFFITH LTD., 309 Cumberland Ave.
NORWOOD RADIO CO., Marion & Tache
RADIO & BATTERY SERVICE SHOP, 965 Main St.
RADIO SYSTEMS OF WINNIPEG, 1177 Portage Ave.
RADIO SERVICE, 319 Garry St.
STAR ELECTRIC CO., 179 McDermot Ave.

■ באַקוועמער און שיין פּראָ־פּאַרציאָנעלער קעבינעט, געמאַכט אין רייך אונטער־שיידנדיקע וואַריעטעטן פון וואָרנאָט.

אַם-דערוטרא

טראַנספּאָרט קאָרפּאָריישאָן

די איינציקע אפיציעלע אגענטור אין די פאַראייניקטע שטאַטן און קאַנאַדע צום איבערשיקן סחורות פאַר דער סאָוועט רעפּובליק — און די איינציקע אוטאָ־ריזירטע פאַרטרעטער פאַר

"טאָרגסין" מאָסקווא

"טאָרגסין" איינקויף־אָרדערס וואָס ווערן ארויסגענעבן פון אַם־דערוטרא צו אירגענד וועלכער פּערזאָן, אירגענדוואָ אין סאָוועט רוסלאַנד, פאַר אירגענד וועלכער סומע, באַרעכטיקן דעם איינגנטימער צו באַקומען פּראָדוקטן פון א ליסט פון 200 אַרטיקלען אין איבער 50 שטעט פון סאָוועט רוסלאַנד, פּערזענליך אדער דורך פּאָסט.

"טאָרגסין" איינקויף־אָרדערס וואָס מען קריגט פון אַם־דערוטרא זיינען אפיציעלע צושטעלונג אָרדערס פאַר סחורות, און באַקומען שנעלע, גאַראַנטירטע באַדינונג און אויפמערקזאַמקייט.

פעקלאך מיט אלגעמיינע סחורות קאָנען געשיקט ווערן נאָך סאָוועט רוסלאַנד לויט א ספּעציעלן אוטאָרעזירטן ליסט. אלע פאַסטן פאַר די פעקלאך, דאַרגנטער אויך דיוטי, ווערן באַצאָלט פון דעם שיקער — און זיי ווערן צוגעשטעלט פריי אָן שום ווייטערע קאָסטן צו אירגענד וועלכן אדרעס אין סאָוועט רוסלאַנד.

"טאָרגסין" פרייז־ליסטן, קאַטאַלאָגס און אינפאָרמאַציע ווגען אלגעמיינע פעקלאך קאָן מען באַקומען אין אונזערע אָפיסעס, פּער טעלעפאָן אָדער דורך פּאָסט.

Am-Derutra Transport Corporation

אָפיס:
261-5th Avenue, New York
קאָרנער 29טע סטריט — 10טער פלאָר

Telephone
Lexington 2-4117; 2-4118

נאָמינאַציעס אין מושב זקנים

זונטאָג, דעם 8-טן נאָוועמבער, 1931

פון 2 נאָכמיטאָג

וועט פאָרקומען די יעראַכע פאַרזאַמלונג אין מושב זקנים, 426 מאַנהאַטאָן אַוועניו, און עס וועלן אויך אָפּגעגעבן ווערן באַריכטן פון'ם פּרעזידענט, פון'ם סופּעראינטענדענט און אויך באַריכטן פון אלע טשערלייטע פון פאַרשיידענע קאָמיטעס. א פינאַנציעלער באַריכט וועט אָפּגעגעבן ווערן פון'ם טרעזשורער.

נאָמינאַציעס וועט פאָרקומען פאַר 14 דירעקטאָרן, מענער און פרויען, און די וואָלן וועלן פאָרקומען דעם נעקסטן זונטאָג, דעם 15טן נאָוועמבער.

יעדער ווער עס צאָלט צום פּערעריטער בחדשעס אָדער דירעקט צום מושב זקנים 6 דאָלאַר און מער האָט א רעכט צו נעמען אן אַקטייל אין די נאָמינאַציעס ווי אויך אליין נאָמינירט צו ווערן. מיר בעטן יעדן ווער עס איז פאַראינטערעסירט אין דעם פּראָ־גרעס פון דעם אינסטאַלט זאָל קומען אומבאַרינקט צום מיטינג.

באַרד אָף דירעקטאָרס דמושב זקנים

א. גרינבערג, פּרעזידענט

פאַרקויפט ביי אונז אויף זייער לייכטע טערמינען, אזוי נידעריק ווי $5.00 איינצאָלן און $1.50 א וואָך

Genser & Sons Ltd

טעלעפאָנירט צו אונז פאַר טרייד קרעדיט אויף אייער אלטן גראַמאַפאָן אדער ראַדיאָ

307 Portage Ave. —at— Donald Street
PHONE 22 486 אנטקעגן איטאָנס

קומט אריין און זעט די דאָזיקע ראַדיאָס אין אונזערע שאָורומס. פאַרקויפט אויף זייער נידעריקע טערמס צוצופאַסן דעם קונה.

KUMMEN - SHIPMAN ELECTRIC LIMITED

309 FORT STREET
Just a few steps South of Portage Ave.
PHONE 24 381

מיר פאַרקויפן די דאָזיקע ראַדיאָס אויף זייער נידעריקע טערמס. און מיר ספּעציאַליזירן זיך אין ראַדיאָ ריפּעירס און סערוויס.

RADIO & BATTERY SERVICE SHOP

965 MAIN STREET
אנטקעגן סעלקירק עוועניו
PHONE 56 862 אפן אויטן

די אויסגעקליבענסטע בלע-טער פארזנלט אין אלומינום

"SALADA" TEA

"פ׳יש פון די גערטנער"

קאָפּ ווייטיק

דר פרוי וועלכע לאזט אז קאפּוויטיקן זאָלן שמערן אירע פלעגער האלט, וואַרשיינלעך, אירע אויגן און אויערן צוגעמאכט אין געוויסע פאקטן וועגן אספירין, עס איז דא שטענדיק שבעער קאפּ פארט, און קיינמאל ניט קיין שמרצאכקייט, אין אספירין טאבלעטס. דאקטוירים האבן אזוי געזאגט; מעגער און פרויען אומעטום האבן עס אזוי אויסגעפּרוּבט — וועלכער ס׳איז קאפּוויטיק פון וועלכער עס איז אורזאך — ווערט שטענדיק אפּגעשאפן דורך איינער אדער צוויי טאבלעטס, אין א סך אנדערע שטעבערנישן און ווייטיקן, גלאנדשיא, נרייטיס, רומאטיזם. פלאגנדע ווייטיקן, דער ווייטיק פון פארקיילונגען וואס מאכט אייך "שטעבערניש איבערא". קראנקהייט האלז, סיסטעמיק אדער "מוסקול" ווייטיק. אספירין קאן אייך אויס-היטן פון א סך נוצלאזע ליידן! זייט זיכער אז איר קריגט אספירין — ניט קיין סאבסטיטוט!

BAYER ASPIRIN

MADE IN CANADA—TRADE-MARK REG.

א מעכטיקער קעגנער

פאפיטל 24

ווען דער בערלינער באנקיר האט צוזאמען מיט דעם מאשיניסט און מר. קיאק, פארלאזן די טערקישע מיני-סטארן, האבן זיי זיך צוריקגעצויגן צו אן ערנסטער באראטונג.

עס איז געווען שנער צו פאסן א באשלוס. זיי האבן זיך געשראקן פאר דעם עגערגישן באנקיר, וועלכער וועט זיך זיכער ווענדן צום סולטאן.

דאך זיי האבן דעם "פרעכן דויבער" ניט בעטראכט. אויסצאלן אזוי פיל געלט, דאס האט זיי שרעקלאך געקריינקט.

מיר מוזן איינשטימען צום פארשלאג פונם דייטשן באנקיר. — מיר מוזן אבער אויך אלעס אנווענדן צו פאנגען דעם רויבער הויפּטמאן.

— וועגן מיר וועלן אים האבן אין אונזערע הענט, דאן וועט אונז דער מעכטיקער הער, דער סולטאן, מעגן מעראלן אז ער וועט אונז דאנקבאר זיין. וואס מיר האבן באזיצט אזא שרעקלאכן באגרעב.

די אנדערע מיניסטערן האבן געצווייפלט אז זיי האבן קיין חשק ניט געהאט איינצושטימען צו דעם האזיקן באשלוס.

די טיר האט זיך פלוצלונג געעפנט און מעהעמער בעי אין אויפגערעגט אריינגעקומען אין זאל.

— אנטשולדיקט מיר, מיינע הערן, וואס איך שטער אייך. איך האב ערשט דערפארן. דאס איך בארא־ט זיך וועגן דעם רויבער, אויב איך זאלט אים שיקן דאס אויסלייז געלט.

— האט ער אנגעפאנגען.

דער ליבלינג פונם סולטאן איז פון אלע זייטן ענטזאטסיט באגריסט געווארן. דער פארשייער פון די מיניסטערן האט אים אנגעצייגט א פלאץ זיך צו זעצן און מעהעמער בעי האט מיט געשפאנטער אויסמערקזאמקייט זיך צוגעהערט צו די פארהאנדלונגען.

— איך וועל אויף איר גוט אויפ־פאסן, זי וועט זיך באלד דערהאלטן און ביי אונז אין הויז וועט זי זיך פיל היימישער. איין זאך וועל איך דיר בעטן, סטאני, דו זאלסט מיר ניט קושן אין איר קעגנוואר, דאס וועט איר אפשר ערגערן.

דער יונגער פאליאק איז געווען געריר פון אירע צארטע געפילן און שווייגנד האט ער צוגעטראגן איר האנט צו אירע ליפּן.

— ניי איצט, מיין סטאני, טו־אישקא וועט באלד דערוואכן און זי הארף דיר דא ניט זעהן, דאס וועט איר אפשר אויפרעגן.

ער האט איר צערטלאך א קוש גע־געבן פאר איידלמוט, און ער האט פון איר אפשייד גענומען.

זי האט אים באגלייט אין דרויסן און זי האט א צייט אים נאכגעקוקט, און דאן האט זי זיך צוריקגעקערט אין חויז.

— די אלטע ליידנשאפט איז אין אים אפּגעשטארבן, — האט זי גליק־לאך געמורמלט, — ער האט ליב נאר מיר אליין, איך קאן זיין רוך איז, מיין סטאני וועט פון מיר ניט צוגענומען ווערן.

איר זאנפטעס און איידעלעס גע־ניכט האט געשטראלט, אויף די שפּיל־ענער אין זי צוגעגאנגען צו דער אנבעבט קער און זי האט זיך מיט מיטלייד צוגעבויגן צו איר, זי האט אין איר אויפרעגונג ניט באמערקט דאס טואישקא האט זיי ביידן נאך־געקוקט וועגן זיי ליינען ביידע אהוים אין דרויסן.

איצט איז טואישקא געלעגן שטיל און זי האט זיך ניט באוועגט. אירע אויגן זיינען געווען פעסט געשלאסן.

— מיין גאט — האט עליזאבעט געמורמלט אומרואיק. — די טראפּעס האבן באד אמיר ניט צעווירקט. ווי קאלטבלאט זי מוז זיין, ווען זי וועט באלד קומען צו זיך, ווען איך מוז אויפוועקן דעם פאטער, ווען גיט וועט עס ווערן צו שפּעט זי צו דער מונטערן.

די אנשטאכטיקע פרוי האט פלוצלונג געמאכט א באוועגונג און עליזאבעט האט א שטילן פריידנס געשריי ארויס־געלאזט.

געשפאנט האט זי זיך איינגעהערט צו טואישקאס שטילע אטעמציגע, זי האט פלוצלונג אויפגעעפנט אירע גרויסע, טונקעלע אויגן און זי האט געקוקט אויף עליזאבעטן.

דאס יונגע מיידל האט א שטילן געשריי אריסגעלאזן.

— מיין גאט, די ראזיקע אויגן, איך דערקאן זיי, — האט זי שמערצ־לאך געשטאמלט, — עס וויינען די זעלבע אויגן, וועלכע האבן אין יע־נעם אונטן געהייסיכיספּל געקוקט אויף מיר פון אונטער דעם שלייער און זיי וויינען שפּורלאז ווי א גייסט פון מיר פארשווינדן געווארן.

— א, די ראזיקע אויגן, איך שרעק מיר פאר זיי!

דר

פרוי וועלכע לאזט אז קאפּוויטיקן זאָלן שמערן אירע פלעגער האלט, וואַרשיינלעך, אירע אויגן און אויערן צוגעמאכט צו געוויסע פאקטן וועגן אספירין, עס איז דא שטענדיק שבעער קאפּ פארט, און קיינמאל ניט קיין שמרצאכקייט, אין אספירין טאבלעטס. דאקטוירים האבן אזוי געזאגט; מעגער און פרויען אומעטום האבן עס אזוי אויסגעפּרוּבט — וועלכער ס׳איז קאפּוויטיק פון וועלכער עס איז אורזאך — ווערט שטענדיק אפּגעשאפן דורך איינער אדער צוויי טאבלעטס, אין א סך אנדערע שטעבערנישן און ווייטיקן, גלאנדשיא, נרייטיס, רומאטיזם. פלאגנדע ווייטיקן, דער ווייטיק פון פארקיילונגען וואס מאכט אייך "שטעבערניש איבערא". קראנקהייט האלז, סיסטעמיק אדער "מוסקול" ווייטיק. אספירין קאן אייך אויס־היטן פון א סך נוצלאזע ליידן! זייט זיכער אז איר קריגט אספירין — ניט קיין סאבסטיטוט!

DODD'S KIDNEY PILLS

FOR ALL KIDNEY DISEASES BACKACHE BLADDER TROUBLES RHEUMATISM

4087 THE PR

פאר איבער דריי פערטל יאָרהונדערט זיינען דאד׳ס קידני פילס געווען דער אנערקענטער מיטל פאר ריקנווייטיק, רומאטיזם, בלאטער טראבלס און פילע אנדערע קראנקהייטן, פאראורזאכט דורך שלעכטע קידניס. צו באקומען פון באקסעס פאר 50 סענט, אדער 6 באקסעס פאר $2.50, אדרעס דירעקט פון די דאד׳ס מעדיצין קא., לימיטעד, טאראנטא 2. ביים דערהאלטן די סומע,

גליק און ראכע

סענסאציאנעלער ראמאן

פון א. א.

(פארזעצונג)

— אך, איצט ווייס איך צו וועמען זי איז עלאך, צו יענער געהיימניס־פולער פרוי וואס האט דאס קינד גע־בראכט אין אונזער הויז. אירע גע־דיכטסציגע זיינען אויך געווען אזוי שטאלץ און פארנעם. אויסער וואס דאס געהיימס פון דער דאזיקער אומ־גליקלאכער איז פיל יונגער און שע־נער.

— ווער קאן זי זיין? דאס זי שטאמט פון א פארנעמער פאמיליע דאס קאן מען לייך זעהן. ווי אומרו־איק מוזן זיין אירע פריינט וואס זי איז ניטא ביי זיי?

א טויטע בלאסקייט האט באדעקט קטאניסלאוס׳עס געזיכט. ער האט אז גענומען איר קליינע האנט און ער האט אומרואיק געקוקט אין די אוי־גען.

— איך ווייס ווער די אומגליקלא־כע איז — האט עס געפרעסט גע־

וואס צו טאן פאר אייער ביבים קאלד

ווען די פארקיולונג איז אין דער ביי־בים קאפּ, קאנט איר מאכן איר אמע־מען ווייסער דורך איינגעבן עטלאבע טראפּנס פון "ליקווידד אלבאלין" אין אירע נאזלעכער עטלאבע מאל א טאג. אבער בדי צו פטור ווערן אינגאנצן פון דער פארקיולונג, האט זי ווארים, אין מאכט איר שטוקגאנג פרוי. פאר דעם צוועק רעקאמענדירן דאקטוירים פלע־טשערס מאסטאריא. ווייל עס איז פון רוינע־גרינעיין. און איז אזטשעדלאך. עס אדבעט אזוי שנעל ווי מאסטאר אויל און עס מאכט ניט דעם קינד פיזן שלעכט. מיליאנען מיטערס ווייזן ווי לייכט מאסטאריא לאמטשעט ווייגנע־ריקע, שעלעקעריקע ביבים און קינדער מיט שלאפן; ווי שנעל עס פארטרייבט די דאזיקע קראנקהייטן, אזעלכע ווי קאליק, גזע, פארשטאפונג, דייעריא א. א. וו. צו באשיצן אייך פון אומגע־ציעם, געפינט זיך די פלעטשער אונ־טערשריפט אויף יעדער פלעשל פון ריכטיגער מאסטאריא.

מערסיינ׳ער מאסאדש

מרס. ה. עדעל־סאלאוויי

פראפעסיאנעלע מאסאזשיסטן, אויסגעפּרוּבט־טער דערפאלג אין באהאנדלונג פאראליזיס און אלע פארמען פון רהומאטיזם.

223 KENNEDY STREET

(Next to Medical Bldg.)

Ph. 21 930 Res. 56 756

(פארזעצונג)

— ניין, מיינע הערן, — האט מע־העמער בעי אויסגעריפן און זיינע אויגן האבן געבלישטשעט, — מיר מוזן דעם שורקל האבן אין אונזערע הענט.

— עס איז מיין הייסטער וואונש אז מען זאל אים פאנגען. אויך איך מוז פון אים ראכע נעמען.

— דאס וואס אונזער מעכטיקער סולטאן וועט זאגן צו אייער אענדר לונג זאלן איך זיך ניט ווענדן. לאזט עס איבער פאר מיר צו דערליידיקן, איך האב דעם שלאג אויפגעפאנגען, אויב איך זאלט אים שיקן דאס אויסלייז געלט, — האט ער אנגעפאנגען.

דער ליבלינג פונם סולטאן איז פון אלע זייטן ענטזאטסיט באגריסט געווארן. דער פארשייער פון די מיני־סטערן האט אים אנגעצייגט א פלאץ זיך צו זעצן און מעהעמער בעי האט מיט געשפאנטער אויסמערקזאמקייט זיך צוגעהערט צו די פארהאנדלונ־גען.

— איך וועל אויף איר גוט אויפ־פאסן, זי וועט זיך באלד דערהאלטן און ביי אונז אין הויז וועט זי זיך פיל היימישער. איין זאך וועל איך דיר בעטן, סטאני, דו זאלסט מיר ניט קושן אין איר קעגנוואר, דאס וועט איר אפשר ערגערן.

דער יונגער פאליאק איז געווען געריר פון אירע צארטע געפילן און שווייגנד האט ער צוגעטראגן איר האנט צו אירע ליפּן.

— ניי איצט, מיין סטאני, טו־אישקא וועט באלד דערוואכן און זי הארף דיר דא ניט זעהן, דאס וועט איר אפשר אויפרעגן.

ער האט איר צערטלאך א קוש גע־געבן פאר איידלמוט, און ער האט פון איר אפשייד גענומען.

זי האט אים באגלייט אין דרויסן און זי האט א צייט אים נאכגעקוקט, און דאן האט זי זיך צוריקגעקערט אין חויז.

— די אלטע ליידנשאפט איז אין אים אפּגעשטארבן, — האט זי גליק־לאך געמורמלט, — ער האט ליב נאר מיר אליין, איך קאן זיין רוך איז, מיין סטאני וועט פון מיר ניט צוגענומען ווערן.

איר זאנפטעס און איידעלעס גע־ניכט האט געשטראלט, אויף די שפּיל־ענער אין זי צוגעגאנגען צו דער אנבעבט קער און זי האט זיך מיט מיטלייד צוגעבויגן צו איר, זי האט איר איר אויפרעגונג ניט באמערקט דאס טואישקא האט זיי ביידן נאך־געקוקט וועגן זיי ליינען ביידע אהוים אין דרויסן.

איצט איז טואישקא געלעגן שטיל און זי האט זיך ניט באוועגט. אירע אויגן זיינען געווען פעסט געשלאסן.

— מיין גאט — האט עליזאבעט געמורמלט אומרואיק. — די טראפּעס האבן באד אמיר ניט צעווירקט. ווי קאלטבלאט זי מוז זיין, ווען זי וועט באלד קומען צו זיך, ווען איך מוז אויפוועקן דעם פאטער, ווען גיט וועט עס ווערן צו שפּעט זי צו דער מונטערן.

די אנשטאכטיקע פרוי האט פלוצלונג געמאכט א באוועגונג און עליזאבעט האט א שטילן פריידנס געשריי ארויס־געלאזט.

געשפאנט האט זי זיך איינגעהערט צו טואישקאס שטילע אטעמציגע, זי האט פלוצלונג אויפגעעפנט אירע גרויסע, טונקעלע אויגן און זי האט געקוקט אויף עליזאבעטן.

דאס יונגע מיידל האט א שטילן געשריי אריסגעלאזן.

— מיין גאט, די ראזיקע אויגן, איך דערקאן זיי, — האט זי שמערצ־לאך געשטאמלט, — עס וויינען די זעלבע אויגן, וועלכע האבן אין יע־נעם אונטן געהייסיכיספּל געקוקט אויף מיר פון אונטער דעם שלייער און זיי וויינען שפּורלאז ווי א גייסט פון מיר פארשווינדן געווארן.

— א, די ראזיקע אויגן, איך שרעק מיר פאר זיי!

א מעכטיקער קעגנער

פאפיטל 24

ווען דער בערלינער באנקיר האט צוזאמען מיט דעם מאשיניסט און מר. קיאק, פארלאזן די טערקישע מיני־סטארן, האבן זיי זיך צוריקגעצויגן צו אן ערנסטער באראטונג.

עס איז געווען שנער צו פאסן א באשלוס. זיי האבן זיך געשראקן פאר דעם עגערגישן באנקיר, וועלכער וועט זיך זיכער ווענדן צום סולטאן.

דאך זיי האבן דעם "פרעכן דויבער" ניט בעטראכט. אויסצאלן אזוי פיל געלט, דאס האט זיי שרעקלאך געקריינקט.

מיר מוזן איינשטימען צום פארש־לאג פונם דייטשן באנקיר. — מיר מוזן אבער אויך אלעס אנווענדן צו פאנגען דעם רויבער הויפּטמאן.

— וועגן מיר וועלן אים האבן אין אונזערע הענט, דאן וועט אונז דער מעכטיקער הער, דער סולטאן, מעגן מעראלן אז ער וועט אונז דאנקבאר זיין. וואס מיר האבן באזיצט אזא שרעקלאכן באגרעב.

די אנדערע מיניסטערן האבן גע־צווייפלט אז זיי האבן קיין חשק ניט געהאט איינצושטימען צו דעם האזיקן באשלוס.

די טיר האט זיך פלוצלונג געעפנט און מעהעמער בעי אין אויפגערעגט אריינגעקומען אין זאל.

— אנטשולדיקט מיר, מיינע הער־רן, וואס איך שטער אייך. איך האב ערשט דערפארן. דאס איך בארא־ט זיך וועגן דעם רויבער, אויב איך זאלט אים שיקן דאס אויסלייז געלט, — האט ער אנגעפאנגען.

דער ליבלינג פונם סולטאן איז פון אלע זייטן ענטזאטסיט באגריסט געווארן. דער פארשייער פון די מיני־סטערן האט אים אנגעצייגט א פלאץ זיך צו זעצן און מעהעמער בעי האט מיט געשפאנטער אויסמערקזאמקייט זיך צוגעהערט צו די פארהאנדלונ־גען.

— איך וועל אויף איר גוט אויפ־פאסן, זי וועט זיך באלד דערהאלטן און ביי אונז אין הויז וועט זי זיך פיל היימישער. איין זאך וועל איך דיר בעטן, סטאני, דו זאלסט מיר ניט קושן אין איר קעגנוואר, דאס וועט איר אפשר ערגערן.

דער יונגער פאליאק איז געווען געריר פון אירע צארטע געפילן און שווייגנד האט ער צוגעטראגן איר האנט צו אירע ליפּן.

— ניי איצט, מיין סטאני, טו־אישקא וועט באלד דערוואכן און זי הארף דיר דא ניט זעהן, דאס וועט איר אפשר אויפרעגן.

ער האט איר צערטלאך א קוש גע־געבן פאר איידלמוט, און ער האט פון איר אפשייד גענומען.

זי האט אים באגלייט אין דרויסן און זי האט א צייט אים נאכגעקוקט, און דאן האט זי זיך צוריקגעקערט אין חויז.

— די אלטע ליידנשאפט איז אין אים אפּגעשטארבן, — האט זי גליק־לאך געמורמלט, — ער האט ליב נאר מיר אליין, איך קאן זיין רוך איז, מיין סטאני וועט פון מיר ניט צוגענומען ווערן.

איר זאנפטעס און איידעלעס גע־ניכט האט געשטראלט, אויף די שפּיל־ענער אין זי צוגעגאנגען צו דער אנבעבט קער און זי האט זיך מיט מיטלייד צוגעבויגן צו איר, זי האט איר איר אויפרעגונג ניט באמערקט דאס טואישקא האט זיי ביידן נאך־געקוקט וועגן זיי ליינען ביידע אהוים אין דרויסן.

איצט איז טואישקא געלעגן שטיל און זי האט זיך ניט באוועגט. אירע אויגן זיינען געווען פעסט געשלאסן.

— מיין גאט — האט עליזאבעט געמורמלט אומרואיק. — די טראפּעס האבן באד אמיר ניט צעווירקט. ווי קאלטבלאט זי מוז זיין, ווען זי וועט באלד קומען צו זיך, ווען איך מוז אויפוועקן דעם פאטער, ווען גיט וועט עס ווערן צו שפּעט זי צו דער מונטערן.

די אנשטאכטיקע פרוי האט פלוצלונג

חזן ל. גלאנץ

אין דער לאנדאנער "טיימס" פון דאס 28טן יולי, 1931, איז אפּגע־

לייבעלע גלאנץ כאוואנדערט אין לאנדאן ענגלאנד

וועט דאזונען היינט אין שבת אין עטרת ישראל שול, און וועט געבן זונטאג אונז א קאנצערט

ווערוט א רעצענזיע וועגן לייבעלע גלאנץ. וועלכער האט דארטן גע־האוזנט. דאס איז אין פארבייגעפאר לאנדאן, ענגלאנד, אויף זיין וועג פון דעם ציוניסטישן קאנגרעס, אין באר־זעל, נאך די פאראיינקטע שטאטן.

די רעצענזיע, אומטערגעשריבן פון "ריטיקוס", איז פול מיט לייבעגזאנ־מן פאר חזן לייבעלע גלאנץ. די רעצענזיע לייענט זיך טיילווייז ווי פאלגט:

"אן ארינגעלער חזן, דאס איז דאס ריכטיקע וואָרט פאר אים. זיין האזונגען איז איינגאנרטיק און תמיד מת׳ריב. מיט זיין האזונען האט ער אויסגענומען ביי חזנים און ביי קהל, ביי מבינים און ביי איינפאכע אידן, ביי מיזיקער און ביי פשוט׳ע דאנ־נער. ער געפעלט יערן. חזן לייבעלע גלאנץ איז אן אויסנאם, ער אנטציקט יערן, און דאס איז טאקע דערפאר, ווייל ער האט באזונדערע איינגאנרטע קייטן, וואס אפּגעלירט צו יערן און דאס איז ענציאליטעט.

"חזן לייבעלע גלאנץ, איז, וואס מען קאן אנרופן — א געבארענער חזן. ער באזיצט קראפט, קלאנג און פיל־פארביקייט און זיין שטימע, און ער מאדעלירט זי אויף א זייער שיינעס ניואנסן־בעפיקן אופן, פול מיט קאפּ־ריזן, וואס מאכן זייער אנגענעם אים צו הערן. ער באזיצט נעפיל און טעמ־פּעראמענט און ער דרינגט אריין אין דער נשמה און אין הארצן.

"חזן לייבעלע גלאנץ באזיצט נאך א באנאבונג וואס מען געפינט זייער זעלטן — ער גיסט אריין א באזונדער צוייבער אין זיין זינגען און האזונען. ער מאכט עס אזוי אויסערגעוויינלאך, אז מאטש איר הערט דוכט זיך אז אלט זינגען, דערשיינט עס דאך אזוי ניי, אזוי צאר בערהאפט, אז עס ווערט פארוואנדלט אין א קינסטלערישן שאפן פון העכס־טען גראד.

"ווען ער זאגט א תפילה, אדער ער זינגט א קאמפּאזיציע בליקט זי ניט בלויז א נשמה אויסגוס, נאר די ווערט א דערציילונג, א לענגערע, וואס אט איז זי איינגעהילט אין מיסטערי־ען פון פארבארגענע וועלטן, און אט קומט זי אריס פון. נעבלען און אנט־ווקלט זיך אין דער ליבטיקייט פון דער חזן . . . אין זיין פּיאנסיסימא האט מען אפט דעם באגריף, אז מען הערט דאונען א חסידישן רבי, וועלכער איז פארטאן אין ווייטע עולמות און האט עפּעס א שמועס מיטן האר פון די וועלטן".

* * *

חזן לייבעלע גלאנץ, וועלכער איז דא אצט א גאסט אין שטאט ביי זיין מוטער און שוועסטער, וועט דאונען היינט קבלת שבת און שבת פרי אין עטרת ישראל שול, און זונטאג אונגט וועט ער געבן א קאנצערט, אין דער זעלבער שול.

די ווינניפּעגער אורן וועלן זיך זי־כער באנוצן מיט דער געלעגנהייט, און זיי וועלן קומען הערן דעם אריינגעלן, געניאלן, יונגן חזן, לייבעלע גלאנץ.

ליינענט און פארשפּרייט

"דאס אידישע וואָרט"

איר קאנט איצט עסן

אין

לעווינס רעסטאראן

צוביסנס און מאלצייטן

פון

10 סענט און העכער

לויט אייערע מעגלאכקייטן

בהשגחת הרבנים

ליכטיקע ריינע ציפּערן פאר נעמען פיט. דער בעסטער באדיענונג

LEVIN'S

Commercial Kosher Restaurant

47-49 Martha St. Ph. 25 219

חיימאן און העסטרין

אריסטערס, סאליסיטארס און א. וו.

216 — מעקאינטייר בלאק — 216

טעלעפאן 21 627

טר. העבטרינס וואוינונג:

306 סס. דזשאנס עוו., טעל. 53 133

שינבין, מאראניק און דאבלין

Shinbane, Morosnick & Roblin

Barristers, Solicitors and Notaries

207-8 Confederation Life Bldg.

457 Main St. Opposite City Hall

21 345—6 טעלעפאן

טשערניאק, קאפּשטיין און ספּיוואק

Barristers, Solicitors, Etc.

460 מיין סטריט

24 666 און 24 591 טעלעפאן

קאנטאר און דארפמאן

אדוואקאטן און נאטארי

CANTOR & DORFMAN

206 קורי בלדג. 233 פארטעדזש עוו.

29 937—89 225 טעל.

רעזידענס:

103 בענערמאן עוו., טעל. 51 353

ח. שולמאן

אדוואקאט און נאטארי

געלט צו לייען אויף ½* פּראצענט

Schulman & Nitikman

213 קאנפעדערעישאן לייף בילדינג

457 מיין סט., אנטקעגן סיטי האל

טעלעפאן 88 462

ש. מילער

באריסטער, סאליסיטאר א. א. וו.

S. MILLER, B.A., LL.B.

505 Paris Bldg., Portage and Garry

Phone 22 203

טר. מילערס וואוינונג:

152 באראאס עוו., טעלעפאן 51 652

מ. אוזערבאך

באריסטער, סאליסיטאר נאטארי

און א. וו.

824—8 ראיאל בענק בלדג.

טעלעפאן 86 200

רעז. 435 אבערדין עוו., טעל. 53 354

ROYAL CROWN SOAP POWDER

ראיאל קראון זייף פאודער

א פאפּולערער זייף פאר אלע צוועקן אין באקוועמער געפאנערטער פארמע פאר דער זייער פארנומענער באלעבאסטע.

פרוּבירט עס אין דער דיש פען און זעט ווי די דישעס גלאנצן ווען אויסגעוואשן.

גוט צו וואשן דערמיט אלצדינג — ווענט, פלארס, געשיר אדער וועש, זאמלט די קופּאנען!

THE ROYAL CROWN SOAPS LIMITED

WINNIPEG : CALGARY

Doctors' Directory דאקטוירים

IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence		
53 578	51 250	דר. ס. דוש. בערמאק, 834 מיין סטריט אפיס שטונדן פון 2—4 און 7—8 DR. J. C. BERMACK	
53 181	53 181	דר. י. פערלמאן, 291 בראאוס, קאר. טשארלס אפיס שטונדן: 3—5 און 7—8 DR. I. PEARLMAN	
22 549	52 173	דר. ס. ס. פייקאף, 308 מעפארטור בילדינג רעז. 372 סס. דזשאנס עוועניו DR. S. S. PEIKOFF	
53 915	52 614	דר. סעם ראדין, ראיאל בענק בילדינג (מיין און סעלקירק) אפיס שטונדן: 3—4 און 6—8 DR. SAM RODIN	
26 580	55 936	דר. דזש. ל. ווייסמאן, 909 באיר בילדינג ספּעציאליסט אין קידני, בלאדער, פּראסטייט און רעקטום DR. J. L. WISEMAN	
		אויגן, אויערן, נאז און האלז	
24 465	51 359	דר. ד. מ. דזשענאף, 830-2 סאמערסעט בלאק DR. D. M. GENOFF	

Dentists Directory רענטיסטן

IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
53 720		דר. מ. ברעגמאן, סט. 1 סט. דזשאנס בלק, 984 מיין DR. M. A. BREGMAN
54 107	51 519	דר. מ. וואכנאוו, 402 סעלקירק עוועניו DR. M. WACHNOW
51 560	41 652	דר. י. בן עזרא, ב.א. 962½ מיין, קאר. סעלקירק DR. I. BEN EZRA, B.A.
56 056		דר. ס. טשורטשיל, סוויט 1 טריק בלאק, 972 מיין סס. DR. S. H. CHURCHILL
51 987	54 867	דר. מ. סי. קאברינסקי, סוויט 1 קראסס בלאק 846 מיין סטריט קאר. האפּערין DR. M. KOBRINSKY

זאל די וואג איבערוועגן לטובת זיי

$400,000 איז נויטיק — $400,000 ווערט פאר־לאנגט פאר די פאר׳תום׳טע און אומגליקלאכע קינדער, די הילפלאזע אלטע לייט, די בלינדע און די קראנקע וועלכע ווערן אויסגעהאלטן פון די פינף־און־צוואנציק אינסטיטוציעס וועלכע זיינען פארבונדן מיט דעם פעדערייטעד בודזשעט.

וועלן מיר צוריקציען פון זיי די פולע מאס פון הילף אין וועלכער זיי נויטיקן זיך — אדער וועלן מיר מאכן דעם בודזשעט פאר א דערפאלג?

די פאראנטווארטלאכקייט איז אונזערע.

מיר טאָרן ניט מאכן קיין דורכפאל.

זאלן אלע וועלכע קאנען, געבן מער און זיין צופרידן וואס זיי קאנען געבן

WINNIPEG COMMUNITY FUND

ADMINISTERED BY THE FEDERATED BUDGET BOARD of WINNIPEG, INC.

THE ISRAELITE PRESS
The only Jewish Newspaper in Western Canada.
אידישע וואָרט
Office and Place of Business: Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave., R.
Published daily except Saturday and Sunday.
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA.
Subscription: $6.00 per year.
Established 1910 Phones: 55 409—52 213
WINNIPEG — MANITOBA

ווייץ פרייען און דער קריזיס

די סענסאציאָנעלע העכערונגען אין ווייץ פריין פון די לעצטע פאר וואָכן האָבן געשאפן אן אפטימיסטישע שטימונג אין דער וועלט. וואָס איז שוין איבער צוויי יאָר געדריקט פון א האפנונגסלאזער דעפרעסיע. אין די געהעכערטע פריין אויף ווייץ זעט מען דעם אנהויב פונם סוף פונם שווערן קריזיס. און ס'איז זייער מעגלאך, אז מען נארט זיך ניט אפ אין חשבון.

עס איז ניט אויסגעשלאָסן, אז דער קריזיס האָט שוין דערגרייכט דעם מיטעלפונקט. און ס'איז בלויז ניטיק געווען א גומער שטוים, אז דער ווירטשאפטלאכער ראָד זאָל זיך אנהויבן דרייען אויף צוריק. אין דער ריכטונג פון בעסערע צייטן. דער אמת איז דאָך, אז איינע פון די עלעמענטארסטע אורזאכן פונם קריזיס, די איבערפראָדוקציע, איז אויף אלע געביטן, אויסער דעם לאנדווירטשאפטלאכן, שוין גאנץ לאנג באַ־זייטיקט געווארן. א גרויסע צאָל פאבריקן האָט זיך אָפּגעשטעלט פאר די לעצטע פאר יאָר און די פּראָדוקציע איז שטארק געפאלן. און דער זייל, ווי ווייניק מענשן האָבן געקויפט און ווי פאַרזיכטיק מען איז ניט געווען אין פארברויך, האָט מען דאָך אלץ געלעבט, אזוי אז די זאַ־מאכן זיינען ביסלאכווייז פארצערט געווארן, בעת קיין נייע זיינען ניט צוגעקומען.

וואָס פאר א ווירקונג די געהעכערטע ווייץ פריין קאָנען האָבן אויף א נייעם אויפשוואונג, קאָן מען אורטיילן לויט דער לאנג ביי אונז אין מערב קאנאדע. עס איז אויסגערעכנט געווארן, אז די אלבערטער פארמערס אליין האָבן געוואונען איבער אכצן מיליאָן דאָלאר פון די העכערונגען אין די ווייץ פריין פאר א לעצטע יאָר, אויב די פריין וועלן נאר אנהאלטן; און די פארמערס פונם פרינס־אלבערט דיסטריקט אין מאסקאטשעוואן, וואו די גערעטעניש איז דאָס יאָר געווען א גוטע, האָבן געוואונען אליין פון דער העכערונג איבער צוויי מיליאָן דאָלאר!

אָט די געווינסן שטעלן מיט זיך פאר איינגנאלאך דעם גאנצן אונטערשייד צווישן הכנסה און הוצאה. מיט די פריערדיקע נידעריקע פריין האָבן די פארמערס קיום געקאָנט דעקן די פאקטישע קאָסטן פון פּראָדוקציע, צעל די דערמאָנטע געווינען רעפּרעזענטירן אין עָך דאָס, וואָס די פארמערס וועלן קאָנען אויסגעבן אויף איינקויפן פאר זיך פּראָ־דוקטן, און וועלכע זיי וואָלטן אנדערש געמוזט דורכשלאָגן זיך.

מיינט עס אן אויפשוואונג פון האנדל און פון אינדוסטריע. מען נעמט מוזן אנהייבן פּראָדוצירן סחורות, וועלן ארבעטער קריגן ארבעט; וועלן זיי קאָנען אויסגעבן געלט. וועט מען פאר זיי אויך דארפן פּראָדו־צירן, און עס וועט אזוי ווערן לעבעדיקער אויף אלע עקאָנאָמישע געביטן

דאָס זיינען די מעגלאכע רעזולטאטן פון די העכערונגען פון די נוצן פריין כיי איצטיקן מאָמענט. מיר מוזן אבער זיין זייער פּראָזיק מיט זיך, צו מאכן קיין טעות אריינצופאלן אין א ספּעקולאטיוון גייסט. איידער מיר זייגען זיכער, אז די העכערונגען פון די ווייץ פריין איז געווען א רעזולטאט פון נאטירלאכע סבות און וועט דערפאר ניט פלאצן פלוצלונג, פאראורזאכנדיק נייע תורבנות.

דערווייל, מוז מען זאָגן, ווייס קיינער ניט געגוי וואָס האָט פאר־אורזאכט די דאָזיקע העכערונגען. וועגן דעם ווערן ארויסגעזאָגט פאר־שיידענע סברות, קיין איינע פון וועלכע איז אבער אויף זיכער ניט באַ־שטעמיקט.

די ערשטע סברא איז געווען, אז סאָוועט רוסלאנד האָט באַ־שלאָסן צוריקהאלטן זיך פונם ווייץ מארק, שטרעבנדיק צו העכערן דעם לעבנס שטייגער פון איר איינענער באפעלקערונג. אין פארבינדונג מיט דעם זיינען געמאָרדן געווארן פארשידענע ידיעות, וואָס טראָגן ניט מער ווי דעם כאראקטער פון קלאנגען. אפיציעל, אמווייניקסטנס, האָט סאָוועט רוסלאנד געלייקנט אז זי ציט זיך צוריק פונם ווייץ מארק. כאָטש זי גיט צו, אז זי וועט באשרייבן איר "דאמפינג" פּראָקטיק אן וועט אפשר באגרעניצן אירע ווייץ עקספּארטן.

אבער די סאָוועטשע ווייץ עקספּארטן האָבן באמת געהאט מער א פּסיכאָלאָגישן, ווי א פאקטישע ווירקונג אויף דעם ווייץ־מארק. אירע עקספּארטן האָבן אפילו אין דעם משך פון לעצטן יאָר, ווען זיי האָבן דערגרייכט דעם מאקסימום, ניט באטראָפן מער ווי א קליינער פּראָצענט פונם ווייץ אומאָיפן אויפן מארק. און וואָלט זי זיך אפילו איינגאנצן צוריקגעצויגן פונם מארק, וואָלט עס נאָך ניט באַרעכטיקט קיין באזונדערע העכערונגען פון ווייץ פריין. ווייל דער איבערפלוס פון ווייץ וואָלט נאָך אלץ פארבליבן אויפן מארק.

ס'איז דאָ נאָך אן אנדער סברא. אז די אנפראגע אויף ווייץ איז געצמנס געווארן א דאנק דער אפשאפונג פונם גאָלד סטאנדארד אין א צאָל לענדער אין דעם באטרעפנדיקן פאל איונס ווערט פון זייער וואליוטע. מענשן האָבן מורא פאר ווערט פון זייער געלט. און זיי אינוועסטירן עס אין ווייץ. וואָס איז אפילו אונטער די ערגסטע אומ־שטענדן מער סחורה, ווי ווערטלאָזע געלט. אין זאַ־געמיינס, אז די העכערונגען אין די ווייץ פריין זיינען פון א ריין ספּע־קולאטיוון כאראקטער, און זיי קאָנען לאנג ניט אנהאלטן.

עס איז אבער אויך ניט אויסגעשלאָסן, אז די העכערונג איז פאראורזאכט געווארן א דאנק אזעלכע נאטירלאכע סבות, ווי א פאר־קלענערונג פון דער וועלטס ווייץ זאפאסן, אומגינסטיקע גערעטעניש אין א צאָל אייראָפּייאישע לענדער און אין קאנאדע און דער פארקלע־נערונג פון די פארזייטע שמחים אויף דעם אמעריקאנער קאָנטינענט און אויך אין געוויסע לענדער פון איראָפּע.

אין דעם דאָזיקן פאל קאָן די העכערונג פארבלייבן א פערמא־נענטע, און זי קאָן האָבן, ווי מיר האָבן דערמאָנט, זייער א גינסטיקע ווירקונג אויף דעם גאנצן עקאָנאָמישן לעבן, ברעכנדיק דעם רוקן־ביין פונם קריזיס.

נאטירלאך, מוז מען געדייגקען, אז ווייץ אין איבערפּראָדוקציע בכלל זיינען ניט געווען די איינציקע אורזאכן פונם קריזיס, כאָטש זיי האָבן אין אים געשפּילט א גרויסע ראָל. עס זיינען דאָ נאָך א סך וויכ־טיקע פאקטאָרן, וואָס האָבן געפירט צום קריזיס, ווי די רעפּאראַציעס און מלחמה חובות. די אומגלייכע פארטיילונג פון די גאָלד רעזערוון, די גרויסע מיליטערישע אויסגאבן, די פּאָליטישע אומזיכערקייט פון דער וועלט, און אזוי ווייטער און ווייטער.

מיט דער העכערונג פון די ווייץ פריין ווערן אָט די סבות, פארשטענדלאך, ניט באזייטיקט, און זיי זיינען א כסדר'דיקע געפאר פאר וואוילזיין פון אלע לענדער פון דער וועלט. דער קריזיס קאָן אינ־גאנצן ניט באזייטיקט ווערן, וואו אָט די סבות וועלן ניט באזייטיקט ווערן.

עס זיינען דאָ אויך טיפע סתירות אינם גאנצן עקאָנאָמישן סיס־טעם, וועלכע אלע האָבן איצט דערזעען א דאנק דעם שווערן און פאר־ציינענעם קריזיס, און זיי מוזן אויך אויסגעגלייכט ווערן, אויב מען וויל אויסמיידן א נייעם און מער צעשטערנדיקן קריזיס דער נאָענ־טער צוקונפט. — ווען מיר זאָלן אפילו אָנגעמען, אז דער סוף פון דעם איצטיקן קריזיס איז נאָענט.

ה. י. ווייַלדער הויבט אויף הרב זלאָטניקס טונקעלן פאָרהאנג

איך האָב באקומען אזויפיל אנפראגעס און אויפפאָדערונגען צו דערקלע־רן מיין שטעלונג צו הרב זלאָטניקס אויפפירונג אין זיין ביינעם צווישן אויפפירונג אין זיין אייגענעם אני־מאמין, און איך געפין זיך נע־צוואונגען צו שטארק און דערמיטיקן.

4. און דאָס אלץ האָט ער נעטאן אז ווערטער עס איז בארעכטיקונג, אדער גרונד — זיין פארזוך מיט ווערטער און א סך ווערטער צו בארעכטיקן זיין דאנדרונג האָט נאר צעפירט צו פאר־ערגערונג פון דער לאנג.

***

א) איך בארעכטיק הרב זלאָטניקס עפנטלאכן אנשלוס אל דער רעוויזיאָנ־ניסטישער פראקציע פון ציוניסטישן אקאָנדעס אלס אומפארגעבלאכן מיס־ברויך פון זיין אפיציעלן אמט. זיין שפּעטערדיקע דערקלערונג, אז זיין האנדלונג איז געווען א ריין פּערזענ־לאכע, איז ווערטלאָז. ער ווייסט אויס־געציינכנט, אז ער איז געשיקט געווארן קיין באזעל, אלס פארטרעטער, און צום באדוערן, אלס איינציקער פאר־טרעטער פון דער קאנאדער ציו־נישער אראגאניזאציע געווען. און אלס פארטרעטער, אלס פארטרעטער, שער אראגאניזאציע. ווען, למשל, דער פּרעזידענט פון דער קאנאדער ציו־ניסטישער אראגאניזאציע וואָלט געווען קיין באזעל און אנגעשלאָסן זיך אז די רעוויזיאָניסטן — וואָלט ער דען געקאָנט מאכן אזא שריט, דערביי ניט אריינציענדיק די גאנצע אראגאניזאָ־ציע? און וואָלט עס מר. א. י. פּרי־מאָ געטאן, ניט האבנדיק פאר דעם קיין סמפּעציעלן מאנדאט, אדער ניט רעזיגנירנדיק פון זיין פּרעזידענט אמט? — זיכער ניט! און וואָס איז דען אן עקזעקוטיוו דירעקטאָר, אויב ניט דער אויספירער פון דעם ווילן פון דער אראגאניזאציע, דער בעכט האנט פון דער באשלוס־קונג פון דעם פּרעזידענט?

דער פאקט, וואָס הרב זלאָטניק האָלטנט האָט פאראורזאכט אזא סענסאציע, איז אליין א באוויז, ווי זיי אויסגעטייטשט און פארשטאָ־נען געווארן.

און קיין זאך, וואָס הרב זלאָטניק האָט נאכדעם געזאגט אדער געשריבן באפרייט אים ניט פון דער באשולד־ונג פון מיסבראויכן זיין פּאזיציע.

און טאקע צוליב דעם, וואָס איך האָב פאראויסגעזעגט דעם שארן דאָס הרב זלאָטניקס האנדלונג ביים קאנ־גרעס האָט געמוזט פאראורזאכן, האָב איך זיך באמיט פריער צו עסטס־טשעלן דעם פאקט גופא, פון זיין אנ־שליסן זיך אל דער רעוויזיאָניסטישער פראקציע, און דאן מאכן די דערקלע־רונג, וואָס איך האָב פארעפנטלאכט אין "דאָס אידישע וואָרט" — יולי דעם 10טן, 1931.

"אלס ערן וויצע־פּרעז. פון דער קאנאדער ציוניסטישער אָרגאַ־ניזאציע, וויגש איך צו מאכן פאלגנדיקע דערקלערונג בנוגע חרב זלאָטניקס אויבערגאנג צו דער רעוויזיאָניסטישער פראק־ציע:

1. די נאציאָנאלע עקזעקוטי־וע פון דער קאנאדער ציוניס־טישער אָרגאַניזאציע האָט זיך ניט באראטן וועגן דער שטעל־לונג, וואָס אונזערע דעלעגאַטן זאָלן נעמען צו די קאָנגרעס פּראָבלעמען.

2) ווי ווייט איך ווייס, איז אזא פראגע קיינמאָל ניט דיסקוטירט געווארן ביי די זי־ציונגען פון דער נאציאָנאלער עקזעקוטיווע, און פארשטייט זיך — אז הרב זלאָטניק האָט ניט באקומען קיינע אויסטרוק־ציעס בנוגע זיינע האנדלונגען; פאָלגלאך, מוז זיין האָלטונג ביים קאָנגרעס באטראכט ווערן אלס א ריין פּערזענלאכע, וועל־כע דריקט בשום אופן ניט אויס די מיינונגען פון די אלגעמיינע ציוניסטן פון קאנאדע.

3. אז וואָלט מען געפרעגט מיין מיינונג, וואָלט איך זיכער זיך אנטאָנט צו פאנקציאָנירן באפרייט אים ניט פון דער באשולד־ונג פון מיסבראויכן זיין פּאזיציע.

און

די סודות וואָס די וויסנשאַפט האָט אויפגעדעקט וועגן די פּיראַמידן

פון א. גערבאַוואי

זיינען די עגיפּטישע פּיראַמידן געבויט געוואָרן אַלס קברים פאַר די פּרעה'ס, אָדער פאַר וויסנשאַפטלאַכע צוועקן?

איז שוין מיט א געוויסער באַשטימטקייט באַוויזן געוואָרן, אז די גרויסע ספינקס, וועלכע שטייען אין מצרים, כיום אריינגאנג אין דעם מדבר, ווי זיי וואָלטן ווי שטומע וועכטער באַוואַכט דעם דורכגאַנג, זיינען ניט מער ווי געטער, צו וועלכע די אַמאָליקע מצריים האָבן געדינט. פונקט ווי הייגט צו טאָג, האָט די קריסטלאַכע קירכע צושטעלט אויף אַלע וועגן אין דער אַלטער היים, דעם צוילעם מיט דעם צוגעגאַנגענען ווּעל אוז די פּראָוואָסלאַוונע קריסטן צוילעמען זיך אוז בוקן זיך צו דעם, אזוי האָבן אויך די פאַראַייטיקע מצריים אויפגעשטעלט זייערע געצעקס ביים אריינגאנג צום מדבר. סתמא מיט דער כונה אז די וואָס לאָזן זיך אין וויינען וועג אריין, אין דעם טעם מדבר, זאָלן מיטנעמען מיט זיך דעם אַדעניע פון דער געטשקע. וואָס דאַרף זיי באַשיצן אויף זייער געפאַרלעכן וועג. ווי אויף פאַר דעם, וואָס קומט אַרויס אַ גאַנצער פונס מדבר, אז ער זאָל, א קוק טונערין אויפן געצעקס, זאָל זיך דערמאָנען ווער עס האָט אים דורכגעפירט דעם געפאַרלאַכן וועג בשלום און אים דאַנקען דערפאַר.

דאָס איז די באַרייטונג וואָס די ספינקסן, די שטומע עדות פון יאָרהונדערטע, האָבן געהאַט פאַר די פאַראַייטיקע עגיפּטן. דאָס איז דערוויל די איינציקע, און שכל'יקע דערקלערונג פון דער רעטעניש פון דורות. מענלאַך, אז זיי האָבן אויך געהאַט אַן אנדער באַרייטונג, געדינט מיטלסטן פינגער. לויט דער ענגלישער מאַס האָלט עס אַרום אכצן אינטשעס. און לויט ווי מאַרא האָט אויסגערעכענט, איז דער קויבוס איין צען מיליאָנטל טייל פון דער עדרס ריי־דיזס אַרום דעם נאַרד פאָל. די דאָזיקע מאַס מאַן די צאָל מיט וועלכער זי קאָן זיך נע'כפל'ט ווערן, געפינט מען אויף יערן טריט אַן שריט אין די אויסרעכענונגען וועגן דעם געבוי פון די פּיראַמידן.

און ער ווייסט טאַקע אַז אַז דאָס איז דער וויסנשאַפטלאַכסטער און בעסטער יוניט פאַר מעסטונגען, ווייל דאָס איז דער איינציקער וואָס בלייבט אונבעענדערט פאַר טויזנטער און טויזנטער יאָרן.

אַט איז אַן אינטערעסאַנטער פאַקט וועגן דעם זעלבן ענין.

אַרום דער צייט פון דער פּראַנצויזישער רעוואָלוציע האָבן וויסנשאַפטלייט כאַשלאַסן אַז אַז וואָלט געווען ניט מער ווי רעכט צו עטאַלידן אַ נייעס סטאַנדאַרד פון מעסטונגען, וואָס זאָל זיין וויסנשאַפטלאַך אויס־גענומען מיט זיך דעם אַמת'ן אַז זיי זיינען אַלע קברים פון די אַמאָליקע פרעה'ס. איך שטעל זיך פאַר אַז אַ צוקונפטיקער אַרכעאָלאָג וועט זיך אַנ־שטיין אויף דער איצטיקער געביידע וואָס הייסט וועסטמינסטער אַבי, אין לאָנדאָן, און וועט דאָרט געפינען די קברים פון אַ סך ענגלישע קעניגע און אַנדערע וויכטיקע אין באַריטמטע מע־נער פון דער ענגלישער אימפּעריע פון היינטיקער צייט און פון דער נאָענ־טער פאַרגאַנגענהייט, וועט ער, אויפן סמך פון זיינע אַנטדעקונגען, זיין באַ־רעכטיקט אויפצושטעלן אַ טעאָריע, אַז די אַמאָליקע וועסטמינסטער אַבי געבויט איז אויפגעשטעלט געוואָרן אַלס קבר פון די ענגלישע קעניגע?

מיר, פון היינטיקן דור, ווייסן גאַנץ גוט, אַז דאָס וואָלט געווען אַ מיאוס'ער היסטאָרישער טעות. מיר ווייסן, אַז ניט אַלס קבר פון ענגלי־שע קעניגע איז וועסטמינסטער אַבי געבויט געוואָרן, און אויב די געביידע האָט מיט דער צייט גענומען דינען אַלס פּלאַץ וואו עס האָבן זייער איי־ביקער רו געפינען, ענגלישע קעניגע ווי אויך אַנדערע באַרימטייטן פון דעם ענגלישן פאָלק, איז דאָס געווען אַ שפּעטערער באַשלוס, שוין נאָכ־דעם ווי די געביידע איז געשטאַנען אַ שיינע פאַר יאָר נאָכדעם ווי זי איז אויסגעבויט געוואָרן.

איז דאָך גאַנץ מעגלאַך, אַז די פּי־ראַמידן זיינען אויך ניט געבויט גע־וואָרן מיט דער אַבזיכט, אַז זיי זאָלן ווערן די קברים פאַר די פאַראַייטיקע פרעה'ס, נאָר אַז ערשט שפּעטער האָט מען באַשלאָסן צו באַנוצן זיי פאַר דעם דאָזיקן צוועק. די פראַגע איז: איז אַזאַ געראַנק צולאָבאַר אָדער ניט? די דערקלערונג, אַז די פּיראַמידן זיי־נען אורשפּרינגלאַך געבויט געוואָרן פאַר אַט דעם איינעם צוועק צו ענ־טהאַלטן די קברים פון די פאַראַייטיקע פרעה'ס, לייגט זיך עפּעס ניט אַזוי גוט אויפן שכל. עפּעס זיינען זיי צו סימעטריש. צו פלאַנמעסיק געבויט אַז זיי זאָלן דינען בלויז אַט דעם אייי־נעם צוועק. זעט איר, אַז מען האָט זיי שפּעטער גענומען נוצן אַלס קברים פאַר די פאַראַייטיקע פרעה'ס און אַז זיי זיינען אורשפּרינגלאַך גאָר געבויט געוואָרן פאַר אַ גאַנץ אַנדער צוועק. דאָס לייגט זיך שוין פיל אויפן שכל.

פאַר וואָס פאַר אַ צוועק זיינען זיי געבויט געוואָרן? וואָס האָט באַ־צוועקט דער גרויסער פּיראַמידן בוי־ער מיט דעם אויפשטעלן זיי? אויף דער דאָזיקער פראַגע האָט מען שוין געגעבן פאַרשיידענע ענטפערס און מען וועט נאָך אין דער צוקונפט זוכן אויסצו'חקירה'ן פאַרשיידענע דער־קלערונגען. אָבער קיינע פון זיי קומט ניט צו דער דערקלערונג וואָס עס האָבן געגעבן דער פראַנצויזישער ווי־סענשאַפטסמאַן, אַסטראָנאָם און גלח, אַבעי טהעאָפיל מאַרא, דירעקטאָר פון דער בורזשעשע אַבזערוואַטאָריע.

ער איז איינער פון די באַרימטסטע אַסטראָנאָמען אין מאַטעמאַטיקער פון אונזער צייט. לעצטנס איז מיר אריינגעפאַלן אין די הענט זיינער אַ בוך "די מיסטעריעזע וויסנשאַפט פון די פרעה'ס". אין וועלכן ער וויקלט אויף אַ וואונדערבאַרער טעאָריע וועגן די פּיראַמידן, וואָס אין איז פשוט אַטעמ־פאַרכאַפּנד, אויב אפילו זי איז ניט קיין אמת'ע.

ער וויל איינגעלאַך האָבן, אַז די פּיראַמידן סימבאָליזירן מיט זיך מאַ־טעמאַטישע און אַסטראָנאָמישע פאַרמולעס, וואָס די בויער פון די פּי־ראַמידן געוואָרן, אַז די גרויסע פּיראַמידן, אַז די אַנדערע אַלע קברים מצרים, כיום אריינגאנג אין דעם מד־בר, ווי זיי וואָלטן ווי שטומע וועכ־טער באַוואַכט דעם דורכגאַנג, זיינען ניט מער ווי געטער, צו וועלכע די אַמאָליקע מצריים האָבן געדינט. פונקט ווי הייגט צו טאָג, האָט די קריסטלאַ־כע קירכע צושטעלט אויף אַלע וועגן אין דער אַלטער היים, דעם צוילעם מיט דעם צוגעגאַנגענען ווּעל אוז די פּראָוואָסלאַוונע קריסטן צוילעמען זיך אוז בוקן זיך צו דעם, אַזוי האָבן אויך די פאַראַייטיקע מצריים אויפגעשטעלט זייערע געצעקס ביים אריינגאנג צום מדבר. סתמא מיט דער כונה אַז די וואָס לאָזן זיך אין וויינען וועג אריין, אין דעם טעם מדבר, זאָלן מיטנעמען מיט זיך דעם אַדעניע פון דער געטשקע. וואָס דאַרף זיי באַ־שיצן אויף זייער געפאַרלעכן וועג. ווי אויף פאַר דעם, וואָס קומט אַרויס אַ גאַנצער פונס מדבר, אַז ער זאָל, א קוק טונערין אויפן געצעקס, זאָל זיך דערמאָנען ווער עס האָט אים דורכ־געפירט דעם געפאַרלאַכן וועג בשלום און אים דאַנקען דערפאַר.

דאָס איז די באַרייטונג וואָס די ספינקסן, די שטומע עדות פון יאָר־הונדערטע, האָבן געהאַט פאַר די פאַר־צייטיקע מצריים. דאָס איז דערוויל די איינציקע, און שכל'יקע דערקלערונג פון דער רעטעניש פון דורות. מענלאַך, אַז זיי האָבן אויך געהאַט אַן אנדער באַרייטונג, געדינט מיטלסטן פינגער. לויט דער ענגלישער מאַס האָלט עס אַרום אכצן אינטשעס. און לויט ווי מאַרא האָט אויסגערע־כענט, איז דער קויבוס איין צען מיליאָנטל טייל פון דער עדרס ריי־דיזס אַרום דעם נאַרד פאָל. די דאָזי־קע מאַס מאַן די צאָל מיט וועלכער זי קאָן זיך נע'כפל'ט ווערן, געפינט מען אויף יערן טריט אַן שריט אין די אויסרעכענונגען וועגן דעם געבוי פון די פּיראַמידן.

און ער ווייסט טאַקע אַז אַז דאָס איז דער וויסנשאַפטלאַכסטער און בעסטער יוניט פאַר מעסטונגען, ווייל דאָס איז דער איינציקער וואָס בלייבט אונבעענדערט פאַר טויזנטער און טוי־זענטער יאָרן.

אַט איז אַן אינטערעסאַנטער פאַקט וועגן דעם זעלבן ענין.

אַרום דער צייט פון דער פראַנצויי־זישער רעוואָלוציע האָבן וויסנשאַפטס לייט כאַשלאָסן אַז אַז וואָלט געווען ניט מער ווי רעכט צו עטאַלידן אַ נייעס סטאַנדאַרד פון מעסטונגען, וואָס זאָל זיין וויסנשאַפטלאַך אויס־גענומען מיט זיך דעם אַמת'ן אַז זיי זיי־נען דערגאַנגען וויסנשאַפטלאַכע סו־רות, וואָס אונז איז געלונגען צו דער־גיין, מיט דער הילף פון אונזער איצ־טיקער אַנטוויקלטער טעכניק, ערשט מיט פיר טויזנט יאָר שפּעטער.

די ערשטע אינטערעסאַנטע זאַך אויף וועלכער ער שלאָגט זיך אַן אין זיינע באַטראַכטונגען וועגן דער גרויס־דיקער פּיראַמידע אין נוואָרן, דאָס קוק טונערין אין דעם מצרים, כיום אַלע אויסרעכענונגען אַרום די פּיראַ־מידן, ווייזט ער אַז, זיינען געמאַכט מיט דער הילף פון דעם "הייר־ליקן" קויבוס. דאָס איז דער זעלבער קויבוס (ניט קויביק), די מאָס ווערט עס האַנדלט זיך וועגן מאַכן דער מש־כן און די אַנדערע הייליגטומער. אין דער. ביכל ווערט זי באַצייכנט מיט דעם נאָמען אַמה, אַז אייל, דאָס איז די מאָס פון עלנבויגן ביזן סוף פונס מיטלסטן פינגער. לויט דער ענגלישער מאַס האָלט עס אַרום אכצן אינטשעס. און לויט ווי מאַרא האָט אויסגערע־כענט, איז דער קויבוס איין צען מיליאָנטל טייל פון דער עדרס ריי־דיזס אַרום דעם נאַרד פאָל. די דאָזי־קע מאַס מאַן די צאָל מיט וועלכער זי קאָן זיך נע'כפל'ט ווערן, געפינט מען אויף יערן טריט אַן שריט אין די אויסרעכענונגען וועגן דעם געבוי פון די פּיראַמידן.

אַט איז אַן אַנדערע אַזאַ פראַגע: איז דאָס אַ פעסטער אַרגומענט אַז אַ וואָרט אַזאַ אַזאַ אַ פאַלאַרן רייזיזס. אַט אויב עס איז פאַראַן עפּעס אַן אונטערשייד אין די אויסרעכענונגען פון דער מאַרענער וויסנשפט אין די וואָס אין געוואָרן פון די פאַראַייטיקע מצריים, אין דער אונטערשייד אפשר אין אַ מיליאָנטל פון אַן אינטש.

"מיר האָבן געגומען צו אונזער הילף אַלע אונזערע וויסנשאַפטן — שרייבט דער פראַנצויזישער וויס־סענשאַפטסמאַן — מיר האָבן פאַרשווענדט יאָר הונדערטע שווערע אַרבעט און מיר האָבן אויף אַזאַ אופן אַנגעוואָרפן אונזער וויסן: פאַרפאָלקאָמט אונזער אַרויסגעוויזן ניט אינגאַנצן ריכטיק, צוליב די אירעגולאַריטעטן פון דער ערדס אויבערפלאַך. האָבן די וויסנ־שאַפטסלייט באַשלאָסן אַז די אינצי־קע ריכטיקע מאַס קאָן זיין די וואָס ווערט באַזירט אויף די אויסמעסטונ־גען פון די פאַלאַרע אַקסן פון אונזער פּלאַנעט, וועלכע ענדערן זיך ניט אין מיליאָנען יאָרן.

דאָס איז אָבער מעגלאַך געוואָרן ערשט אין די לעצטע יאָרן, ווען די פּלאַטשיקייט פון דער ערד ביי אירע פאָלוסן איז אויסגערעכנט געוואָרן און דער נייער, וויסנשאַפטלאַכער מע־טער איז עטאַלירט געוואָרן. אָבער מיט פיר טויזנט יאָר צוריק, האָבן שוין די פּריסטער פון דעם אַלטן מצ־רים געוואוסט אַט דעם סוד, וואָס עס האָט אונז גענומען נאָנצע פיר טויזנט יאָר צו אַנטדעקן, און מיר דאָרן נע־מוזט דורכמאַכן אַזאַ גוואַלדיקן פּראָ־צעס פון אַנטוויקלונג און פאַר דער צייט אויפשטעלן אַזעלכע מעכטיקע היפּאָטעזן און השערות, וואָס זאָלן אונז העלפן דערשלאָגן זיך צו אַט דעם נעראַנק — אַז די אמת'ע ריכט־קע מאָס קאָן זיין בלויז די וואָס ווערט באַזירט אויף די אויסמעסטונ־גען אַרום דעם נאַרד פאָל און ניט אויף די אויסמעסטונגען אויף אירע אָנ־געגנד וועלכן אַרט אויף דער אויבער־פלאַך פון אונזער ערד. שוין דערפאַר אַליין וואָס די אויבערפלאַך פון אונ־זער ערד ענדערט זיך שטענדיק, אָבער די אויספלאַכונגען אַרום די פאָלוסן פון אונזער ערד ענדערן זיך אַזוי זעל־טען אַדער אַזוי לאַנגזאַם, אַז מען קאָן קוים באַמערקן אַ באַדייטנדע פאַר־ענדערונג אין אַ מיליאָן יאָרן.

די פּריסטער פון פאַראַייטיקן מצ־רים האָבן דאָס, אָבער, נאָך געוואוסט אַזאַן, אין דער פאַרשטעלונג אַרומ־מיט פיר טויזנט יאָר צוריק און האָ־בען זיך פאַקטיש באַנוצט מיט זייער וויסן, ווי עס ווייזט אויס אין אַט דאָס וויסן, צו וועלכן מיר האָבן זיך ערשט דערשלאָגן אַן דעם ניינצעענטן יאָר די מצריים. די פאַראַייטיקע העב־רייער און באַבילאָנער פון אימיצן אַנדערש; זיי האָבן עס פון אימיצן נע'ירשנ'ט, פון אימיצן וואָס האָבן גע־לעבט און געשאַפן פאַר זיי. ווער דאָס אין געוואוסן, וואָס פאַר אַ פאַלק אַדער שבט דאָס איז געווען, איז דערווייל אוממעגלאַך צו באַשטימען. מיר ווייסן נאָר אַז די עגיפּטישע פּריסטער האָבן שוין געוואוסט פון דעם.

איך האָב געזאָגט אַז די עגיפּטישע פּריסטער האָבן שוין געוואוסט פון דעם, ווייל אין דער אַמת'ן האָבן די עגיפּטער געהאַט צוויי־ערלײ סטעג־דאַרדס פאַר מעסטונגען. אין סטעג־דאַרד, א פּשוט'ער, א געוויינלאַכער, מיט וועלכן עס פלעגט זיך באַנוצן דאָס פּשוט'ע פאָלק און דער וויסנ־שאַפטלאַכער אַן "הייליקער" סטעג־דאַרד, מיט וועלכן מען האָט זיך באַ־נוצט אין דעם בויען פון די פּיראַמידן. דערפאַר מאַכט ווערט אַפּט דער קוק־ביט אַנגערופן אין דער וועלט קיטערא־טור, דער פּיראַמידישער קויבוס. ער איז אויף פאַרטייליט געוואָרן אין פינף אינטשעס, וועלכע זיינען כמעט אַזוי גרויס ווי דער ענגלישער אַנטש מיט וועלכן מיר באַנוצן זיך היינט צו טאָג.

דאַנט טאַקע דער באַרימטער פראַנ־צויזישער אַסטראָנאָם און מאַטעמאַטי־קער, אַז ווען מען זאָל כפל'ן דעם קוק־ביט מיט צען מיליאָן, וועלן מיר האָ־בען פונקט אַט יענע לייגנג, וועלכן די מאַרענע וויסנשאַפט האָט פעסטגע־שטעלט אַלס דיי לייגנג פון דעם פאָ־לאַרן ריידיזס פון אַנזער ערד. הייסט עס, דער קויבוס שטעלט מיט זיך פאַר אַ צען מיליאָנטל טייל פון דעם פאָלאַרן ריידיזס. אַן אויב עס איז פאַראַן עפּעס אַן אונטערשייד אין די אויסרעכענונגען פון דער מאַרענער וויסנשפט אין די וואָס אין געמאַכט געוואָרן פון די פאַראַייטיקע מצריים, אין דער אונטערשייד אפשר אין אַ מיליאָנטל פון אַן אינטש.

"מיר האָבן געגומען צו אונזער הילף אַלע אונזערע וויסנשאַפטן — שרייבט דער פראַנצויזישער וויס־סענשאַפטסמאַן — מיר האָבן פאַרשווענדט יאָר הונדערטע שווערע אַרבעט און מיר האָבן אויף אַזאַ אופן אַנגעוואָרפן אונזער וויסן: פאַרפאָלקאָמט אונזער אַרויסגעוויזן ניט אינגאַנצן ריכטיק, צוליב די פוסטרעס פון אונזערע פאַרגעגנער מיט לאַנגאַ־מער און עפּאָקטער פאַרזיכטיקייט; האָבן געבראַכט צו אַ פונקט פון פינקט לאַכקייט אונזערע אויסרעכענונגען, וועגן וועלכע אונזערע עלטערן האָבן אפילו ניט גע'חלומ'ט. און וועגן מיר זיינען ענדלאַך געקומען צו אונזער ענדציל, וואָס האָבן מיר אַנטדעקט אַט דאָס וואָס מען האָט שוין געוואוסט מיט פיר טויזנט יאָר צוריק".

אָבער ניט אין דעם אַליין לייגט דער וואונדער פון די עגיפּטישע פּיראַמי־טען אין דאָס אַליין באַרעכטיקט נאָך ניט זיין געדאַנק, אַז די פּיראַמידן זיינען ניט געבויט געוואָרן אַלס קב־רים פאַר די פאַראַייטיקע פרעה'ס, נאָר פאַר וויסנשאַפטלאַכע צוועקן, אַז די פּיראַמידן בויער האָבן אין זיי פאַרקערפּערט מאַטעמאַטישע פאַר־מולעס און אַסטראָנאָמישע סודות.

אַזוי, צום ביישפּיל, בריינגט ער אַרויס דעם פאַרגנוג, זייער אינטערע־סאַנטן פאַקט:

ווען נאַפּאָלעאָן האָט מיט זיינע לע־גיאָנען טריאַומפיערנד דורכגעמאַר־שירט מצרים, האָבן די אינזשינערן וואָס האָבן זיך געפונען מיט זיינע לעגיאָנען שוין דאָן אַנטדעקט צוויי־וויכטיקע פאַקטן וועגן דער גרויסער עגיפּטישער פּיראַמידע, זיי האָבן נע־לאָך אַנטדעקט אַז דער סאַמע צענטער פון דער פּיראַמידע איז אויף פאַקטיש דער סאַמע צענטער פון דער מערידי־אַן (מערידיאַן) איז איינגעלאַך דער מיטן, דער צענטער, פאַר נעגאַראָפּ־שע צוועקן אָדער פאַר די צוועקן פון צייט רעכענונג, האָט מען אַזוי צו רעכענט דאָס, אָבער, נאָך געוואוסט אַזאַן, אין דער פאַרשטעלונג אַרומ־מיט פיר טויזנט יאָר צוריק און האָ־בען זיך פאַקטיש באַנוצט מיט זייער וויסן, ווי עס ווייזט אויס אין אַט דאָס וויסן, צו וועלכן מיר האָבן זיך ערשט דערשלאָגן אַן דעם ניינצעענטן יאָר די מצריים. די פאַראַייטיקע העב־רייער און באַבילאָנער פון אימיצן אַנדערש; זיי האָבן עס פון אימיצן נע'ירשנ'ט, פון אימיצן וואָס האָבן גע־לעבט און געשאַפן פאַר זיי. ווער דאָס איז געווען, איז דערווייל אוממעגלאַך צו באַשטימען. מיר ווייסן נאָר אַז די עגיפּטישע פּריסטער האָבן שוין געוואוסט פון דעם.

די ערשטע אינטערעסאַנטע זאַך אויף וועלכער ער שלאָגט זיך אַן אין זיינע באַטראַכטונגען וועגן דער גרויס־דיקער פּיראַמידע אין נוואָר, דאָס קוק טונערין, כיום אַלע דער זעלבער אַנדערע פּיראַמידן, ווייזט ער אַז, אַלע אויסרעכענונגען אַרום די פּיראַ־מידן, ווייזט ער אַז, זיינען געמאַכט מיט דער הילף פון דעם "הייר־ליקן" קויבוס. דאָס איז דער זעלבער קויבוס (ניט קויביק), די מאָס ווערט עס האַנדלט זיך וועגן מאַכן דער מש־כן און די אַנדערע הייליגטומער. אין דער. ביכל ווערט זי באַצייכנט מיט דעם נאָמען אַמה, אַז אייל, דאָס איז די מאָס פון עלנבויגן ביזן סוף פונס מיטלסטן פינגער. לויט דער ענגלישער מאַס האָלט עס אַרום אכצן אינטשעס. און לויט ווי מאַרא האָט אויסגערע־כענט, איז דער קויבוס איין צען מיליאָנטל טייל פון דער עדרס ריי־דיזס אַרום דעם נאַרד פאָל. די דאָזי־קע מאַס מאַן די צאָל מיט וועלכער זי קאָן זיך נע'כפל'ט ווערן, געפינט מען אויף יערן טריט אַן שריט אין די אויסרעכענונגען וועגן דער אפּ־שטאַמונג פון די פּיראַמידן. אונטער דעם וואָרט אַ פּ ש ט אַ־מ ו נ נ ג מיין איך צוליב וואָס פאַר אַ צוועק זיינען זיי געבויט געוואָרן און וואָס פאַר אַ ציל דאַרפן זיי דיינען?

איז דאָ נאָך וויין ניט גענוג די דערקלערונג אַז זיי זיינען געבויט גע־וואָרן אַלס מאָנומענטן אויף די קב־רים אדער אַז זיי זיינען געבויט גע־וואָרן אַלס קברים פון די אַמאָליקע פרעה'ס. איך שטעל זיך פאַר אַז אַ צוקונפטיקער אַרכעאָלאָג וועט זיך אַנ־שטיין אויף דער איצטיקער געביידע וואָס הייסט וועסטמינסטער אַבי, אין לאָנדאָן, און וועט דאָרט געפינען די קברים פון אַ סך ענגלישע קעניגע און אַנדערע וויכטיקע אין באַרימטע מע־נער פון דער ענגלישער אימפּעריע פון היינטיקער צייט און פון דער נאָענ־טער פאַרגאַנגענהייט, וועט ער, אויפן סמך פון זיינע אַנטדעקונגען, זיין באַ־רעכטיקט אויפצושטעלן אַ טעאָריע, אַז די אַמאָליקע וועסטמינסטער אַבי געבויט איז אויפגעשטעלט געוואָרן אַלס קבר פון די ענגלישע קעניגע?

מיר, פון היינטיקן דור, ווייסן גאַנץ גוט, אַז דאָס וואָלט געווען אַ מיאוס'ער היסטאָרישער טעות. מיר ווייסן, אַז ניט אַלס קבר פון ענגלי־שע קעניגע איז וועסטמינסטער אַבי געבויט געוואָרן, און אויב די געביידע האָט מיט דער צייט גענומען דינען אַלס פּלאַץ וואו עס האָבן זייער איי־ביקער רו געפינען, ענגלישע קעניגע ווי אויך אַנדערע באַרימטייטן פון דעם ענגלישן פאָלק, איז דאָס געווען אַ שפּעטערער באַשלוס, שוין נאָכ־דעם ווי די געביידע איז געשטאַנען אַ שיינע פאַר יאָר נאָכדעם ווי זי איז אויסגעבויט געוואָרן.

ער איז איינער פון די באַרימטסטע אַסטראָנאָמען און מאַטעמאַטיקער פון אונזער צייט. לעצטנס איז מיר אריינגעפאַלן אין די הענט זיינער אַ בוך "די מיסטעריעזע וויסנשאַפט פון די פרעה'ס". אין וועלכן ער וויקלט אויף אַ וואונדערבאַרער טעאָריע וועגן די פּיראַמידן, וואָס אין איז פשוט אַטעמ־פאַרכאַפּנד, אויב אפילו זי איז ניט קיין אמת'ע.

ער וויל איינגעלאַך האָבן, אַז די פּיראַמידן סימבאָליזירן מיט זיך מאַ־טעמאַטישע און אַסטראָנאָמישע פאַרמולעס, וואָס די בויער פון די פּי־ראַמידן געוואָרן, אַז די גרויסע פּיראַמידן, אַז די אַנדערע אַלע קברים מצרים, כיום אַרויסגעוויזן אין דעם מד־בר, ווי זיי וואָלטן ווי שטומע וועכ־טער באַוואַכט דעם דורכגאַנג, זיינען ניט מער ווי געטער, צו וועלכע די אַמאָליקע מצריים האָבן געדינט. פונקט ווי הייגט צו טאָג, האָט די קריסטלאַ־כע קירכע צושטעלט אויף אַלע וועגן אין דער אַלטער היים, דעם צוילעם מיט דעם צוגעגאַנגענען ווּעל אוז די פּראָוואָסלאַוונע קריסטן צוילעמען זיך אוז בוקן זיך צו דעם, אַזוי האָבן אויך די פאַראַייטיקע מצריים אויפגעשטעלט זייערע געצעקס ביים אריינגאנג צום מדבר. סתמא מיט דער כונה אַז די וואָס לאָזן זיך אין וויינען וועג אריין, אין דעם טעם מדבר, זאָלן מיטנעמען מיט זיך דעם אַדעניע פון דער געטשקע. וואָס דאַרף זיי באַ־שיצן אויף זייער געפאַרלעכן וועג. ווי אויף פאַר דעם, וואָס קומט אַרויס אַ גאַנצער פונס מדבר, אַז ער זאָל, א קוק טונערין אויפן געצעקס, זאָל זיך דערמאָנען ווער עס האָט אים דורכ־געפירט דעם געפאַרלאַכן וועג בשלום און אים דאַנקען דערפאַר.

דאָס איז די באַרייטונג וואָס די ספינקסן, די שטומע עדות פון יאָר־הונדערטע, האָבן געהאַט פאַר די פאַר־צייטיקע מצריים. דאָס איז דערוויל די איינציקע, און שכל'יקע דערקלערונג פון דער רעטעניש פון דורות. מענלאַך, אַז זיי האָבן אויך געהאַט אַן אנדער באַרייטונג, געדינט מיטלסטן פינגער. לויט דער ענגלישער מאַס האָלט עס אַרום אכצן אינטשעס. און לויט ווי מאַרא האָט אויסגערע־כענט, איז דער קויבוס איין צען מיליאָנטל טייל פון דער עדרס ריי־דיזס אַרום דעם נאַרד פאָל. די דאָזי־קע מאַס מאַן די צאָל מיט וועלכער זי קאָן זיך נע'כפל'ט ווערן, געפינט מען אויף יערן טריט אַן שריט אין די אויסרעכענונגען וועגן דער אפּ־שטאַמונג פון די פּיראַמידן. אונטער דעם וואָרט אַ פּ ש ט אַ־מ ו נ נ ג מיין איך צוליב וואָס פאַר אַ צוועק זיינען זיי געבויט געוואָרן און וואָס פאַר אַ ציל דאַרפן זיי דיינען?

איז דאָ נאָך וויין ניט גענוג די דערקלערונג אַז זיי זיינען געבויט גע־וואָרן אַלס מאָנומענטן אויף די קב־רים אדער אַז זיי זיינען געבויט גע־וואָרן אַלס קברים פון די אַמאָליקע פרעה'ס. איך שטעל זיך פאַר אַז אַ צוקונפטיקער אַרכעאָלאָג וועט זיך אַנ־שטיין אויף דער איצטיקער געביידע וואָס הייסט וועסטמינסטער אַבי, אין לאָנדאָן, און וועט דאָרט געפינען די קברים פון אַ סך ענגלישע קעניגע און אַנדערע וויכטיקע אין באַרימטע מע־נער פון דער ענגלישער אימפּעריע פון היינטיקער צייט און פון דער נאָענ־טער פאַרגאַנגענהייט, וועט ער, אויפן סמך פון זיינע אַנטדעקונגען, זיין באַ־רעכטיקט אויפצושטעלן אַ טעאָריע, אַז די אַמאָליקע וועסטמינסטער אַבי געבויט איז אויפגעשטעלט געוואָרן אַלס קבר פון די ענגלישע קעניגע?

מיר, פון היינטיקן דור, ווייסן גאַנץ גוט, אַז דאָס וואָלט געווען אַ מיאוס'ער היסטאָרישער טעות. מיר ווייסן, אַז ניט אַלס קבר פון ענגלי־שע קעניגע איז וועסטמינסטער אַבי געבויט געוואָרן, און אויב די געביידע האָט מיט דער צייט גענומען דינען אַלס פּלאַץ וואו עס האָבן זייער איי־ביקער רו געפינען, ענגלישע קעניגע ווי אויך אַנדערע באַרימטייטן פון דעם ענגלישן פאָלק, איז דאָס געווען אַ שפּעטערער באַשלוס, שוין נאָכ־דעם ווי די געביידע איז געשטאַנען אַ שיינע פאַר יאָר נאָכדעם ווי זי איז אויסגעבויט געוואָרן.

איז דאָך גאַנץ מעגלאַך, אַז די פּי־ראַמידן זיינען אויך ניט געבויט גע־וואָרן מיט דער אַבזיכט, אַז זיי זאָלן ווערן די קברים פאַר די פאַראַייטיקע פרעה'ס, נאָר אַז ערשט שפּעטער האָט מען באַשלאָסן צו באַנוצן זיי פאַר דעם דאָזיקן צוועק. די פראַגע איז: איז אַזאַ געראַנק צולאָבאַר אָדער ניט? די דערקלערונג, אַז די פּיראַמידן זיי־נען אורשפּרינגלאַך געבויט געוואָרן פאַר אַט דעם איינעם צוועק צו ענ־טהאַלטן די קברים פון די פאַראַייטיקע פרעה'ס, לייגט זיך עפּעס ניט אַזוי גוט אויפן שכל. עפּעס זיינען זיי צו סימעטריש. צו פלאַנמעסיק געבויט אַז זיי זאָלן דינען בלויז אַט דעם איי־נעם צוועק. זעט איר, אַז מען האָט זיי שפּעטער גענומען נוצן אַלס קברים פאַר די פאַראַייטיקע פרעה'ס און אַז זיי זיינען אורשפּרינגלאַך גאָר געבויט געוואָרן פאַר אַ גאַנץ אַנדער צוועק. דאָס לייגט זיך שוין פיל אויפן שכל.

פאַר וואָס פאַר אַ צוועק זיינען זיי געבויט געוואָרן? וואָס האָט באַ־צוועקט דער גרויסער פּיראַמידן בוי־ער מיט דעם אויפשטעלן זיי? אויף דער דאָזיקער פראַגע האָט מען שוין געגעבן פאַרשיידענע ענטפערס און מען וועט נאָך אין דער צוקונפט זוכן אויסצו'חקירה'ן פאַרשיידענע דער־קלערונגען. אָבער קיינע פון זיי קומט ניט צו דער דערקלערונג וואָס עס האָבן געגעבן דער פראַנצויזישער ווי־סענשאַפטסמאַן, אַסטראָנאָם און גלח, אַבעי טהעאָפיל מאַרא, דירעקטאָר פון דער בורזשעשע אַבזערוואַטאָריע.

ער איז איינער פון די באַרימטסטע אַסטראָנאָמען און מאַטעמאַטיקער פון אונזער צייט. לעצטנס איז מיר אריינגעפאַלן אין די הענט זיינער אַ בוך "די מיסטעריעזע וויסנשאַפט פון די פרעה'ס". אין וועלכן ער וויקלט אויף אַ וואונדערבאַרער טעאָריע וועגן די פּיראַמידן, וואָס אין איז פשוט אַטעמ־פאַרכאַפּנד, אויב אפילו זי איז ניט קיין אמת'ע.

ער וויל איינגעלאַך האָבן, אַז די פּיראַמידן סימבאָליזירן מיט זיך מאַ־טעמאַטישע און אַסטראָנאָמישע פאַרמולעס, וואָס די בויער פון די פּי־

ארבעטער ווערן צוריק בערופן צו דער אר-בעט אין דער איסט

האמילטאן, אנט., נאוו. — ע. וו. מי סאו, נעצעראל מענעדזשער פון דער מיוניסיפאל מייער אין ראבער קאספאני אין קאנאדע, האט דא אנאנסירט, אז די ראזיק פירמע וועט איצט ארבעטן אין פול קאפאסיטי. אזוי ווי די דאזיקע פאבריקאטארי איז איינע פון די סאמע וויכטיגסטע אין שטאט האט זיין הערקלערונג פארורזאכט א סך צופרידנהייט. ה. 300 פון די עלטערע אנגעשטעלטע פון דעם פלעקס פון דער אינטערעסאנט הארוועסטער קאמפאני זיינען צוריקגערופן געווארן צו דער ארבעט. די אנגעדיגן וועסטינגהאוס קאמפאני האט איר ארויסגעגעבן א סטייטמענט אז די פאבריקאציע פון עלעקטרישע רעפרידזשעריישיארס וועט זיך אנפאנגען אינגיכן אין זייער קאנאדער פלעקס דא.

עס ווערט באטאנט, אז די דאזיקע דערקלערונגען מיינען נ"ט, אז עס ווערט בערעכט געשאפן נייע בעשעפטיגונג פאר ארבעט. די פעסטארס האבן בלויז צו מיט אירע ארבעטער געווענלאכע קייל אבריט.

אונזער ברענטש סיסטעם באשיצט דעפאזיטארס

דורך איהרע 650 ברענטשעס נימ די באנק אין מאנטרעאל איהרע קאסטאמערס, וואו זיי זאלען זיך געפינען. די זיכערקייט, פארטרויען עכסווערטסיים און שוץ פון א באנק, מיט א רעזערוו פון 114 יאר ערפאלגרייכע לייסטונג.

BANK OF MONTREAL
עטאבלירט 1817
טאטאל אסעטס איבער $750.000.000

Head Office Montreal

נידעריקע עקסקורסיע פעירס

צו

איסטערן קאנאדע

נעמט אייער זוינטער ברעק אין פארלויף פון דעצעמבער. פעירס זיינען א סך נידעריקער אין די פריוויליגיעס פאר צוריק קערן זיך זיינען לענגער אויף טיקעטס צו מזרח קאנאדע, פון אלע סטיישאנס ווינניפעג און וועסט.

צענטראל יונייטעד סטייטס

פון סטיישאנס אין פאסקאטשעוואן און אלבערטא, נידעריקע פעירס אין דעצעמבער. לימיט 3 מאנאטן.

פאס"פיק קאוסט

ווינטער אויפ'ן פאסיפיק — וויקטאריא — קאנאדעס אייביק גרינער שפיל־פלאץ. טענים, גאלף, מאטאר, ריידן — קריסמאס גארטענס צו שווימען און טאנצן. קומט ווען עס האלטן אן די נידעריקע ווינטער פעירס, אין פארלויף פון דעצעמבער, יאנואר און ביז דעם 4טן פעברואר.

4טער יערלאכער
עמפרעס מידווינטער גאלף טורנאמענט
פעברואר 22 — 27, 1932

ספעציעלע רייטס אין דעם עמפרעס האטעל

CANADIAN PACIFIC

קומט, טעלעפאנירט, אדער שרייבט צו וועלכן עס איז אינדזשענט אדער צו

H. R. MATHEWSON
General Passenger Agent, Winnipeg, Man.

דר. ל. ווייסמאן עפנט אפיס אין ווינניפעג

דר. דזש. ל. ווייסמאן האט זיך צוריקגעקערט קיין ווינניפעג נאך א צוויי יאריקן פאסט גראדואייט שטודיאס אין די פארעיניקטע שטאטן אין פענסילוויניא אוניווערסיטעט אין פילאדעלפיע אין וואשינגטאן אונ'ווערסיטעט אין סט. לוי איס, וואו ער האט שטודירט מיט דר. דזשאן ר. קאלק, איינער פון די סאמע אנערקענטסטע קרדיטן אין די פאראייניקטע שטאטן.

דר. ל. ווייסמאן וועט דערפענען אן אפיס אין 909 באנד בילדינג, ספעציעל אויזרנדיק זיך אין "קראנקהייטן פון ניז, "בלאדער", "פראסטייט" און "דעקסום".

—(::)—

ווסט און ברידזש פון ווינ-ניפעגער טשאפטער הדסה

מאנטאג, דעם 9טן נאוועמבער, וועט די ווינניפעגער טשאפטער הדסה אפ־האלטן א "וסט אנד ברידזש" אין ציון זאל.

מרס. פ. מאס, די קאנווענער, בעט אלע מיטגלידער אין זייערע פריינט צו קומען און הלפן מאכן א דער־פאלג, עס וועט אויך דורכגעפירט ווע־רען א מוזיקאלישע פראגראם.

—(::)—

שוואב זאגט אז די דעפרע-סיע הויבט אן צו פארשווינדן

טשארלס ס. שוואב, פרעזידענט פון דעם אמעריקאן איזין און שטאל אינ־סטיטוט, האט ביי איר יערלאכער פארזאמלונג, וואס איז לעצטנס אפ־געהאלטן געווארן אין נויארק, אויס־געדריקט זיין מיינונג, אז די ערנסטע צייט פון דער איצטיקער דעפרעסיע איז שוין אויעך. ער האט הערקלערט, אז ער האט שוין נישטא כיט איין קריזיס. אבער יעדן פאל איז עס גאנצגעפאלגט געווארן מיט אן אויפ־שווונג פון פראפעריטעט.

פרעזידענט פארעל פון "יו. עס. סטיל" איז מיט דער מיינונג, אז די געשעפטן אין די פאראייניקטע שטאטן הויבן זיך אן צו פארבעסערן.

—(::)—

שלאנט פאר 5 מיט־לען צו ברייננען פראספעריטעט

אין א רעדע געהאלטן לעצטנס פאר דער קוועבעקער אפטיילונג פון דער קאנאדער מאנופעקטשערערס אסאסי־איישאן האט האנ. ה. סטיוועס, האנ־דעלס מיניסטער פון קאנאדע, הערקלערט, אז קאנאדע שטייט אויפן שוואונג פון פראספעריטעט.

זיין ציל איז, האט ער הערקלערט, צו העלפן איינפלאנצן דעם צוטרוי צו קאנאדע. צו אירע איינוואוינער און צו איר צוקונפט. צוטרוי וואלט זייער פיל געהאלפן צוריק צו ברייננען די בעסערע צייטן. קאנאדער איינוואוי־נער קאנען פון דעם יאר 1932 מאכן א דערפאלגרייכן יאר מיט פיל מיס־לען: דורך פארגרעסערן זייער גע־ברויך כאטש אויף איין פראצענט; צו פארנוצן דאס גאנצע קאנאדער וואל אין קאנאדער וועבערייען; שטאל גע־ברויכער אין קאנאדע זאלן פריער פאר־טראכטן דעם קאנאדער מארק. איי־דער זיי לאזן זיך איינקויפן אין אנ־דערע לענדער; די מינען און האלץ ארבעטער קעמפן פון קאנאדע זאלן זאגן, אז זייערע איינקויפער זאלן פאר די ארבעטער קויפן אדישליס־לאך קאנאדער פראדוקטן. און לעצ־טענס, יעדער קאנאדער זאל זעען אויסצונעפינען צו די סחורה, וואס ער דארף געפינט זיך ניט אויפן קאנאר־דער מארק.

ווייסמאן עפנט אפיס אין ווינניפעג

קאנאדער איד אנטוויקלט נייעם מין ארבעס

ארמסטראנג, ב. ק. — א נייער אר־בעס איז אנטוויקלט געווארן פון א הינ, נערטנער, סעם ראזמאן, וואס האט צו געשיקט צו דער היגער פראווינצ'עלע־אויסשטעלונג א דרייסיק פונטיקן זאק פרישאבריקע ארבעס.

יעדע ארבעס האט א קליינינקן שנעד בעלע, צוליב וואס ער האט דעם מין א נאמען נענעבן "טשיק" ארבעס.

עקספערטן ביי דער אויסשטעלונג באוואונדערן די ארבעס און פרואיז פעסטשטעלן אירע מעלות אין פארגלייך מיט אנדערע געוויינלאכע קייל אבריטע.

אונזער ברענטש סיסטעם באשיצט דעפאזיטארס

BANK OF MONTREAL
עטאבלירט 1817
טאטאל אסעטס איבער $750.000.000
Head Office Montreal

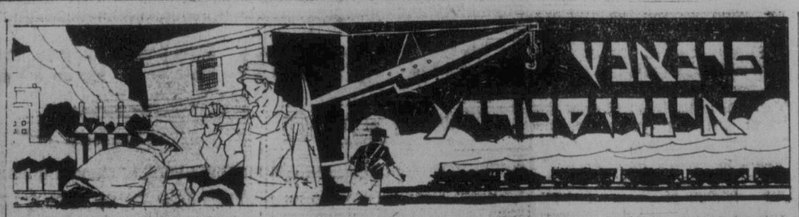

קאנאדער נאלד פראדוקציע נעשטיגן אויף 30 פראצענט אין אכט מאנאטן

אין פארלויף פון די ערשטע אכט מאנאטן פון היינטיקן יאר האט די קאנאדער נאלד פראדוקציע דערגרייכט צו איין מיליאן, 722 טויזנט און 667 אונצעס, אדער אויף 30.6 פראצענט מער אין פארגלייך מיט דער פראדוקציע פאר דעם זעלבן פעריאד אין 1930. אין אויגוסט מאנאט אין פראד דוצירט געווארן 225.630 אונצעס נאלד אין פארגלייך מיט 170,052 אונצעס אין אויגוסט מאנאט פון לעצטן יאר.

אין 1930 האט קאנאדע דערגרייכט צו דער פאזיציע אלס־די צווייטע גרעסטע נאלד פראדוצירנדיק לאנד אין דער וועלט.

אין אויגוסט מאנאט איז אין קאנ־אדע פראדוצירט געווארן 172.301 אונצעס נאלד אין אנטעריא; 25.336 אונצעס אין בריטיש קאלומביא; 7.389 אונצעס אין מאניטאבא און דאס איי־בעריקע איז פראדוצירט געווארן אין נאווא סקאשיא און די יוקאן.

אידישע באנק רעטעט רומע-שע פינאנצן

בוקארעסט. — אום צו ראטעווען דעם באנק פיסטעס אין רומעניע פון צוזאמענברוך, האט די רומעניש שטאטס־באנק זיך געווענדעט צו דער אידישער בלאנק באנק פון בוד־אפעסט זי זאל זעען באלד עפעס מאן צו פארכיידן אן אלגעמיינעס באנקי־רות.

די בלאנק באנק האט זיך אונטער־נעמען צו שאפן א גרויסע הלואה און מיט דעם געלט שאפן א מין נאציאנאלן קרעדיט אנשטאלט. ענ־לאך צו דעם וואס אין געשאפן גע־וואָרן אין אמעריקע אויף פרעזידענט הארווערס פארלאנג די שטאט באנק אליין האט זיך אבאגירט אויף א האלבן ביליאן לעי פון דער. הלואה.

וואפאס פון סחורות שעפט זיך אויס ביי דזשאבערס און ריטייל ערס

אויספארשונגען וואס זיינען גע־מאכט געווארן פון דער "דזשענעראל פורד קאר פאבריקאציאן" ווייזן אז דער וואפאס פון סחורות ביי דזשאבערס און ריטיילערס ליידיקט זיך אויס, לויט סי. סי. טשעסטער, דזשוניאר, פרעזידענט, וועלכער ציט אויף די אויסמערקזאמקייט אויף דעם פאקט אז דער פאקטישער פארבויך פון א סך פון דער לאמפאגיס פראדוקטן איז גרעסער ווי זי קאן פראדוצירן.

דער דאזיקער צושטאנד, זאגט מר. טשעסטער, איז אנגעווענדעט אין אלגעמיין איבער דער גאנצער אינ־דוסטריע פאר עטלאכע מאנאטן צייט און א סך שפיץ קאמפאניס, דארפן איצט זיין גוט באשעפטיקט נאכצוהר־מען די פאדערונג פונם פובליקום.

אלע מוטערס דארפן וויסן פון דער רפואה

פון אנפאנג פון שוואנגערשאפט בין די בייבי ווערט אנטווינט. דאס איז דו צייט ווען פילפס מילק אף מאגנעזיא גיט די גרעסטע באריהמונג פאר א סך פרויען.

עס באפרייט די שוואנגערע מיטערס פון איבעלקייט, הארצברענונג, "פרי־מארגן קראנקהייטן", גייגונג צו ברעכ־כען: העלפט איר פארדייאונג, איר מילך אבער ווייקאמט אפפיר ווייר קונג פארזיכערט דעגלמעסיקן שטול־גאנג.

פילפס' מילק אף מאגנעזיא איז בעסער פון ליים וואסער צו נעמען אלז זיין קי מילך צו שפיין עופה לאך. א מיילעפעקע פון דעם טוט די ארבעט פון א האלבער פיינט ליים וואסער. דאס איז א מילדער אפפיר מיטל; איז ניט שעדלאך, כמעט טעם'לאז.

אלע דראג סטארס. האבן פילפס' מילק אף מאגנעזיא אין גרויסע 50ס. פלעשלאך. פארלאנגט שטענדיק די ריכטיקע, אינדארסירט פון דאקטוריס פאר 50 יאר.

פ ר י י : צו יונגע מוטערס און פראספעקטיווע מוטערס "נוצלאכע אינפארמאציע", זייער א ווערטפולער קליינער ביכל, וועגן דעם געזונט פון מוטער און קינד. שרייבט צו

THE CHAS. H. PHILLIPS CHEMICAL COMPANY
607 Elliott St., Windsor, Ont.

פארוואלטונג נייע פירמע

מר. לענאף

מר. לענאף האט איבערגענומען די פארוואלטונג פון די "יוניווערסאל קאסטאם טיילארס" מיט שאו רומס אין 303 עלים עוועניו, זיין גרויס דער־פארונג אין "קאסטאם טיילארינג" פארזיכערט זיינע פארטאגניזער מיט פולשטענדיגער צופרידענהייט.

מר. לענאפ'ס צאלרייכע באקאנטע אין ווינניפעג ווינשן אים גרויס דער־פאלג אין זיין נייער אונטערנעמונג.

—(::)—

Old Country for Christmas

טראוולט

דורכאוים מיט "ענעדיען פאסיפיק

—וועג

דורכאוים סליפינג קארס
כפעשל טריינס

צו די שיפן צו אפשווימען פאר קריסמעס

מאנטקליר דעצ. 3
דאמטשעם אף בערפארד דעצ. 11
מאנטראל דעצ. 12
דאמטשעם אף ריטשמאנד דעצ. 16

פעירס
א סך
רעדוצירט
אין פארלויף פון
דעצעמבער

אפטע אפשווימונגען אין פארלויף פון אקטאבער און נאוועמבער

פרעגט אייער לאקאלן טיקעט אגענט אדער שרייבט צו

H. R. MATHEWSON
General Passenger Agent
C.P.R. Station - Winnipeg, Man.

CANADIAN PACIFIC RAILWAY LINES

זיג-זאג

סיגארעטן פאפיר

5¢ ביכלאך פון 120 בלעטלאך

דער אריגינעלער אוטאמאטישער ביכל גיט ארויס איין בלעטל אויף א מאל. קיין פארלוסט.

לעזט און פארשפרייט דאס אידישע ווארט

ד י גאנצע צופרידנהייט

פון א

ריינעם האוואנא

SIMON'S
HAVANA CIGARS

פרעגט פאר זיי וואן נאר סיגארס ווערן פארקויפט

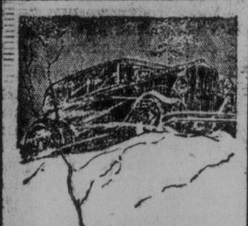

נוצט אונזער גאזאלין און אויל

פאר מער קראפט און פאר מער מיילן צום גאלאן

פילט אן אייער טענק מיט אונזער גאזאלין — איר וועט איבערראשט ווערן פון דער גייער קראפט וואס עס גיט צו אייער קאר — און צו־פרידן מיט דער עקסטרא צאל מיי־לען אין יעדן גאלאן. מאכט זיך עס פאר א געוויינהייט צו אפשטעלן זיך ביי אונזער פילינג סטיישאן ווען עס הויבט אן אויסגיין. דער נעו פון אייער טענק און באקומט א בעסערן גאזאלין אן עקסטרא קאסט.

ווי אימער וואל איך אייך געבן מיין פערזענלאכע אטענשאן

Grand Service Station
מאיר זיפורסקי, איינטיימער
Salter St. & Dufferin Ave.
Phone 54 574

קאנאדע נעמט דריטן פלאץ אין דער זילבער פראדוקציע

קאנאדע שטייט אין דער דריטער רייע צווישן די זילבער פראדוצירנ־דיקע לענדער אין דער וועלט. אין פארלויף פון די ערשטע אכט מאנאטן פון היינטיקן יאר האט קאנאדע פון פראדוקציע דערגרייכט צו איין מיליאן, 722 טויזנט און 667 אונצעס, אדער אויף 30.6 פראצענט מער אין פארגלייך מיט דער פראדוקציע פאר דעם זעלבן פעריאד אין 1930. אין אויגוסט מאנאט אין פראד דוצירט געווארן 225.630 אונצעס נאלד אין פארגלייך מיט 170,052 אונצעס אין אויגוסט מאנאט פון לעצטן יאר.

אין 1930 האט קאנאדע דערגרייכט צו דער פאזיציע אלס־די צווייטע גרעסטע נאלד פראדוצירנדיק לאנד אין דער וועלט.

אין אויגוסט מאנאט איז אין קאנ־אדע פראדוצירט געווארן 172.301 אונצעס נאלד אין אנטעריא; 25.336 אונצעס אין בריטיש קאלומביא; 7.389 אונצעס אין מאניטאבא און דאס איי־בעריקע איז פראדוצירט געווארן אין נאווא סקאשיא און די יוקאן.

איבער 115 מיליאן טאן מינעראלע זאלצן אין מערב קאנאדע

איבער הונדערט און פופצן מיליאן טאן "חיידאוס זאלצן, אמייסטן "סאריוס סולפיט", געפינט זיך אין מערב קאנאדע, לויט א דערקלערונג פון ל. ה. קאלי, פון "דעפארטמענט אוו מיינס", אטאוואה.

מר. קאלי, צוזאמען מיט פ. וו. סי־בערט, סופעראינטענדענט פון נאר־טרלאכע רעזורסן פאר די קאנאדער נאציאנאלע איינבאנען, ווייניפעג, האבן זיך צוריקגעקערט פון דער נעגסט באכדעם ווי זיי האבן געמאכט אן אויספארשונג אין די "סאריוס סולפייט" קוואלן.

מר. קאלי האט געזאגט, אז א פלעקס ווערט איצט געבויט ביים ווייטשאר לעק, אויף דער הויפט ליניע פון די קאנאדער נאציאנאלע איינבאנען, ארום 90 מייל פון פאסקאטון, און ער שאצט אפ אז פון דעם דאזיקן לעק קאן מען ארויסציען ארום צוואנציק מיליאן טאן "סולפייט".

31.571 טאן "סאריוס סולפייט" פראדוקט, אדער זאלץ קאוק, איז געווען פון 293 טויזנט און 847 דאר־לאר, איז אפגעשיקט געווארן פון די דריי מערב קאנאדער פלעקסס לעצטן יאר, האט מר. קאלי געזאגט.

—(::)—

שלאנט פאר צו שניידן שכי-רות פון פרעזידענט ביז דעם קלענסטן אנגעשטעלטן אין די שטאטן

וואשינגטאן. — קאנגרעסמאן וואגד פון אינדיאנא, וועלכער איז דער טשערמאן פון דער אפראפריאיישאן קאמיטע פון רעפרעזענטאנטן הויז, האט דערקלערט, אז אלע רעגירונגס געהאלטן, פון דעם פרעזידענט ביז דעם קלענסטן אנגעשטעלטן דארפן גע־שניטן ווערן כדי צו פארקלענערן די רעגירונגס אויסגאבן.

קאנגרעסמאן וואגד האט דער־קלערט, אז ער וועט שטיצן א פראג־גראם צו שניידן די שכירות פון פע־דעראלע באאמטע און אנגעשטעלטע, פון די יעניקע וועלכע קריגן פון צוועלף הונדערט דאלאר ביז $2.500 א יאר געהאלט זאל מען שניידן פינף פראצענט, און פון די וואס באקומען מער ווי צען טויזנט דאלאר א יאר, זאל מען שניידן צען פארצענט. דער פרעזידענט, ווייס־פרעזידענט, קאלי־גרעסליי־ס סעקראטאריז און פעדעראלע ריכטער זאלן אויך זיין צווישן די וועל־מעס שכירות זאלן געשניטן ווערן.

אויב דער קאנגרעס זאל גיטהייסן דעם פלאן פון דער רעגירונגס עקאנ־אמיע וואלט דעם פרעזידענטס גע־האלט רעדוצירט געווארן פון $75.000 א יאר צו $67.500. די געהאלטן פון פענאטארן און קאנגרעסליי־ס וואלטן רעדוצירט געווארן פון צען טויזנט דאלאר א יאר צו ניין טויזנט דאלאר.

טראוול באַרגענס

פעירס
אזוי נידעריק ווי
$75.60
רעטורן פון ווינניפעג
צום
פאסיפיק קאוסט
וואנקאווער
וויקטאריע
פארט דורך
קאליפארניא-האנאלולו

פלאנט איצט צו אויסנוצן די דאזיקע נייע נידעריקע עקס־קורסיע פעירס. טיקעטס וועל־רען פארקויפט דעצעמבער 1, 3, 5, 8, 10, 15, 17, 22, 24, 29, 31, 1931; יאנואר 5, 7, 12, 14, 19, 21, 26, 28; פעב־רואר 2, 4, 1932. גוט פאר צו־ריקקער ביז דעם 5טן אפריל, 1932.

פאר פולע רעטאלן פרעגט:
City Ticket Office, N.W. corner Main and Portage, Tel. 847 442, or write W. J. Quinlan, D.P.A., Winnipeg.

CANADIAN NATIONAL

MACDONALD'S Fine Cut

10¢ & 15¢

דער בעסטער טאבאק פאר די יעניקע וואס מאכן זייערע אייגענע סיגארעטס

סיגארעט פייפערס פריי
ZIG-ZAG
מיט יעדן פעקל טאבאק

קאנאדעס פיינסטער סיגארעט טאבאק

א טעות אין פשט

אום פסח איז געזעסן א הינער בע־לעבאס, א לומדישער איד, מיט זיין ווייב און אפגערוכט דעם סדר.

ער איד האט שוין אפגעלעבט מיט זיין ווייב צען יאר, און קיין קינד איז נאך אלץ צו זיי ניט געקומען.

זיצן זיי ביידע ביים סדר און דער מאן זאגט די הגדה. ווען ער האט אנ־געהויבן זאגן "מעשה ברבי אליעזר" מיט דעם זעלבן ניגון וואס מען זאגט "דם צפרדע" . . . האט זיין ווייב גע־נומען טונקען דעם פינגער אין כוס אריין.

— ניין, מיין ווייב, — זאגט צו איר דער מאן, — דו האסט א טעות, דאס זיינען גרויסע רבנים.

און ער זאגט ווייטער די הגדה ביז ער קומט צו די דיכטיקע "דם צפרדע". זיין ווייב מיינט, אז דאס זיינען אויך מסתמא פון די רבנים, שרייט זי אויס:

— אוי, רבונו של עולם, בענטש מיך כאטש מיט איינעם פון זיי . . .

— ניין מיין ווייב, — דערקלערט איר דער מאן, — דו האסט ווידער א טעות. — די פריערדיקע זיינען טאקע געווען רבנים, די איצטיקע אבער זיי־נען "מכות" ניט קיין רבנים . . .

NEW
PALACE
THEATRE
סעלקירק און פאוערס

היינט און מארגן ווערט געוויזן
א גרויסע דאבל פראגראם
די לאטערי ברייד"
מיט דזשאנעט מאקדאנאלד און
דזשא. אי. בראון
צוגעגעבענע פיטשור
סלים סאמערוויל אין
"דער ערשטער פייט"
אויך ספריאל און קארטון
מאנט. דינסט. מיטוו. קומ. וואך
דאס נרעסטע בילד וואס איז ווען
געוויזן געווארן אויף דער סקרין —
"די פראנט פיידש"
מיט
אדאלף מענסאו און מערי בריזען
אויך קאמעדיע. נייעס. פיטשורעס
ספעשל האלידיי מאטינע מיט־
וואך, נאוועמבער 11, ווערט דאס
טעאטער זיין אפן פון 12.30
ביינאכט.

קויפט מיט צוטרוי פון די אדווערטייזערס אין "דאס אידישע וואָרט"

איבערשיקונגען פון פעקלאך סחורה און "טארגסין" אר־דערס נאך סאוועט רוסלאנד, ווייזן שנעלן וואוקס ביי אמ־דערוטרא

זיי שיקן פעקלאך און איינקויף־אדרעס צו קרובים און פריינט אין סאוועט רוסלאנד, אין די נייע אפיסעס פון אמ־דערוטרא טראנספארט קארפאריישן, אפיציעלע אגענטור פאר "טארגסין" סטארס און פאר שיקן סחורות נאך סאוועט רוסלאנד.

א גרויסע צאל מענשן באנוצן זיך די פופציק "טארגסין" סטארס אין גרויסע שטעט פון סאוועט רוסלאנד, ענטוועדער פערזענלאך אדער דורך פאסט. ליסטן וואס מען קאן קריגן ביי אמ־דערוטרא אנטהאלטן איבער צוויי הונדערט פארשיידענע ארטיקלען, לויט איצטיקע מארקעט פריזן.

כאטש שפיין פעקלאך ווערן מער ניט אריינגעלאזן אין סאוועט רוסלאנד, ווערן אבער פעקלאך מיט אנדערע ספעציעלע ווארעס, ווי קליידער, אונ־טערוועש, שיך און א. וו. געשיקט ווע־כנטלאך דורך אמ־דערוטרא. אלע פעק־לאך ווערן ספעציעל געפאקט און צו־גענייט, און אלע קאסטן פון איבער־שיקן, דארונטער אויך די דיוטי, ווערן פאראויס באצאלט אין נויארק. דורך דעם שיקער, אזוי אז די פעקלאך ווערן צוגעשטעלט פריי פון ווייטערע קאסטן אין סאוועטן רוסלאנד. אויף "טארג־סין" אדרעס ווערט געדעכנט א נאָ־מינאלער באדינונג קאסט.

אלע אידן וועלכע האבן ליב חזנישע און פאלקס לידער
זיינען איינגעלאדן צו קומען צום
קאָנצערט
פון
חזן לייבעלע גלאנץ
זונטאג דעם 8טן נאוועמבער, 8.30 אוונט
אין עטרת ישראל שול
(מענגוס און פאוערס)
חזן לייבעלע גלאנץ וועט דאוונען מעריב אין ער וועט נאכדעם זינגען סינאגאגאלע און פאלקס לידער
קומט אין צייט פאר מעריב און ביינגט מיט די גאנצע פאמיליע.
אן אונט פון פארגעניגן פאר אלעמען
איינטריט דורך איינלאדונגס קארטלאך

פאר דעם פינקטלאכן מאן
פיין געגייטע
סוטס און אָווערקאוטס $27.00
פון אימפארטירטע פיינע וואולענס
UNIVERSAL CUSTOM TAILORS
"מאכערס פון בעסערע קליידער"
סעמועל אי. לענאף, מענעדזשער
303 ELLICE AVE. WINNIPEG
קאנגער דאנאלד — ארום פראווינציאל בענק
טעלעפאן 80 707

ווערט ריידן וועגן "אידישן הו־מאר און סאטירע"

שלום מילער

שלום מילער וועט האלטן א לעקציע איבער "אידישער הומאר און סאטירע" ביים פארום פון אידישן געזאנג פאר איין, זונטאג, 8.30 אוונט, אין גרויסן תלמוד תורה זאל.

—(::)—

ניקאלאיעווער הילף פאראין דערווייטלט נייע באאמטע

מאנטאג, דעם 2טן נאוועמבער, האט דער ניקאלאיעווער הילף פאראין אפ־געהאלטן זיין האלב־יערלאכע פארזאמ־לונג און וואלן אין פרייהייט טעמפל. א גרויסע צאל מיטגלידער איז אנוועזנד געווען און זי פאלגנדיקע זיינען דער־וויילט געווארן פאר קומענדיקע זעקס מאנאטן:

פרעזידענט, אברהם מיינער; וויצע־פרעזידענט, מאזא; קאסירער, באטקין; רעקארדינג סעקרעטאר, פראטקין; קעש איינגאסירער, דזשייקבסאן; "סיק טשערמאן" שטרייבער; פארזיצער פון עמערדזשענסי פאנד, דאָער; עמער־דזשענסי פאנד קאמיטעט: סעדלעצקי און גאלדין.

אין קאמיטעט זיינען דערווייטלט גע־ווארן: מעדזאן, יאנאווסקי, מייקל, קלינערמאן און קורצער. "דארקי־פער" זענטנער.

דער פינאנץ קאמיטעט באשטייט פון י. יאנאווסקי און מאזא מיט דער פאר־זיצערשאפט פון אברהם מיינער. פאר־זיצער פון אונטערגעמונגען, מר. קור־צער.

די פארזאמלונג האט אויסגעדריקט די האפענונג, אז די נייד־דערווייטלטע פ־רערשאפט וועט זיין טעטיק אויף יעדן באשטימטן געביט.

—(::)—

א באריכט פון בני יעקב גמי־לות חסד סאסייטי

זונטאג נאוועמבער דעם 1טן איז אן אלגעמיינע פארזאמלונג און וואלן אפגעהאלטן געווארן אין תלמוד תורה. דער פארזיצער האט געעפנט די פאר־זאמלונג און קורצע ווערטער אר־ברענגענען. אן איבערבליק פון דעם פארגאנגענעם יאר און איבערגעגעבן די פינאנציעלע לאגע ווי די סאסייטי שטייט. אזן האט גערעכנט דעם קאמי־טעט פאר זייער מיטארבעטערשאפט און א ספעציעלן דאנק האט ער אר־ברענגענען צום קאסירער מר. א. טשעראשני, פאר זיין איבערגעגעבנ־הייט צו דער סאסייטי. ער איז ניט נאר א טרעזשורער, ער איז אויך א גוטער קאלעקטאר! קומט ניט איין מיטגליד א וואך מיט זיין צאלונג איז שוין מר. טשעראשני ביי אים און ווערט געוואר וואס איז מיט דעם מיטגליד, טאטער ח"ו קראנק, צי עפעס אנדערש!

ס'זיינען פארגעקומען וואלן און פאלגנדע זיינען דערווייטלט געווארן:

אב. כהן, פרעזידענט; ס. ד. ברוק; קלער, וויצע־פרעזידענט; א. טשעראש־ני, קאסירער, און בריקמאן רעק. סעק.; קאנטראלערס: ה. מאנקאווסקי ב. סאר־נער, י. פאלאק, י. בעלינקאף, ה. באר־נאטש. עקזעקוטיוו קאמיטעט: ה. מאליאנטשיק, מ. ווינינשטאק, ר. גרא־נאווסקי, קארעצקי, א. בעלאף, זוסקע, ל. פארעצקי, טענדלער און שיפסאן.

ס'איז באשלאסן געווארן צו פייערן דעם דריטן יובילוי מיט א באנעמעט לכבוד חנוכה. זונטאג דעם 6טן דעצ., אינם נייעם תלמוד תורה זאל.

* * *

די מנורה טשאפטער הדסה האט דורכ־געפירט א דערפאלגרייכע טיי אין דער היים פון מרם. ה. י. ווייל־דער, מעטע־סאו עוועניו, דינסטאג, דעם 27טן אק־טאבער.

די געסט זיינען אויפגענומען געוואָ־רען פון מרם. ה. י. ווייל־דער און מרם. מ. דזש. רוזען; מרם. מ. דזש. בערנ־שטיין, מרם. י. וואלטערס, מרם. פ־יטער גרין און מרם. ל. פאלסקי האבן געהאט דעם אויפזיכט איבערן טיש. אין פארלויף פון נאכמיטאג.

אויפמערקזאם
מר. י. טרזט
איז דערווייטלט אלס פארוואלטער פון דעם בית עלמין פון דער
אינדעפענדענט
בני אברהם סיק בענעפיט סאסייטי
אין פאל חלילה פון טויט ווענדעט זיך צו
מר. י. טרזט
342 דאפערין עוועניו
טעלעפאן 55 494
און איר וועט קריגן די שנעלסטע און אויפמערקזאמסטע באהאנדלונג.
מ. לודוויג, פרעזידענט

די פאמיליע אין דער היים

אלע באריכטן, פאר דער "פאמיליע אין דער היים" אפטיילונג מוזן צו־געשיקט ווערן אין אפיס פון "דאס אידישע וואָרט" ניט שפעטער ווי יעדן מיטוואך 10 אזייגער אינדער־פרי. אנדערש איז די רעדאקציע ניט פארענטוואָרטלאך, אז זיי וועל־לען געדרוקט ווערן דעם פרייטאג פון דער זעלבער וואך.

די ליידים אקזילערי פון לינט הצדק האט דעם 17טן אקטאבער גע־מאכט א סורפריז פארטי פאר מרס. אלטמאן, 323 פלאראַ עוועניו. אין זי איז פרעזענטירט געווארן מיט א שיינעם רינג, פאר איר גוטער אר־בעט וואס זי טוט פאר דער סאסייטי. די פרעזידענטן מרס. שרה פעלדמאן האט איר צוגעטראגן דעם פרעזענט. זי האט געקראגן גוטע וואונשן פון אלע פארזאמלטע. די פרויען האבן פארבראכט א פיינעם אוונט. פאלגנדע פרויען זיינען אנוועזנד געווען: מרס. ליכטער, ליטמאן, קראיסבערג, בעטער, סניידער, גלעדסטאן, ווייל־דער, סטאנץ, סיטאט, נייבער, קרעי־מער, שינצל, טאב, בערטין, אלטמאן, פעלדמאן, טרעגובאוו, שוסטער, זימ־בערג, מאגיד, באומען, סיטנער, טרעי־שין, סטאז, וועקסלער, פאליק, אקיי־לע, גארפינקל, פרידמאן, סלוצקי, ראז, ווייזמאן, יאפע און אנדערע.

* * *

פרייטאג, דעם 23טן אקטאבער האט די ליידים אקזילערי פון אינד. בני אברהם, נעמאכט א סורפריז פארטי לכבוד מרס. גיטעס, קאלערזש עוועניו. אין מרס. שעפלין, מר. און מרס. ווערטלעב, מר. און מרס. בעס, מר. און מרס. עפשטיין, מר. מראַ. מר. יוסטער, מר. דעקסטער, מרס. הענדין, מרס. ווערייער, מרס. צירולניקאוו, מרס. קרונליקאוו, מרס. קונבערג, מרס. הערשפילד און מרס. רויטנבערג.

* * *

אקטאבער דעם 9טן האבן די פרויען פון דער בנות שלום סאסייטי סור־פריזט מר. און מרס. סטאלביק דער ליידים אקזילערי פרעזענטירט מרס. גיטעס מיט א שיינער מתנה, און מרס. זוקין האט פרעזענטירט מיס גיטעס, וועלכע איז די סעקרעטארין פון דער אקזילערי, מיט א מתנה.

מרס. זימבערג איז געווען די פאר־זיצערין פונם אוונט. אלע אנוועזנדע האבן געוואונשן צו מרס. גיטעס און מיס גיטעס דעם בעסטן דערפאלג אין זייער לעבן, פארוואס זיי האבן זייער שיין באדאנקט.

* * *

א זייער שיינע סורפריז פארטי איז דורכגעפירט געווארן פון ביידע קאַ־מיטעטן, פרויען און מענער פון אינ־דעפענדענט פרי לאדזש אסאסיאיישן לכבוד דעם 25 יאריקן יובילעאום פון מר. און מרס. קרויטבערג חתונה.

צוזאמענגעקליבן האט זיך דער ער־לם ביי מר. קרויטבערג אין הויז און ביי שיין געדעקטע טישן, האבן אלע זייער פיין פארבראכט. מר. ראזען איז געווען פארזיצער פון אונט. ער האט אין א שיינער און איינדרוקספר־לער דערדע באגריסט "חתן כלה" מר. ווינשנדיק זיי אלדאס גוטס האט ער זיי איבערגעגעבן א זייער שיינע מת־נה. אלע אנוועזנדע האבן געוואונשן דער פאמיליע קרויטבערג א גליקלאכע צוקונפט. דער עולם האט פארבראכט אין געזאנג ביז שפעט אין דער נאכט. פאלגנדע זיינען אנוועזנדע געווען: מר. און מרס. קרויטבערג, מר. און מרס. ראזען, מר. און מרס. בענדמאן, מר. און מרס. טעדמאן, מר. און מרס. ראבוטין, מר. און מרס. גארדאן, מר. און מרס. שעפלין, מר. און מרס. ווערטלעב, מר. און מרס. בעס, מר. און מרס. עפשטיין, מר. מראַ, מר. יוסטער, מר. דעקסטער, מרס. הענדין, מרס. ווערייער, מרס. צירולניקאוו, מרס. קרונליקאוו, מרס. קונבערג, מרס. הערשפילד און מרס. רויטנבערג.

* * *

אין זייער היים 556 סטעלא עוועניו לכבוד זייער זילבערנער חתונה, ביי שיין געדעקטע טישן האט דער עולם זיין פארבראכט. אלע האבן זיי געוואונשן גליק. מרס. האפמאן האט פרעזענטירט מרס. סטאלבאק מיט א שיינער מתנה אין נאמען פון דער פאסייטי, פאר וועלבער מרס. סטאל־באק האט זייער שיין באדאנקט. דער עולם האט פארבראכט זייער א פריי־לאכן אונט. אנוועזנד זיינען געווען 30 מיטגלידער פון דער פאסייטי און אויך א צאל אנדערע פריינט.

* * *

שבת דעם 13טן אקטאבער איז דורכגעפירט געווארן א סורפריז פאר־טי פון דער בנות ציון פרויען קאמיטע לכבוד מרס. סיגאל, 402 מאניטאבא עוועניו. ביי שיין געדעקטע טישן האַ־בען אלע פרויען זייער פרייליכן פאר־בראכט. אויך האבן די פרויען פרע־זענטירט מרס. סיגאל מיט זייער א שיינער מתנה. מר. און מרס. סיגאל האבן אויסגעדריקט זייער האנק צו אלע פרויען. די פארויצערין פונם אוונט איז געווען מרס. פולמער.

* * *

דעם 23טן אקטאבער האבן די פרויען פון דער בנות שלום סאסייטי דורכגעפירט זייער א שיינע פארטי לכבוד מר. און מרס. קאפעלאוו אין זייער נייער הויז. 500 בעזעטיין עוועניו. פארזיצערין פונם אוונט איז געווען מרס. נארבער. אלע האבן גע־האט דעם כבוד אויסצודריקן גוטן וואונשן צו דער פאמיליע קאפעלאוו. אויך האט מרס. קוגארסקי געהאלטן א רעדע און זי האט אין נאמען פון דער פאסייטי פרעזענטירט מרס. קאפעלאוו מיט א שיינער מתנה, פאר וועלכער זיי האבן שיין באדאנקט. דער עולם האט פארבראכט זייער א שיינעם אונט. עס זיינען געווען אנוועזנט: מר. און מרס. קאפעלאוו, און די פרויען, נארבער, סאלאטאראוו, פאלאק, געלער, פילאווסקי, קאווענסקי, אר־לער, ווינער, האזנבוים, דייוויס, מער־קעל, נעפ, ערין, סילווערמאן, האפ־מאן, סלוצקי, שמעלנצקי, סטאל־באק, פאסטאווסקי, לעוויט, דובאס־קי, לעוואנט, קושנער, סעקסער, אלין, קניאז, ערין, שולמאן, קאוועז, מר. און מרס. אסטראווסקי, מר. און מרס. דעקסער, מר. און מרס. קאפלאן און מרס. קארנארסקי.

אקטאבער דעם 16טן האבן די מיט־גלידער פון דער בנות שלום סאסייטי סורפריזט מרס. פילאווסקי לכבוד איר נייער היים אין 537 מאניטאבא עוועניו, און אויך פאר איר גוטער ארבעט וואס זי טוט פאר דער סאַ־סייטי. ביי שיין געדעקטע טישן האט דער עולם זייער שיין פארבראכט. אלע האבן זיי געוואונשן גליק. מרס. האפמאן האט פרעזענטירט מרס. סטאלבאק מיט א שיינער מתנה אין נאמען פון דער פאסייטי, פאר וועלבער מרס. סטאל־באק האט זייער שיין באדאנקט. דער עולם האט פארבראכט זייער א פריי־לאכן אונט. אנוועזנד זיינען געווען 30 מיטגלידער פון דער פאסייטי און אויך א צאל אנדערע פריינט.

* * *

שבת דעם 13טן אקטאבער איז דורכגעפירט געווארן א סורפריז פאר־טי פון דער בנות ציון קאמיטע לכבוד מרס. סיגאל, 402 מאניטאבא עוועניו. ביי שיין געדעקטע טישן האַ־בען אלע פרויען זייער פרייליכן פאר־בראכט. אויך האבן די פרויען פרע־זענטירט מרס. סיגאל מיט זייער א שיינער מתנה. מר. און מרס. סיגאל האבן אויסגעדריקט זייער האנק צו אלע פרויען. די פארויצערין פונם אוונט איז געווען מרס. פולמער.

* * *

דעם 23טן אקטאבער האבן די פרויען פון דער בנות שלום סאסייטי סור־פריזט מר. און מרס. קאפעלאן אין זייער נייער וויל־בערנער חתונה. ביי שיין געדעקטע טישן האט דער עולם זיין פארבראכט. מר. ראזען איז געווען פארזיצער פון אונט. ער האט אין א שיינער און איינדרוקספר־לער דערדע באגריסט "חתן כלה" מר. ווינשנדיק זיי אלדאס גוטס האט ער זיי איבערגעגעבן א זייער שיינע מת־נה. אלע אנוועזנדע האבן געוואונשן דער פאמיליע קרויטבערג א גליקלאכע צוקונפט. דער עולם האט פארבראכט אין געזאנג ביז שפעט אין דער נאכט. פאלגנדע זיינען אנוועזנדע געווען: מר. און מרס. קרויטבערג, מר. און מרס. ראזען, מר. און מרס. בענדמאן, מר. און מרס. טעדמאן, מר. און מרס. ראבוטין, מר. און מרס. גארדאן, מר. און מרס. שעפלין, מר. און מרס. ווערטלעב, מר. און מרס. בעס, מר. און מרס. עפשטיין, מר. מראַ, מר. יוסטער, מר. דעקסטער, מרס. הענדין, מרס. ווערייער, מרס. צירולניקאוו, מרס. קרונליקאוו, מרס. קונבערג, מרס. הערשפילד און מרס. רויטנבערג.

ניו יאָרק

מ. ה. א. נאַטיצן

די אינטעלעקטועלע טעטיקייט ביי דער יאנג מענס היברו אסאסיאיישן, דאס יאר, האבן זיך אנגעפאנגען מיט א גרויסן דערפאלג ווען מר. מ. דזש. פינקלשטיין האט געהאלטן א לעקציע ווענן "שלמה המלך". דאס איז פאר־געקומען ביי דער ערשטער אפענער פארזאם פרייטאג אוונט, דעם 30טן אק־טאבער, אין די קלוב צימערן פון דער י. מ. ה. א.

מר. דזשאנדרזש פאליק האט גע־שפילט איינעם סאלאס אויף זיין פי־דעל, אקאמפאנירט פון מיס נעלי מאס. אוי. מר. הערס האט אויף א הומאר־ריסטישן אופן גערעדט ווענן "די ברי־טישע אלגעמיינע וואלן"

דעם ערשטן נאוועמבער נ. מ. האט דר. מ. ס. הערשפילד געהאלטן א לעק־ציע ווענן "בלוט דרוק", וואס איז נאכגעפאלגט געווארן מיט א דיסקו־סיע.

דאנערשטאג, נאוו. 5. איז אפענ־האלטן געווארן א פארזאמלונג פונם "פאבליק ספיקינג קלאב". מר. מאר־סעל מארקוס האט גערעדט ווענן "אנ־דייטנגען ווענן רעדן אין דער עפנט־לאכקייט".

היינט, 8.30 אוונט, וועט מר. א. מ. שינבין ריידן ווענן א אינטערע־סאנטער טעמע. מעגלאך, אז מר. מעקס הערס וועט אויך האלטן א פארטראג אויף זיין שטיינער.

זונטאג, דעם 8טן נאוועמבער, 2.30 נ. מ. וועלן די מיטגלידער פון דער י. מ. ה. א. זיך באטייליקן אין א סימפאזיום ווענן "אידן אין דער מא־דערנער וועלט". מר. ס. אבראמסאן האט צוגעשטימט צו זיין אנווענד און קריטיקירן די רערנער. אלע זיין נען איינגעלאדן.

זונטאג, דעם 8טן נאוועמבער, 8:30 אוונט, וועט פארקומען א מאנץ אין די קלאב־רומס. דזשא קארס ארקעסטער וועט שפילן.

מאנטאג, דעם 9טן נאוועמבער, 9 אזייגער אוונט, וועלן 75 אידישע יונ־געלייט אנפירן זייערע בעסטע בא־ניימס אין קאלאמבוס האל גימנאזי־אום.

—(::)—

ברידזש און טיי פון "רייטשעל דזשעניאט טשאפטער"

כדי צו פארענדיקן דעם ראפל פון שאול ראסקינס בילד, האט דער "רייט־טשעל דזשעניאט טשאפטער" פון דער פיאנערן פרויען אָרגאניזאציע אנגענו־מען א באשלוס דורכצופירן א ברידזש און טיי דינסטאג, דעם 10טן נאוועמ־בער, 2.30 נ. מ. אין די קלוב צימערן פון דער י. מ. ה. א.

יעדע אנוועזנדע פערזאן וועט זיין באדערטיקט צו צוויי שאנסן צו געווי־נען די בילד.

* * *

מר. און מרס. דזש. ראזענבאום אנאנסירן די פארלאבונג פון זייער טאכטער ראזן קלעער צו מארקי זאק־לאווסקי, זון פון מר. מ. זאקלאווסקי.

—(::)—

אין פעלעס טעאטער

היינט און מארגן ווערט אין פעלעס טעאטער געוויזן א דאבל פיטשור פראגראם: "די לאטעריי ברייד" מיט דזשאנעט מאקדאנאלד און דזשא. בראון; צוגעגעבענע פיטשור "דער ער־שטער פייט", אויך סעריאל און קאר־טון. זעט די דאזיקע פראגראם.

די ערשטע דריי טעג פון קומענדיקן וואך וועט געוויזן ווערן זייער א אר־טערשאנטע בילד פול מיט שפאנונג און איבערברו! דאס איז "די פראנט פיידזש", מיט אדאלף מענסאו און מע־רי בריזען אין די הויפט ראלן. עס וועט אויך געוויזן ווערן א קאמעדיע, נעמען און פיטשורעס.

צוליב דער פייערונג, פונם וואפר שטילשטאנד טאג, דעם 11טן נאוועמ־בער, וועט דער טעאטער זיין אויף 12.30 ביינאכט.

סטאָרקיפערס!
איצט איז די ציים:
סייל פאָסטערס
צוצוציען די קונים צו אייער סטאָר און פארקויפן אייער ווינטער סחורה — שפעטער וועט שוין זיין צו שפעט! און דער בעסטער מיטל ווי אזוי צו פאָפולאריזירן אייער געשעפט און צוציען דן קונים איז דורך שיינע אטראקטיווע

מיר מאכן אלערליי פאָסטערס צו די סאמע מעסיקסטע פרייזן — מיר שטעלן צו די "קאטס" (בילדער), מיר שרייבן פאר אייך אויס די טעקסטן און אלע נויטיקע סלאגאנס און מיר שטעלן צוזאמען דעם פאסטער לויט יעדער אר־טיסטישער פינקטלאכקייט. אלץ וואס איר דארפט טאן איז צושיקן אונז די פרייזן פון די ארטיקלען וואס איר ווילט ארויסשטעלן אויפ'ן סייל, — און מיר טוען דאס איבעריקע און מיר שיקן ארויס די פאסטערס

אין 24 שעה

שיקט אונז די קאפיע אדער שרייבט פאר ווייטערע איינצעלהייטן צו

THE ISRAELITE PRESS
165 Selkirk Ave., East — Winnipeg

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY NOV 16

"Classified Section" קלאַסיפייד סעקשאָן

פּאָפּולערע פּריינס פאַר אַרויסערטייליונג אין דער קלאַסיפיצירטער אָפּטיילונג:

איין פאַל, 5ס. פאַר אַנדערע לייַן	3 מאָנאַטן, $2.15 אַנדערע לייַן
פאַר אַ וואָך, 20ס. " "	6 מאָנאַטן, $4.00 " "
פאַר אַ מאָנאַט, 75ס. " "	פאַר 1 יאָר, $7.50 " "

:: פערזענלאַכעס :: PERSONAL

וואָלץ און נייסטער פאַסט טראַס, נאָר גרויסער סטאָר מיט אַ סוויט פון 4 זימס, אין אַ גוטן לאַקיישאַן, צו פאַר קויפן פאַר ביזנעס מיידלאַך, קלאַסן פאַר קינדער.

PROFESSOR and MISS SCOTT
LYCEUM PRIVATE STUDIOS
Phone 88 106

היים און אָפּיס פאַרניטשור פאַרלאַנגט
פאַר מזומן געלט.
KILSHAW'S
Auctioneers
Canada Bldg. Phone 29 040

ראַדיאָ איינגנטימער
וואָן איר האָט טראַבל מיט אייער ראַדיאָ
• טעלעפאָנירט 51 537 דערבי נאַראַדזש
סעם באַם
וועט עס באַלד צורעכט מאַכן
אַלע פאַרטן טיובס נעמאַלן אין סטאָק
מאַנ און נאַכט באַדינונג

פייפס אָרגאַנס
פאַרניטשור פון נוצלאַכקייט און שיינ־קייט. זעלטענע אַלטע שטיקער, אימ־פּאָרטירט פון סקאַטלאַנד, דירעקט פון אַלטע שאָטלענדער פאַמיליעס וועלכע האָבן זיי געהאַט אין באַזיץ און זיי אָפּגעגעבן.
אַפּגעהיט.
445 מיין סטריט טעלעפאָן 88 249

די חברה לינת הצדק
פאַרלאַנגט
אַ דאָקטאָר
מיט אָפּליקאַציעס זיך וועגן־ביז דעם 11טן נאָוועמבער צום סעקרעטאַר
H. AVERBOOK
498 Alfred Ave.

אויף מערקזאַם
אונזער כשר טשיקען און פיש מאַרקעט איז שבת געשלאָסן
וועט זיך עפענען באַלד נאָך חברלה און אויף אַ פולער וואָך מיט מיר פאַרקויפן פרישע געשאַכטענע
ספּרינגס פאַר 12¢ אַ פונט
ווי אויך פעטע הינער צו די ביליקסטע פּרייזן
פרישע דעליקאַטעסן אין אַלע טיילן פון שטאָט
Grosney Bros.
541 SELKIRK AVENUE.
(Cor. Andrews)
PHONE 56 061

ספּעשלס
אויף גוטע קרוקענע
האַלץ
בוירטש $6.75
א קאָרד
בלויז פאַר קעש
טעלעפאָן 54 645. אונטן 51 112
SUPERIOR COAL & WOOD CO.
420 Sutherland Ave.

די בעסטע רינדענע פלייש
8 סענט אַ פונט
קעלבערנע פלייש 10¢
בחשנחת ועד הרבנים
י. דזעדעק
467 פרישאַרד אַוועניו
טעלעפאָן 52 323
אויך קאַנטרי קאַסטאָמערס קאָנען קויפן פאַר דעם זעלבן פּרייז

שפּאַרט אייער קוילן ביל
און שטעלט אָפּ די ווינטער דורך האָבן אייערע טירן און פענסטער צוגעפּאַסט מיט די
אימפּרוווד מעטאַל
וועטער סטריפּס
געמאַכט אין וויניפּעג זינט 1906
אָפּשאַצונגען פרייַ
J. F. DEELEY
1086 MAIN ST. PHONE 56 451

וואַנצן און קאַקראַוטשעס
פאַרניכטעט. אַרבעט גאַראַנטירט
CHARLES RIESS & CO.
376 Colony St. Phone 33 529

:: צו פאַרקויפן :: FOR SALE

א סעמי מאָדערן בילדינג מיט א גרויסער סטאָר מיט אַ סוויט פון 4 זימס, אין אַ גוטן לאַקיישאַן, צו פאַר־קויפן פאַר $1.700. אַ גרויסע מציאה.
א פולי מאָדערן הויז פון 6 זימס מיט אַ פוירנעס און באַד, אין מאַנ־טאָבאַ עוועניו, ניט ווייט פון מיין סטאָר. פרייז $2,500. אַ גרויסער סכנעה.
סוויטס צו פאַרדענען אין די בעסט־טע בלאָקס פון 2 ביז 5 זימס. דענען פון $20 און העכער.
באַנגאַלאָוס, קאַטעדזשעס און הייז־זער צו פאַרדענען, זייער מעסיגער רענט.
געלט צו לייען אויף ביליקן אינטע־רעסט.
אינשורענס פאַר אַלערליי צוועקן.
Sheps Agencies Ltd.
804 מיין סטריט
טעלעפאָנס 761 55 און 807 53

אַן אויסערגעוויינלאַכער איינקויף. אַ פולי מאָדערן הויז, באַשטייט פון צוויי קאַמפּליט וואוינונגען, געפינט זיך אויף אינקסטער עוועניו, איסט פון מיין סט. איינגנטימער אַ גייגעריג צו פאַרקויפן, קעש און טערמס. פרייז $4.000.
G. P. FRIESON
178 Burrows Ave. Winnipeg
Phone 54 087

:: צו פאַרדענען :: FOR RENT

באַלטיק אַפּאַרטמענטס
קאַר. אייקינס און מאַניטאָבאַ
צו פאַרדענען 3 און 4 רום סוויטס שיין דעקאָרירט, סטרייט באַלקאָנס רענט רעזאָנעבל. זיך ווענדן אין קערטיסיער, סוויט "די", טעלעפאָן 56 668.

צו פאַרדענען 2 נייע סוויטס אין 348 קאַלדערש עוועניו. אויך אַ 5 רום הויז אין 75 דערבי סטריט ביי דעקאָרירט. זיך וועגן אין 348 קאַלדערש עוועניו, טע־לעפאָן 53 743.

צו פאַרדענען 2 גרויסע רומס דאָונ־סטערס, אין אַ פריוואַטער הויז. הייסע וואַסער, טעלעפאָן, אַלע באַקוועמלאַכ־קייטן. זיך וועגן אין 382 אַלפרעד עוו.

ספּעשל אויף סוויטס
בלויז צוויי 4 רום סוויטס, מיט באַד־רום און האָל פאַרבלבן אין סאַמער רענט $20 און העכער.
פון $20 און העכער.
באַנגאַלאָוס, קאַטעדזשעס און הייז־זער צו פאַרדענען, זייער מעסיגער רענט.
געלט צו לייען אויף ביליקן אינטע־רעסט.
אינשורענס פאַר אַלערליי צוועקן.
Sheps Agencies Ltd.
804 מיין סטריט
טעלעפאָנס 761 55 און 807 53

צו פאַרדענען בילדינג מיט אַ גרויסער סטאָר מיט אַ סוויט פון 4 זימס, אין אַ גוטן לאַקיישאַן, צו פאַר־קויפן פאַר $1.700. אַ גרויסע מציאה.
אַ פולי מאָדערן הויז פון 6 זימס מיט אַ פוירנעס און באַד, אין מאַנ־טאָבאַ עוועניו, ניט ווייט פון מיין סטאָר. פרייז $2,500. אַ גרויסער סכנעה.
סוויטס צו פאַרדענען אין די בעסט־טע בלאָקס פון 2 ביז 5 זימס. דענען פון $20 און העכער.
באַנגאַלאָוס, קאַטעדזשעס און הייז־זער צו פאַרדענען, זייער מעסיגער רענט.
געלט צו לייען אויף ביליקן אינטע־רעסט.
אינשורענס פאַר אַלערליי צוועקן.
Sheps Agencies Ltd.
804 מיין סטריט
טעלעפאָנס 761 55 און 807 53

אַנב-אַזרחאַ
פון מאַרק

די פּועלי־ציון — צעריי־ציון פאַראייניקונג
מיט אַן ערך זיבן־אַכטן יאָר דאַכט זיך, איז פאַרגעקומען אַ איינינקונג צווישן די פּועלי־ציון צעריי־ציון. — ריכטיקער, די האָבן זיך געלאָזן איינשלינגען. ערשטע.
ס'איז שוין דאָן געוואָרן קלאָר, קיין גרויסער חלוק־הדעות צווי־שן צוויי פאַרטיין איז ניטאָ. — פאַקט, אין דער פּראַקטישער צ־אָן באַלד ווי אין אַרץ־ישראל. הא־אַלע אַרבעטער גרופּן נעקאָנט פון ניקן אין איין "התחאדות" אַרבע־טיר פאַר זיך אַליין.
אַבער בעת די פאַראייניקונג פאַרגעקומען, זיינען שוין די צע־אַליין געווען צעשפּאַלטן. און דער רעכטן געוואָרן פאַר דער רעכ־ן "התאחדות צעריי־ציון", אין פּ־אויסער דער פאַראייניקונג אין טיי פאַר זיך אַליין.
איצט האָט זיך שוין די דאָזיקע פע אויך פאַראייניקט מיט דיי צ־ציון, און מאָרגן, פאַרשטייט אין די פאַראייניקטע פאַרטיי. — ערשטן אַפּל אַפּאַלטן אַ געמיי־לאַכע פאַרזאַמלונג.
* * *
דער שיריוף זעט מיר אויס זייער אַ בעגלונגענעם.
אויב ניט דער חיפּס אונט־אין אַבער דער כאַראַקטעריס־חלוק־הדעות צווישן דיי דעכטע קע צעריי־ציון (פרעער) און צוויי־ן דער צ. צ. התאחדות אַ־ציון, געווען די פראַגע אַן הע־די צ. צ. זיינען געווען מער הע־טיש, אַז די פּועלי־ציון — אַב־ניקער.
ביסלאַכווייז אַבער האָבן די ציון אָנגענומען אַ נאָנץ באַ־פשרה צוליעלונג בנוגע דער אידי־דייאַשיש פראַגע: תּעבריאַיאַש אין אַזוי שפּראַכקייט אין אַן אַ־אין די צעריי־ציון זיינען. טרייבן געוואָרן צו דער אַרבע־אַן עקסטרא שפּעשל פרייז, $25 פאַר־קלענערן און $30 אַ מאָנאַט פאַר דעם עקסטרא גרויסן סוויט. טעלעפאָנירט 52 477. פרעגט זיך באַלד אין לאַנדערס דראַג סטאָר.

צו פאַרדענען, צו גוטע סכנים, צוויי גרויסע, ליכטיקע און וואַרעמע דומס מיט גאַז, עלעקטריק, הייסע וואַסער, טעלעפאָן און אַלע באַקוועמלאַכקייטן. מעסיקער רענט. זיך וועגן אין 367 טשאַרלס סטריט, אָדער טעלעפאָנירט 56 761 נאָך 6 אויינגער אָוונט.

צו פאַרדענען אַ 6־רום מאָדערן האַ־טעדזש. נאַראַנטירט וואַרעם. גוטער נאָ־ראַדזש. מעסיקער רענט. זיך וועגן אין 329 אַבערדין עוועניו, טעלעפאָן 53 167.

רום, אָדער רום אין באַרד פאַר אַ פאַר־הייראַט קאָפּל אָדער פאַר אַ באַי אָדער מיידל. אין אַן אַנשטענדיקער אידישער היים. זיך וועגן אין 331 מאַניטאָבאַ עוועניו, טעלעפאָן 53 939.

אַ $30 דריי רום סוויט אין באַלטיק אַפּאַרטמענטס צו פאַרדענען אַ מאָנאַט. זיך וועגן אין "סי." באַלטיק אַפּאַרטמענטס.

נאָרט ענד סטאָרס צו רענטן
סטאָר מיט כאַדערנעס 4 רום סוויט אויף גוטן קאָרנער, רענט $35.
סעלקירק און פאַוועס, גרויסע סטאָר מיט אָדער אַן רומס, דערוויילטער רענט.
רושענעראַל סטאָר אין וועסטערן שטעטל. אַ קליינער סטאָק אויף 75 סענט. פיקסטשורס און בילדינג צו רענטן. זייער גרויסע מעגלאַכקייטן.
נראָסעריי און קאָנפעקשאָנערי סטאָרס, אויסגעצייכנטע געלעגענהייטן פאַר מאַן מיט $1.500 קעש.
אויב איר ווילט אַ געשעפט, זעט
ח. פערלמאַן און נ. זעלטשען
MUTUAL AGENCIES
874 Main St. Phone 51 000

צו פאַרדענען אַ שיינע ליכטיקע רום, פאַסיק פאַר אַ קאַפּל. אַלע באַקוועמ־לאַכקייטן. זיך וועגן אין 488 אַבער־דין עוועניו, טעלעפאָן 56 012.

צו פאַרדענען אַ ציטער, מיט אָדער אָן באַד, מיט אַלע באַקוועמלאַכקייטן, אין אַ שטילער אינטעליגענטער היים. זיך וועגן סוויט 16 באַראָס קאָורט, טע־לעפאָן 51 263.

אָט האָט איר אַ באַרגען!
אָרדערט אייער האַלץ פון
סימקין טראַנספער
ספּעשל פאַר איין וואָך
גוטע טרוקענע האַלץ
מעסיקע פּרייזן
אָרדערט פון אונז אויך
קוילן
מיר דעלייוועלן די בעסטע קוילן צו די ביליקסטע פּרייזן
וועגן איר דאַרפט מוזן אַלץ אונז־ן.
Simkin's Transfer
456 STELLA AVE.
Phone 52 540

:: פערזענלאַכעס :: PERSONAL

פילקאַ בייבי גרענד
שפּאַנט ניי—איבערראַשנדער וועט מאָדעל 50, 5 טויב טי. אר. עף. קאָמפּליט מיט טיובס
פרייז קאָמפּליט
$58.50
זייער לייכטע טערמינען
$5.50
קעש
$1.25
וועכנטלאַך
וועט צושטעלן די ראַדיאָ צו אייער היים אַלץ וואָס איר דאַרפט טאָן אין טעלעפאָנירט מיר 56 213
Shanas Drug Store
א. א. שיינעס, איינגנטימער
842 Main Street
cor. of Dufferin

דעם מאָקאַריער דבינ'ס היים
איז 413 באַיר עוועניו. האָרט דאָונט ער בטנק כל יום בבוקר, 8 אויינגער פונקט ווי אויך אין אָוונט. טעלעפאָן 591 56.

עופהילע פאַרברענט בעת עלטערן זיינען אַוועק פון דער היים
עדמאָנטאָן, אַלטאַ, נאָוו. 6.— ווי־ליאָם עלמער אַנדערסאָן, 21 מאָנאַטן אַלט, איז פאַרברענט געוואָרן אויף טויט אין דער הויז פון זיינע עלטערן, וועגן ער איז געלעגן אין זיין בעטעלע. דעם קינדס עלטערן וועלכע אַרבעטן אויף אַ פאַרם פיר מייל פון שטאָט זיינען בשעת דער שריפה געווען אין פעלד ביי דער אַרבעט. דער איינגעט־מער פון דער פאַרם האָט זיך צעברענט זיינע הענט און אין אומדערפאָלגרייכן פאַרזוכן צו רעטן דאָס קינד.

—(::)—

רבי פון וואַשינגטאָן דער־ווילט צו הויכן בילדונגס אַמט
וואַשינגטאָן, נאָוו. 6 (איטאַ).—רבי אַברהם סיימאַן אין דערוויילט געוואָרן צום פּאַסטן פון פּרעזידענט פון "באַרד אָף עדיוקעישאָן" פון דיסטריקט אָף קאָלאָמביאַ.
רבי סיימאַן האָט אָנגענאָמען דעם זעלבן אַמט מיט אַכט יאָר צוריק.

—(::)—

קלענסטע שול אין לאַנד אָפּגעברענט
קענאַן סיטי, אַלטאַ. נאָוו. 6.— די פריימער סקול, אַייגע. דער איז קלענ־סטע בילדונגס אינסטאַלטן אין די פאַר־אייניקטע שטאַטן, איז דאָ פאַרברענט געוואָרן אויף אַש. אָבער אירע דריי תּלמידים וועלן ניט האָבן קיין וואַקאַ־ציע, ווייל זיי וועלן געלערנט ווערן אין אַ דערבייאיקער הויז. די דאָזיקע סקול איז איינע פון די קלענסטע אין לאַנד.

(ווי לאַזלאָ ווי לחבילאַ)
מבעים אנחנו את צערנו הגדול על מות ידידינו מכברנו ומוקירנו מיקיר רבנו ועמנו וארצנו ה"ה
ר' שלום צבי בר' משה בן ציון דוסאַף ע"ה
ששחלה במבחר שנתיו תקותנו תאמצנו כי משפחתו יקבלו תנחומין מבעל הנחמוא ויקוים בנו מקרא שכתוב בלע המות לנצח ומחה ד' דמעה מעל כל פנים וכו . . . ת'נ'צ'ב'ה'.
ברוך משה יאוויש, שוב" יחיאל אהרן כהן שו"ב
דוד קאַנטאָר, שו"ב בן ציון צוועט, שו"ב
שמעון בערקאַל, שו"ב משה סטראַקאָווסקי, שו"ב

שלום דוסאַף ע"ה
דער פרוי, קינדער און אייניקלאַך, ווי אויך צו דער גאַנצער משפחה, דריקן מיר אויס אונזער טיפן מיטגעפיל און טרויער אויף זייער גרויסן פאַרלוסט.
זייט געטרייסט און ווייסט ניט מער פון קיין צער.
מר. ומרת מ. פאַלסקי
מר. ומרת מ. פייערמאַן
שאַסמין, מאַסק.

צו פאַרקויפן אָדער רענטן
דאָס אַלטע בילדינג פון "דאָס אידישע וואָרט"
סאַליד בריק — סטים באַחייצונג
פאַסיק פאַר אַ קלוב אָדער פאַר רום, פאַבריק אָדער ווערקשאָפּ — גוטער לאָקיישאָן, בלויז עטלאַכע פוס פון מיין סטריט, אויף סעלקירק עוועניו.
מיר וועלן אָנגעמען וועלכן ניט איז ערנסטן אָנבאָט
זיך וועגן אין אָפיס פון "דאָס אידישע וואָרט"

צו האַלטן זיך געזונט

די פיינסטע מעטשן אַרבעטן צו פול אינטוליגענץ אין עניירגיע און האָבן וויינונג, איבונגען, דרהאַר אין עס דאַנזאַם צו מעכן אַפּ דעם מערבער אַ צאַפּעס, בדיגר לאָבע אַפּרייניקונג מיט דר. פאַרשערס ליפּל לייזער פילס. דורכאויס ווערזשעטיבל. 60 זאַר אין געברויך.
25ס. און 75ס. רויטע פעקלאַך. פרעגט אייער דראַג סטאָר פאַר
Carter's Little Liver Pills

עס אין אכט, מיר האָבן געזעען וואָס אַזעלכע מעטאָדן האָבן געבראַכט. די מאַנעווער אין איצט צו געבן אַ ביל־ליקן קעדע פריין, כדי צו צווינגען אייניקע בעקערס פאַכצוקומען נאָך זייערע פאַ־הערונגען און שפּעטער אויפדייקן אַ הויכן פריין אויף דרויס. איך וועל צו אַזעלכע מעטאָדן קיינמאָל ניט אייג־שטימען. מיין "ריזאָכיבל" פריין וועל איך איך אַנאַנסיאָרן מאַנטאָאַ. מאַלגט נאָך די צייטונגען, די פריין וועל איך אייך גאַראַנטירן.
מיט אכטונג,
ס. האַבוטין.

נעשמד'טע טאָכטער דערקענט אין בעטלערס געזאַנג איר איינענם פאָטער

פון מאַרק סאַרדעל

אַט האָט איר ווידער אַ לעבעדיק־זי האָט ליב געהאַט צו פאַרבריינגען, אמת'ע געשיכטע, וועלכע ציינט פון אַן פאַר איר אין געווען עגג אין דעם איין זייט, ווי דייך דאָס לעבן מיט מענשלאַכע טראַגעדיעס. און, געפאַרן קיין לאָרז (דאָס איז געווען פון דער צווייטער זייט, אַז די אַר־מיט צוואַנציק יאָר צוריק) אין אַ־דיש מאַטע־מאַטע קאַנען, אַפילו אין פאַרבראַכט אויף וואָס דער דער אַרטיקער צייט, ניט מוחל זיין שטיי. אין לאָרז האָט זיך די ־20 זייער קינד, וואָס האָט פאַרלאָזט זיי־ן אַזדיקע שדה באַקאַנט מיט אַ פריטס־ער הויז און איר פאַלק און אין אוועק לאָכן באַן קאַנטראַלער. שרה האָט אין אַ פרעמדן לאַנדער — האָט זיך זיך שטאַרק פאַרליבט אין איר באַ־נעשמד'ט.
די נעשיכטע, וועגן וועלכער מיר זיך שטאַרק פאַרליבט אין דער שיינער וועלן אויף דאָ דערציילן, האָט פאַר־אידישער מיידל. אין שטעטל האָט מען אַמעריקע, נאָר דאָרט אויף יענערן מען האָט שטאַרק אָנגעהויבן צו פאַר־זייט יס, אין דער אַלטער היים, וואו פאַלגן שרה'ן. זי אין אַבער שוין גע־שמד אין אַ אידישער פאַמיליע ווערט וועגן צו זיין דאָס באַן נאָך אַלץ בטאַראַכט ווי טויט. און קאַנטראַלער, און זי האָט באַשלאָסן וואו טאַטע־מאַמע זיצן שבעה נאָך צו פאַרלאָזן אירע עלטערן אין זיך צו זייער קינד, וואָס האָט זיך פון זיי שמד'ע. זי האָט אַזוי געטאָן. טאַטע־מאַמע האָבן זיך געוועגט שבעה, און פון שרה'ן האָט מער ניט געוואוסט וואו זי איז אין אייגנעקומען.
שרה האָט זיך טאַטע געהאַט גע־שמד'ט, חתונה געהאַט מיט קאַזש־טיגען און זי האָט זיך באַזעצט און הויכן פריין אויף אַלעקסאַנדראָווסקע גאַס. פון דאַמאָלסט אַן וואוינט זי דאָרט. קיינער פון די שכנים האָט ניט גע־וואוסט, אַז דאָס איז אַ אידיש קינד. קיין קינדער האָט זי ניט געהאַט, אַן איר מאַן אַרבעט נאָר אַלץ אויף דער באַן.
דורך די נאַנצע צוואַנציק יאָר האָבן די עלטערן און טאָכטער זיך ניט גע־זעען.
איצט, ווען ער איז געקומען אויף דעם הויף, וואו עס האָט געוואוינט זיין טאָכטער, האָט זי דערהערט זיך־גען אַ לידל, וואָס איר איז געווען זיי־ער באַקאַנט. דאָס דאָזיקע לידל פלעגט איך פאַטער זינגען יעדן שבת־נאַכט. זי איז געווען קיינערליך אין זי האָט אַרויסגעקוקט הויכן פענסטער און זי האָט דערקענט איר פאַטער און מו־טער.
ווי מען שמועסט, האָט איצט שרה חרטה און זי וויל צוריק ווערן אַ אי־דיש קינד.

דאָס אידישע וואָרט
פעקדעטאַרן — פון לאַדזשען, פּראַטיילנאַל אַסאָסיאַייטאַנס, און א. וו. — אַרבערט COLD SNAP פאַר אייערע סענץ און באַנקעטס.
אַן צווייטל דאָס בעסטע זוּאַס עס איז דאָ.

מיר האָבן פאַראייניקט אונזער ביזנעס מיט דער
דאָמיניאָן פאַרניטשור קאָ. ליטיטער
499 נאָטר דיים עוועניו. — טעלעפאָן 86 195
GILLIES FURNITURE CO., LIMITED

מיר שטרעבן צופרידנצושטעלן
אַרדערט אייער פאַר קאָוט פון אונז און זיין זיכער צו האָבן עס אין צייט פאַר די פאַלטע טעג. מיר גאַראַנטירן אונ־זערע פּעלץ און אַרבעט.
מיר האָבן אַ ריינעקטע פאַרבינדונג מיט די אַנפּירנדיקע פאַבאַן הייזער פון פאַרן און לון יאָרק, פאַר די נייסטע דעזיינס . . .
מיר ספּעשיאַליזירן זיך אויך אין
רעמאָדעלינג, דעלינינג, ריפּעדינג
אונזערע פּריינס דינען מעסיקע
PARIS FUR CO.
404 WINNIPEG PIANO CO.
Phone 78 33
א. קאַהאַן איינגנטימער מ. מאַלז

פאַרום אין תּלמוד תּורה
דער זויטיפּעער אידישער נעוענגס פאַראין פאַראַנשטאַלטעט אַ פאַרום אין תּלמוד תּורה, וועלכער וועט פאַרקומען
יעדן זונטאָג, 8.30 אָוונט, מיט אַ דייבער מוזיקאַליש־ליטעראַרישער פּראָגראַם
עס וועט אויך זיין צוגעגרייט אַ פאַלקס לידל וואָס דער כאָר וועט זינגען. פאַר דעם עולם אין דער עיר וועט דאָס מיטזינגען. אויך וועט הערר שטיינבערג אָנפאַנגען אַ סעריע פאַרלעזונגען פון "טוביה דעם מילכיקן", וואָס יעדן זונטאָג וועט דערשיינען אַן אַנדער טאָכטער פון טוביה דעם מילכיקן.
דעם זונטאָג וועט געהאַלטן ווערן אַ לעקציע פון שלום מילער, איבער "הומאָר און סאַטירע". אין עס איז כראי צו הערן שלום מילער דערציילן אַ וויץ און זיי אַזוי ער פאַרטייטשט אים.
ערשטער פאָרום — דעם זונטאָג, נאָוועמבער 8טן
8.30 אָוונט פּונקט
איינטריט ביי סילווער קאַלעקשאָן

יעדער פרוים פאַרלאַנג!
איז אויסצוזעען וואָס שענער און פינקטלאַכער
זיי ווילן אַז זייערע קליידער זאָלן אַפּשטיי־לען זייערע פּערזענלאַכן דראַנג פאַר.
ציכטיקייט און פינקטלאַכקייט
לאָזט דער
פּערט דאָ זוואָרקס לימיטעד
העלפן אייך האַלטן
אייערע קליידער זויבער, פריש און אַנצייענד
פאַר זייער אַ בעסערן פּרייז
שיקט אַריין אייערע דרעסעס צו דבאי קלינען, פּרעסן און פאַרבן
צו
פּערט'ס

די קלינערס וועלכע ווייסן ווי אַזוי צופרידנצושטעלן זייערע טויזנטער קאַסטאָמערס.
פאַר ערשט קלאַסיקער דראַי קלינינג
טעלעפאָנירט 266 37
באַנוצט זיך מיט אונזערע בראַנטשעס
808 מיין סטריט | 423 סעלקירק עוו | 1062 מיין סטר.
טעלעפאָן 55 188 | טעלעפאָן 55 339 | טעלעפאָן 55 200
PERTH'S
"אייער קלינער"

:: צו פאַרקויפן :: FOR SALE

א סעמי מאָדערן בילדינג מיט א גרויסער סטאָר מיט אַ סוויט פון 4 זימס, אין אַ גוטן לאַקיישאַן, צו פאַר־קויפן פאַר $1.700. אַ גרויסע מציאה.
אַ פולי מאָדערן הויז פון 6 זימס מיט אַ פוירנעס און באַד, אין מאַנ־טאָבאַ עוועניו, ניט ווייט פון מיין סטאָר. פרייז $2,500. אַ גרויסער סכנעה.
סוויטס צו פאַרדענען אין די בעסט־טע בלאָקס פון 2 ביז 5 זימס. דענען פון $20 און העכער.
באַנגאַלאָוס, קאַטעדזשעס און הייז־זער צו פאַרדענען, זייער מעסיגער רענט.
געלט צו לייען אויף ביליקן אינטע־רעסט.
אינשורענס פאַר אַלערליי צוועקן.
Sheps Agencies Ltd.
804 מיין סטריט
טעלעפאָנס 761 55 און 807 53

אַן אויסערגעוויינלאַכער איינקויף. אַ פולי מאָדערן הויז, באַשטייט פון צוויי קאַמפּליט וואוינונגען, געפינט זיך אויף אינקסטער עוועניו, איסט פון מיין סט. איינגנטימער אַ גייגעריג צו פאַרקויפן, קעש און טערמס. פרייז $4.000.
G. P. FRIESON
178 Burrows Ave. Winnipeg
Phone 54 087

:: צו פאַרדענען :: FOR RENT

באַלטיק אַפּאַרטמענטס
קאַר. אייקינס און מאַניטאָבאַ
צו פאַרדענען 3 און 4 רום סוויטס שיין דעקאָרירט, סטרייט באַלקאָנס רענט רעזאָנעבל. זיך וועגן אין קערטיסיער, סוויט "די", טעלעפאָן 56 668.

צו פאַרדענען 2 נייע סוויטס אין 348 קאַלדערש עוועניו. אויך אַ 5 רום הויז אין 75 דערבי סטריט ביי דעקאָרירט. זיך וועגן אין 348 קאַלדערש עוועניו, טע־לעפאָן 53 743.

צו פאַרדענען 2 גרויסע רומס דאָונ־סטערס, אין אַ פריוואַטער הויז. הייסע וואַסער, טעלעפאָן, אַלע באַקוועמלאַכ־קייטן. זיך וועגן אין 382 אַלפרעד עוו.

ספּעשל אויף סוויטס
בלויז צוויי 4 רום סוויטס, מיט באַד־רום און האָל פאַרבלבן אין סאַמער רענט $20 און העכער.
פון $20 און העכער.
באַנגאַלאָוס, קאַטעדזשעס און הייז־זער צו פאַרדענען, זייער מעסיגער רענט.
געלט צו לייען אויף ביליקן אינטע־רעסט.
אינשורענס פאַר אַלערליי צוועקן.
Sheps Agencies Ltd.
804 מיין סטריט
טעלעפאָנס 761 55 און 807 53

צו פאַרדענען בילדינג מיט אַ גרויסער סטאָר מיט אַ סוויט פון 4 זימס, אין אַ גוטן לאַקיישאַן, צו פאַר־קויפן פאַר $1.700. אַ גרויסע מציאה.
אַ פולי מאָדערן הויז פון 6 זימס מיט אַ פוירנעס און באַד, אין מאַנ־טאָבאַ עוועניו, ניט ווייט פון מיין סטאָר. פרייז $2,500. אַ גרויסער סכנעה.
סוויטס צו פאַרדענען אין די בעסט־טע בלאָקס פון 2 ביז 5 זימס. דענען פון $20 און העכער.
באַנגאַלאָוס, קאַטעדזשעס און הייז־זער צו פאַרדענען, זייער מעסיגער רענט.
געלט צו לייען אויף ביליקן אינטע־רעסט.
אינשורענס פאַר אַלערליי צוועקן.
Sheps Agencies Ltd.
804 מיין סטריט
טעלעפאָנס 761 55 און 807 53

נעזעלשאַפטלאַכער קאַלענדאַר

פרייטאָג, נאָוו 6
כ. מעגאַכאָווסקי און כ. זאַרעצקי וועגן לעצטע נעשעענישן אין וועלט פּאָליטיק, 8.30 נ. מ., אין פּרץ־אינסט.
אַלגעמ. פאַראַמ. פון לינקע פּוע"צ 8.30 נ. מ. אין פּרץ־אינסט.
קולט. און אַרב. פאַראַמ. ביי הנער תּעוּבה, 8.30 נ.מ. אין איינגעגעס לאַקאַל "קעסטל אוו." ביי אידי. אַרב. קולט. צענטער, 8 אוו., אין פרייהייט טעמפּל.

שבת, נאָוו. 7
טאָגע פון אינד. יוגיאָן נאַדל פאַר אַרב. לטובת סטרייקערס. 8.30 נ. מ. אין פּרץ־אינסט.
רבי הערסאָן: חומש, 4 נ.מ., אין בית־אַבראַהם שול.

זונטאָג, נאָוועמבער 8
יעראַלאַטע מיי פון מוטער פאַראיין פון פּרץ שול ביי טרס. י. א. טשערני־אָק, 333 סס. דושאַנס עוו. 3 ביז שפּעט
ספּעע. אַלגעמ. פאַראַמ. פון אינדעפּ. בני אַבראַהם פרי לאַאַן, 12 ביינטאָג, אין פרייהייט־טעמפּל.
פּאַרטיי חגיגה'לע ביי בר. 2 פּוע"צ 8 נ. מ., ביי ח. גראַנאָווסקי, 186 אַל־פּרעד עוועניו. 1 שעה'דיקע פּראָגראַם.
טיי פאַר א וויבטיקן עוועע ביי טרס. חפץ, 477 פּלאַרא עוועניו, 2 ביז 12 נ. מ.
אַלגעמ. פאַראַמ. פון יונגע לינקע פּוע"צ 2.30 נ. מ. אין פּרץ אינסט.
אַלגעמ. פאַראַמ. פון אייר. אַרב. קלוב, 3 נ. מ., אין פּרץ־אינסט.
אַלגעמ. פאַרע. פון וואַלינער לאַנדס־מאַנשאַפט, 8.30 אָוונט, אין גרויסער ת"ת. נ. ראַבינאָוויטש וועגן "ח. נ. ליק איינער פון וואַלינער גדולים".
אַלגעמ. פאַראַמ. פון ליידיס אַקס. אוהל יעקב שול, 2.30 נ.מ. אין שול.
פאַראַמ. פון פרויען ביקור־חולים, 3 נ.מ., אין ליבאָוויטשער שול.
מוזיקע פאַראַמ. אין נאַציאָנאַליס־טיש היכרו סיק בעג. סאַס. 2.30 נ.מ., אין גרויסן תּלמוד תּורה זאַל.
"טעג־טאָג" פאַרן "קאַמף".

מאָנטאָג, נאָוו. 9
וויסט און ברידזש ביי וופּנ. טשאַפּ־טער הדסה, 8 נ. מ., אין ציון זאַל. מר זיקאַלישע פּראָגראַם.
לייען קריין מיטער פאַראיין פון פּרץ שול, ביי מרס. וויקטאָר, 341 סאַלטער סט., 2.30 נ. מ.
ח' וועיר וועגן סאַוו. פאַרב. 8.30 אוו אין פרייהייט טעמפּל. אויפן. פריינט פון סאַוו. רוסלאַנד.
קאָמיטעט זיצונג פון מוטער פאַראיין פון ת"ת, 9 נ.מ., אין ת"ת.
אַלגעמ. פאַראַמ. ליידיס אקז. רוט. הויב. סיק בעג. סאַס. 8 נ.מ., ביי מרס. שאַפיראַ, 464 מאַניטאָבאַ עוועניו.

דינסטאָג, נאָוו. 10
פאַרלעזונג פון ד"ר. וויקטאָר ביי פּראָפעסאָר, 8.30 אוו., אין פּרץ־זאַל
אַלגעמ. פאַראַמ. פון יונגע פרויען סיסטערהוד, 2.30 נ.מ., אין י. מ. ה. א.
אַלגעמ פאַראַמ. פון מוטער פאַראיין פון ת"ת, 8.30 אוו., אין ת"ת
לייב גלאַנץ ביי פאַראַמ. פון פּיאָ־נערן פרויען, 8.30 אוו., אין פאַלקס שול
מיטוואָך, נאָוועמבער 11
עקזעק. פאַראַמ. פון חסד של אמת, 8 נ.מ., אין נייער ת"ת.
פאַראַמ. פון בנות שלום, 8.30 נ.מ., אין קליינער ת"ת.
טיי פון וופּנ. טשאַפּטער הדסה ביי מרס. קאַטלאַרסקי, 449 באַראָוס עוועניו.
קולט. פאַראַמ. פון פרויען קולט. פאַרב. פון ת"ת, פאַרלעזונג פון י. זיל־בערשטיין, 8.30 נ.מ., אין ת"ת.
פאַראיינקונג פאַראַמ. פון פּיאָ־נערן צעיר־ציון 8.30 אוונט אין פאַלקס שול. רד. הענעל און ל. גלאַנץ, רעדנער
דונערטאָג, נאָוו. 15
טעג־טאָג פאַר פרייהייט־טעמפּל ביב־ליאָטעק.
טיי און שאָקאָלאַד שאָוער פון מר־טער פאַראַין פון א. ד. פ. ט. שול ביי מרס. קורק, 446 פּריטשאַרד. 2.30 נ.מ.
טעג־טאָג פון כנסת ישראל סיסט.
אַלגעמ. פאַראַמ. און וואָלן ביי לינת הצדק און ביקור חולים, 2.30 נ.מ., אין קליינער ת"ת.
פאַנצערט און טאַנץ פון מוטער פאַר־פון פּרץ־שול, 8.30 אוו., אין פּרץ־זאַל
מ. בלאַשטיין ביי פאַרום פון אַרב. רינג: "די אַרב. באַוועגונג, ווי איך זע זי", 2.30 נ.מ., אין פרייהייט־טעמפּל.
פייערונג פון אקט. רעוואָלוציע 8.30 אוו., אין פרייהייט טעמפּל. אויפן. קאַס. פ